

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo finansija i trezora

A decorative graphic consisting of a 4x3 grid of 12 squares. Each square contains a series of concentric squares in various colors (red, yellow, blue, green, orange, purple, etc.), creating a vibrant, geometric pattern. The central square of this grid contains the title text.

**PREGLED
AKTIVNOSTI
RAZVOJNIH
PARTNERA
2023**

Uvod	4
Pregled ODA pomoći u 2023.	6
I Zbirni pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava	6
II Pregled alociranih i isplaćenih grant sredstava i zajmova po razvojnim partnerima	9
III Pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava po sektorima	11
Pregled aktivnosti razvojnih partnera po sektorima	14
Demokratija i upravljanje	16
Vladavina prava i osnovna prava	22
Okolina i klimatske politike	28
Transport	34
Energija	38
Konkurentnost i inovacije	42
Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike	48
Poljoprivreda i ruralni razvoj	54
Regionalna i teritorijalna saradnja	58
Međusobno povezani sektori	62
Profili razvojnih partnera	64
Hrvatska	66
Republika Češka	70
Francuska	72
Njemačka	74
Mađarska	78
Italija / Italijanska agencija za razvojnu saradnju (AICS)	80
Japan	84
Ambasada Kraljevine Nizozemske	86
Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške	88
Slovenija	90
Švedska	94
Švajcarska	98
Vlada Ujedinjenog Kraljevstva	102
Sjedinjene Američke Države / Američka agencija za međunarodni razvoj (SAD/USAID)	104
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	108
Evropska unija (EU)	112
Evropska investiciona banka (EIB)	118
Ujedinjene nacije (UN)	122
Svjetska banka	126
Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC)	130

Ministarstvo finansija i trezora/Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći, u saradnji sa razvojnim partnerima, članovima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF), pripremio je izvještaj Pregled aktivnosti razvojnih partnera 2023. godina (DMR 2023).

Izvještaj pruža sveobuhvatan pregled projekata i programa koje su sredstvima Službene pomoći za razvoj (ODA) podržali članovi DCF-a, informacije o aktivnostima provedenim u prioritetnim sektorima u Bosni i Hercegovini tokom 2023. godine, kao i planiranim razvojnim aktivnostima razvojnih partnera u narednom periodu.

Izvještaj Pregled aktivnosti razvojnih partnera 2023. godina zasniva se na podacima iz DMD baze podataka Ministarstva finansija i trezora BiH, u koju su razvojni partneri unijeli svoje nove projekte, te ažurirali podatke o projektima u toku.

Klasifikacija prioritetnih sektora zasniva se na sektorskoj metodologiji izvještavanja koja je definisana u IPA II regulativi za period 2014 – 2020, u skladu sa težnjom Bosne i Hercegovine za članstvom u Evropskoj uniji, kao i činjenici da većina razvojnih partnera podržava realizaciju prioriteta vezanih za proces EU integracija. Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

S tim u vezi, u Izvještaju je prikazan i analiziran pregled Službene pomoć za razvoj (ODA), usmjerene u sljedeće prioritetne sektore u Bosni i Hercegovini:

Demokratija i upravljanje

Vladavina prava i osnovna prava

Okolina i klimatske politike

Transport

Energija

Konkurentnost i inovacije

Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

Poljoprivreda i ruralni razvoj

Regionalna i teritorijalna saradnja

Međusobno povezani sektori

Proces evropskih integracija uključuje sveobuhvatno prilagođavanje politika, institucionalnih okvira i pravnog sistema sa ciljem dostizanja evropskih standarda u svim oblastima. Pri tome, proces pravne harmonizacije i prihvatanja evropskih standarda podrazumijeva opsežne unutrašnje reforme, opštu konsolidaciju sistema, snažniji ekonomski razvoj u oblastima koje utiču na dinamiku odnosa Bosne i Hercegovine i Evropske unije. Članovi DCF-a imaju značajnu ulogu u tom procesu, kroz pružanje finansijske podrške reformskim aktivnostima i programima.

Efikasno i djelotvorno korištenje ODA sredstava, kao i uspostavljanje međusobnog partnerskog odnosa, od krucijalne su važnosti za uspjeh reformi u Bosni i Hercegovini. U skladu sa tim, Ministarstvo finansija i trezora je u 2023. godini nastavilo sa provođenjem aktivnosti na daljnjem unapređenju efikasnosti korištenja međunarodne pomoći u Bosni i Hercegovini.

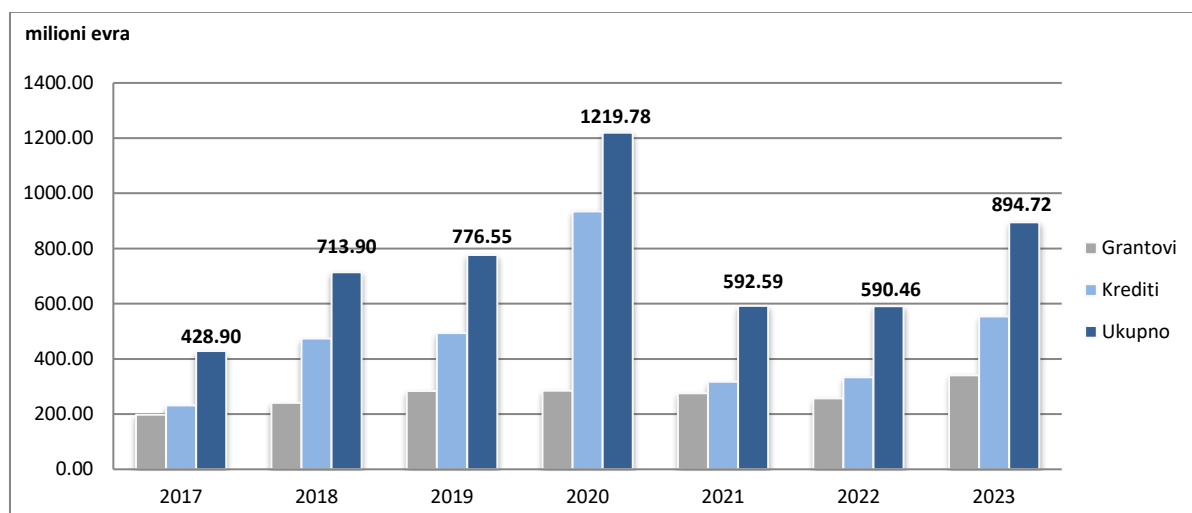
Izvještaj Pregled aktivnosti razvojnih partnera 2023. godina, nakon usvajanja od strane Savjeta ministara Bosne i Hercegovine, biće dostupan na stranici Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine www.mft.gov.ba i Foruma za koordinaciju razvojnih partnera www.donormapping.ba.

Ministarstvo finansija i trezora BiH se zahvaljuje razvojnim partnerima, članovima DCF-a, za aktivno učešće u pripremi Pregleda aktivnosti razvojnih partnera 2023.

I Zbirni pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava

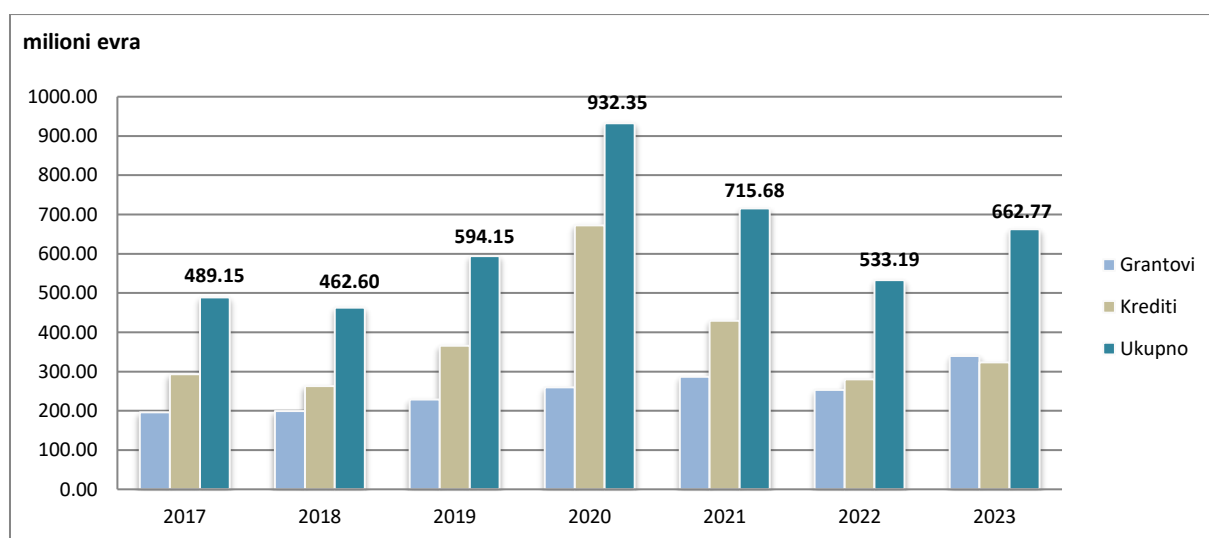
Ukupno alocirana Službena pomoć za razvoj (ODA) za Bosnu i Hercegovinu u 2023. godini iznosila je €894,72 miliona, od čega €340,27 miliona (38%) čine grant sredstva, a €554,45 miliona (62%) kreditna sredstva (grafikon 1). Trend rasta ukupno alociranih ODA sredstava nastavljen je i u 2023. godini, u poređenju sa prethodne dvije godine. U odnosu na 2022. godinu, ukupno alocirana ODA sredstva povećana su za €304,3 miliona (51,5%), od čega se €221,2 miliona (37,5%) odnosi na rast kreditnih sredstava, a €83,1 milion (14,1%) na rast grant sredstava.

Grafikon 1. Ukupno alocirana ODA u BiH za period 2017-2023

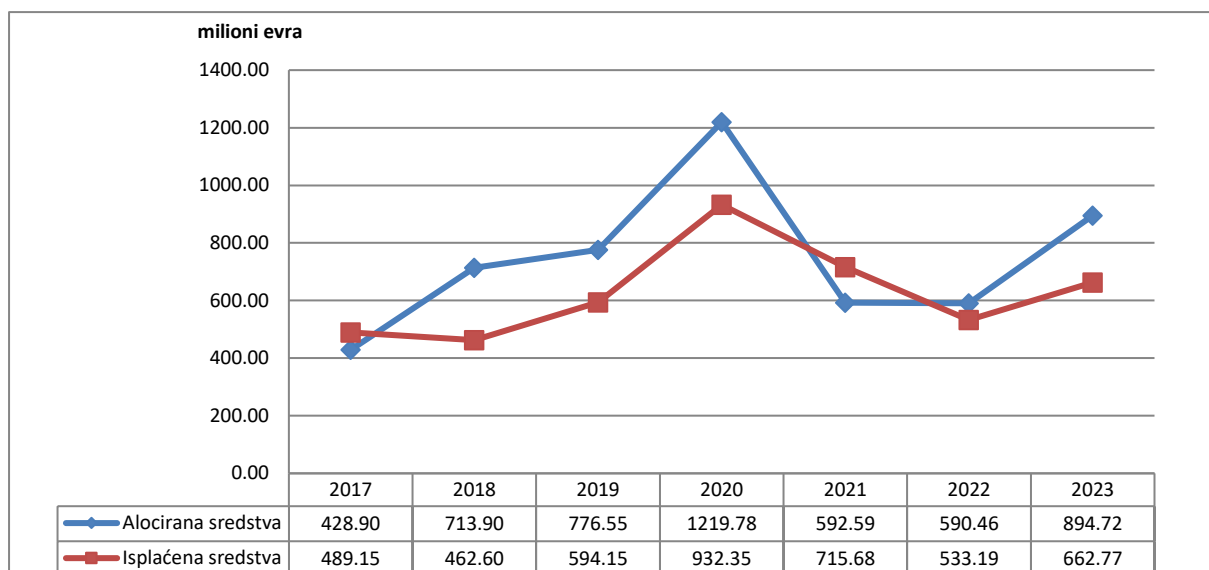
Ukupno isplaćena ODA sredstva u 2023. godini iznosila su € 662.77 miliona, od čega je € 339.74 miliona ili 51.3% grant sredstava, a € 323.02 miliona ili 48.7% kredita pri čemu je ostvaren rast u poređenju sa prethodnom godinom. U 2023. godini zabilježen je rast ukupno isplaćenih ODA sredstava za €129,6 miliona (24,3%) u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu se €86,3 miliona (16,2%) odnosi na rast isplaćenih grant sredstava, a €43,3 miliona (8,1%) na rast isplaćenih kreditnih sredstava (grafikon 2).

Grafikon 2. Ukupno isplaćena ODA u BiH za period 2017-2023

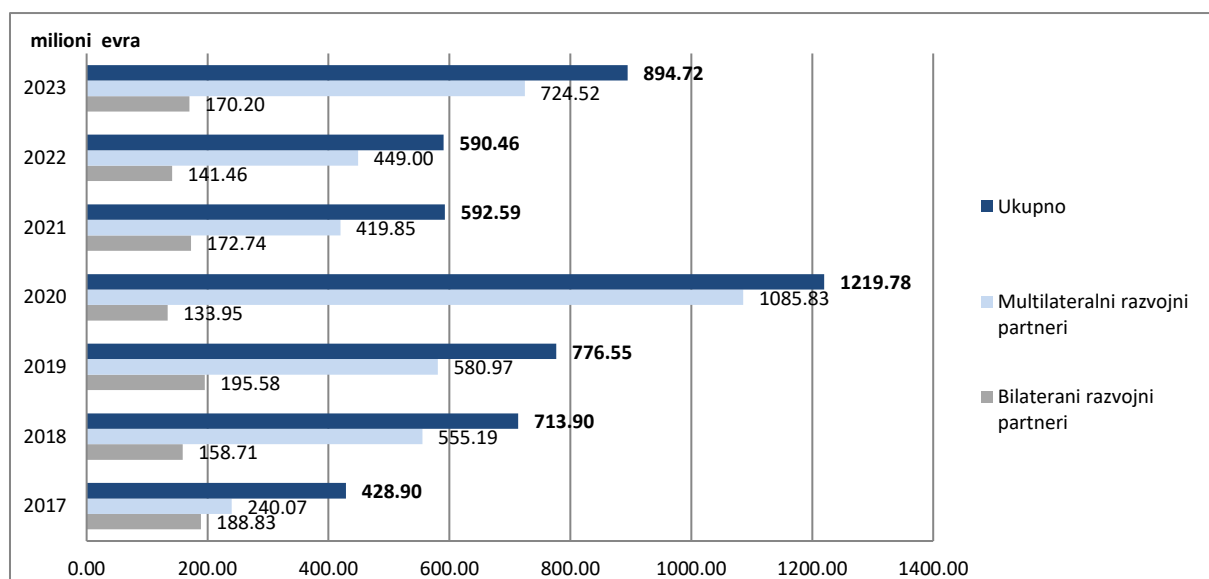
Uporedni pregled ukupno alociranih i isplaćenih ODA sredstava u BiH za period 2017-2023 prikazan je u grafikonu 3.

Grafikon 3. Ukupno alocirana i isplaćena ODA u BiH za period 2017-2023

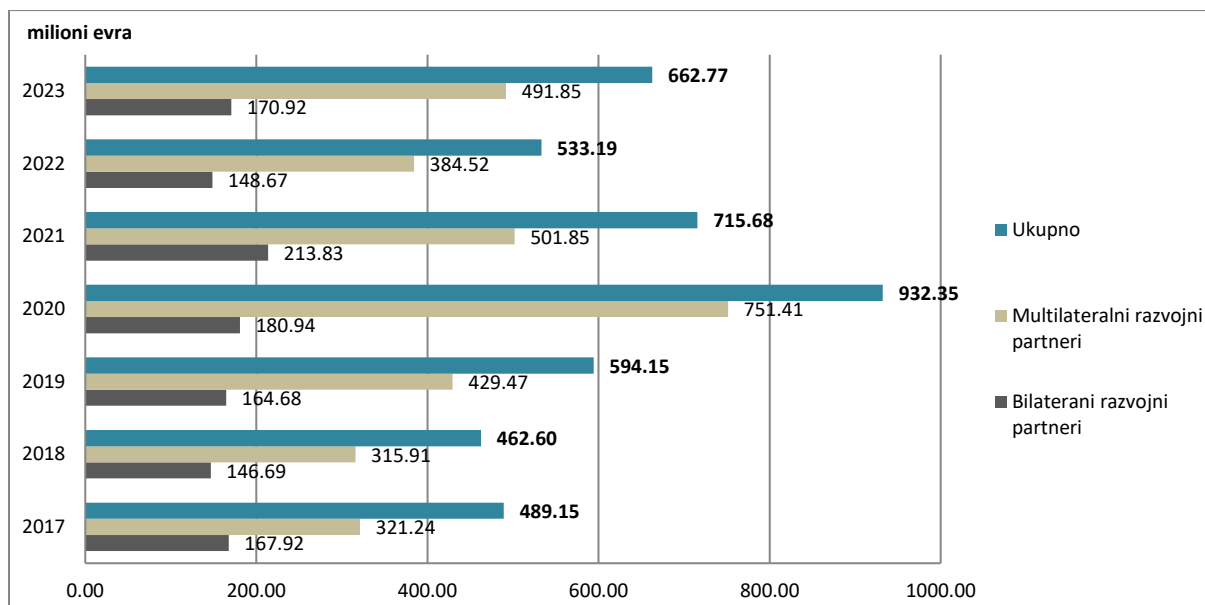
U grafikonu 4. prikazan je odnos učešća bilateralnih i multilateralnih razvojnih partnera u ukupno alociranim ODA sredstvima za period 2017.–2023. godine. U 2023. godini, od ukupno alociranih €894,72 miliona ODA sredstava, € 170.20 miliona (19.0%) su alocirali bilateralni razvojni partneri, dok je € 724.52 miliona (81.0%) alocirano od strane multilateralnih partnera.

Grafikon 4. Učešće bilateralnih i multilateralnih razvojnih partnera u ukupno alociranoj ODA-i po godinama

U grafikonu 5. prikazan je odnos učešća bilateralnih i multilateralnih razvojnih partnera u ukupno isplaćenim ODA sredstvima za period 2017.–2023. godine. U 2023. godini, od ukupno isplaćenih €662.77 miliona ODA sredstava, € 170.92 miliona (26%) su isplatili bilateralni razvojni partneri, dok je € 491.85 miliona (74%) isplaćeno od strane multilateralnih partnera.

Grafikon 5. Učešće bilateralnih i multilateralnih razvojnih partnera u ukupno isplaćenoj ODA-i po godinama

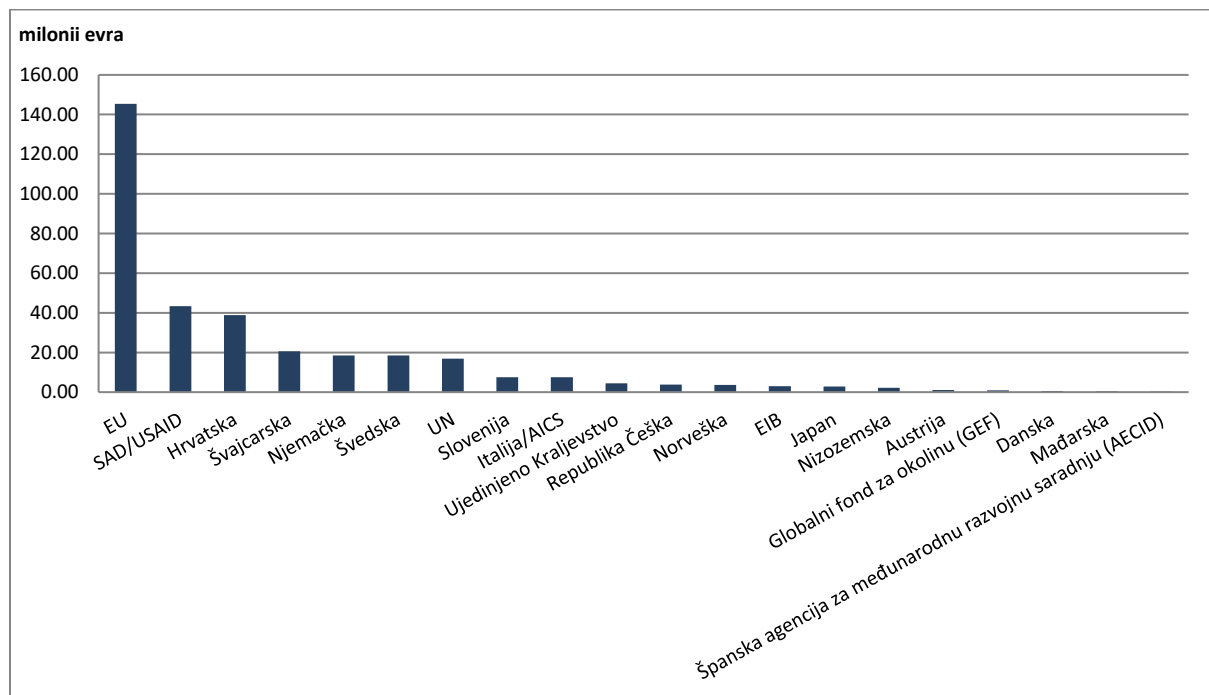

II Pregled alociranih i isplaćenih grant sredstava i zajmova po razvojnim partnerima

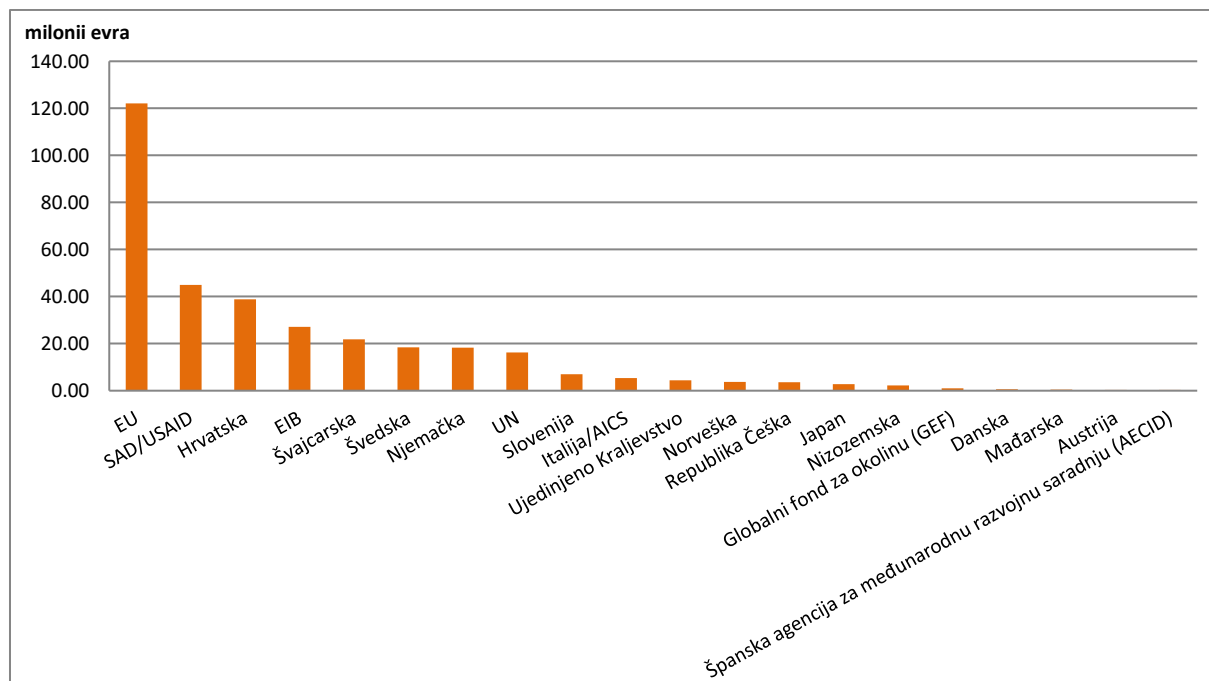
U 2023. godini ukupno je alocirano € 340.27 miliona a isplaćeno € 339.74 miliona grant sredstava.

U grafikonima 6. i 7. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva razvojnih partnera u skladu sa visinom ulaganja. Razvojni partneri koji su u 2023. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU, SAD/USAID i Hrvatska, zatim slijede Švajcarska, Njemačka i Švedska i UN.

Grafikon 6. Alocirana grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

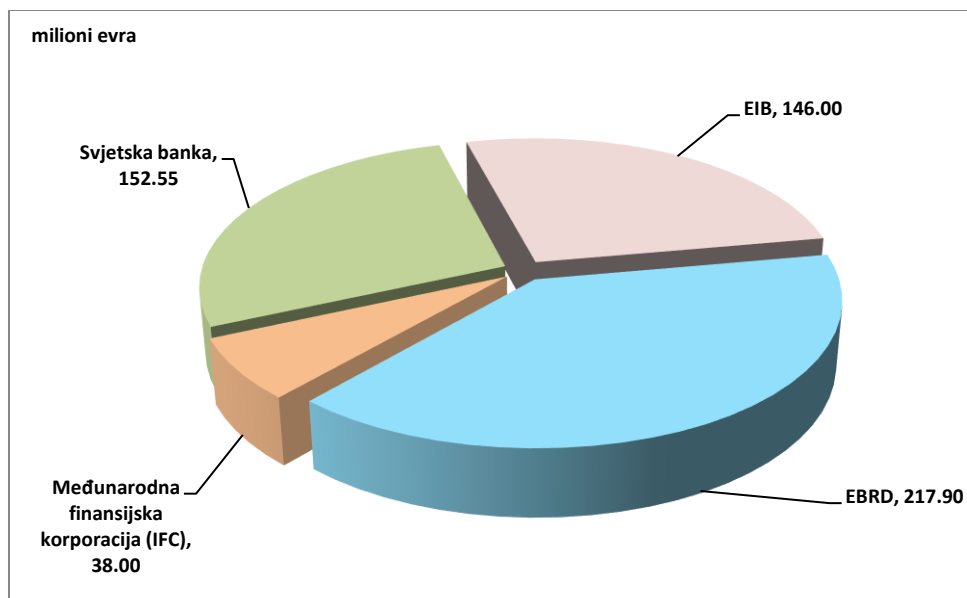
Grafikon 7. Isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

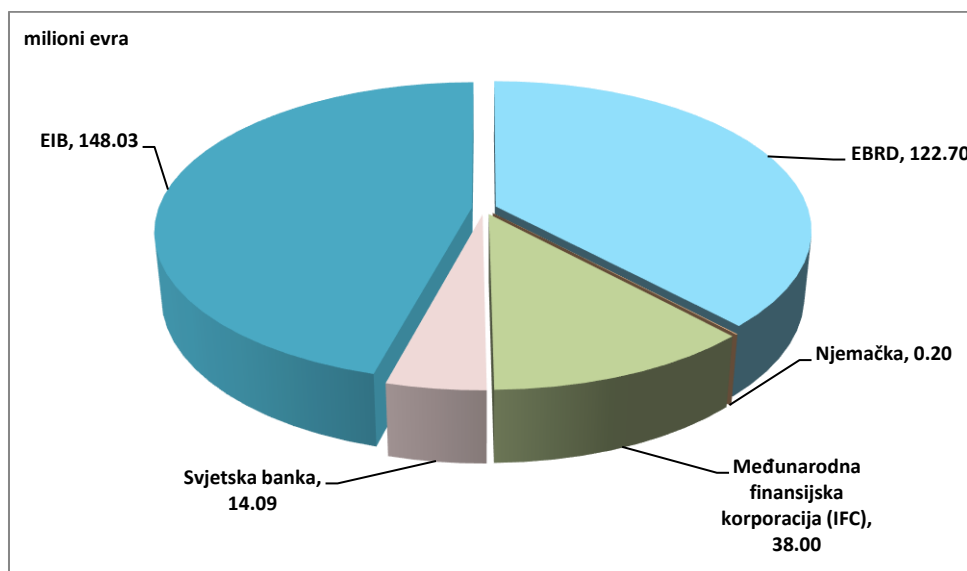
U 2023. godini ukupno je alocirano € 554.45 miliona a isplaćeno € 323.02 miliona kreditnih sredstava.

U grafikonima 8. i 9. prikazani su alocirani i isplaćeni krediti u 2023. godini. Kreditore u 2023. godini su Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), Svjetska banka (WB), Evropska investiciona banka (EIB), Međunarodna finansijska korporacija (IFC) i Njemačka.

Grafikon 8. Alocirana sredstva po kreditorima u 2023. godini

Grafikon 9. Isplaćena sredstva po kreditorima u 2023. godini

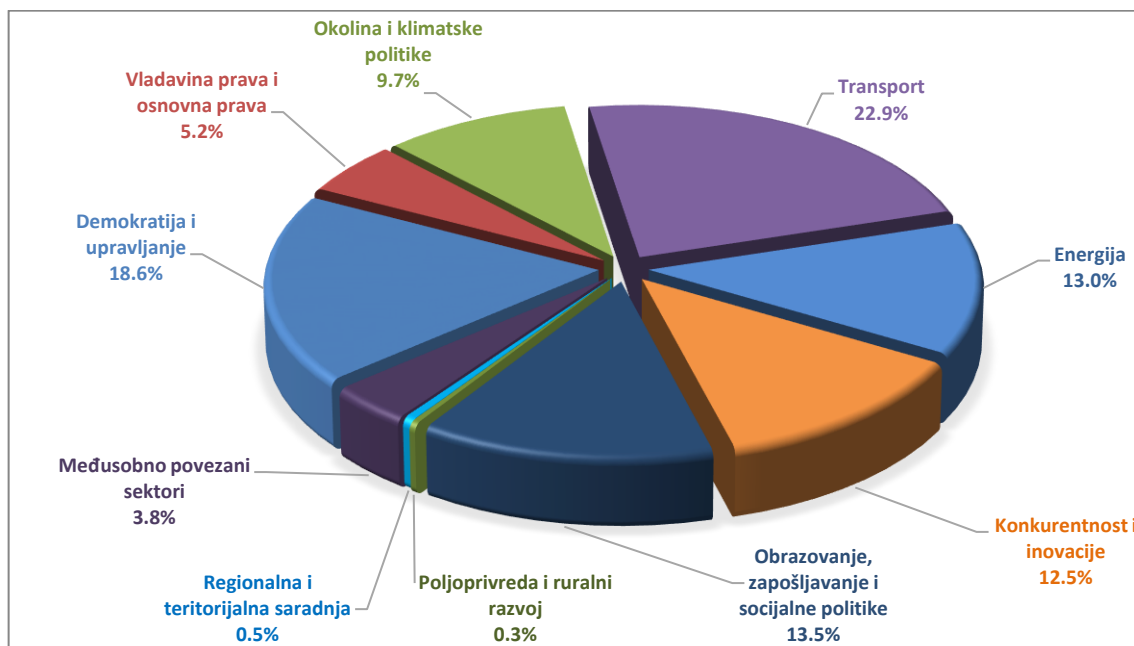

III Pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava po sektorima

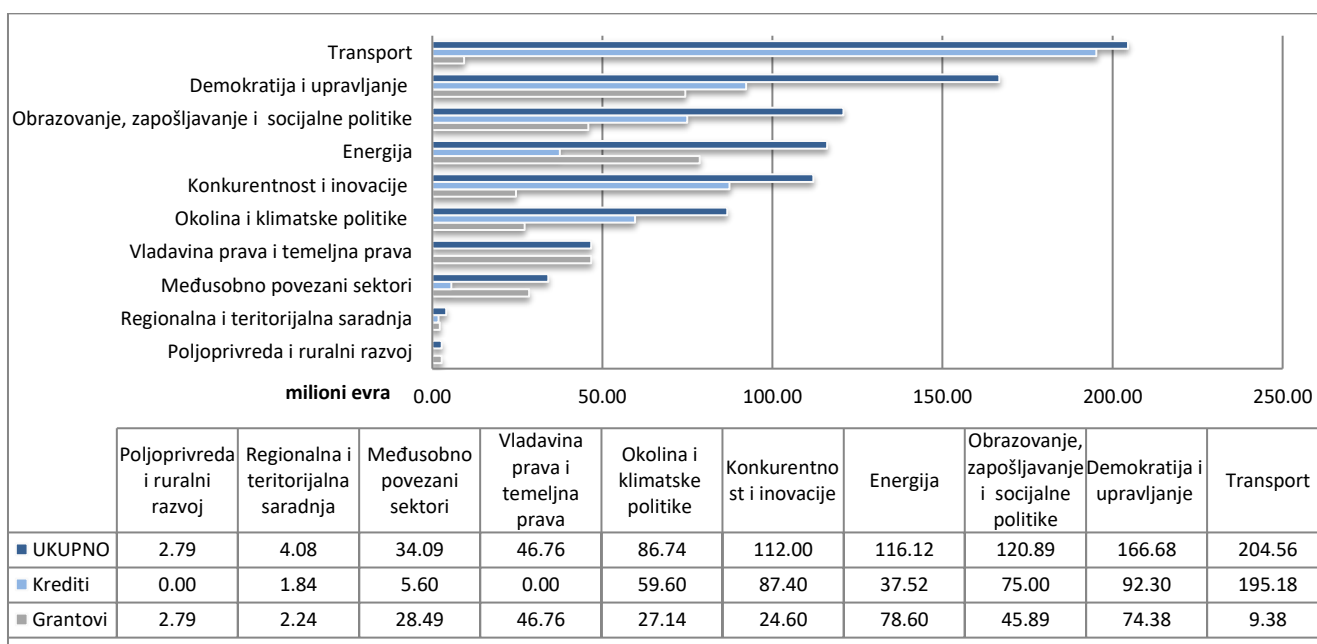
U 2023. godini ukupno alocirana ODA u Bosni i Hercegovini u IPA II sektore iznosi € 894.72 miliona, od čega je € 340.27 miliona grant sredstava i € 554.45 miliona kreditnih sredstava. (grafikoni 10. i 11.)

Od ukupno alociranih sredstava, 80.5% je alocirano u pet sektora i to: Transport 22.9%, Demokracija i upravljanje 18.6%, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike 13.5%, Energija 13.0% i Konkurentnost i inovacije 12.5%, dok je u ostalih pet sektora alocirano 19.5%.

Grafikon 10. Ukupno alocirana ODA po sektorima u 2023. godini

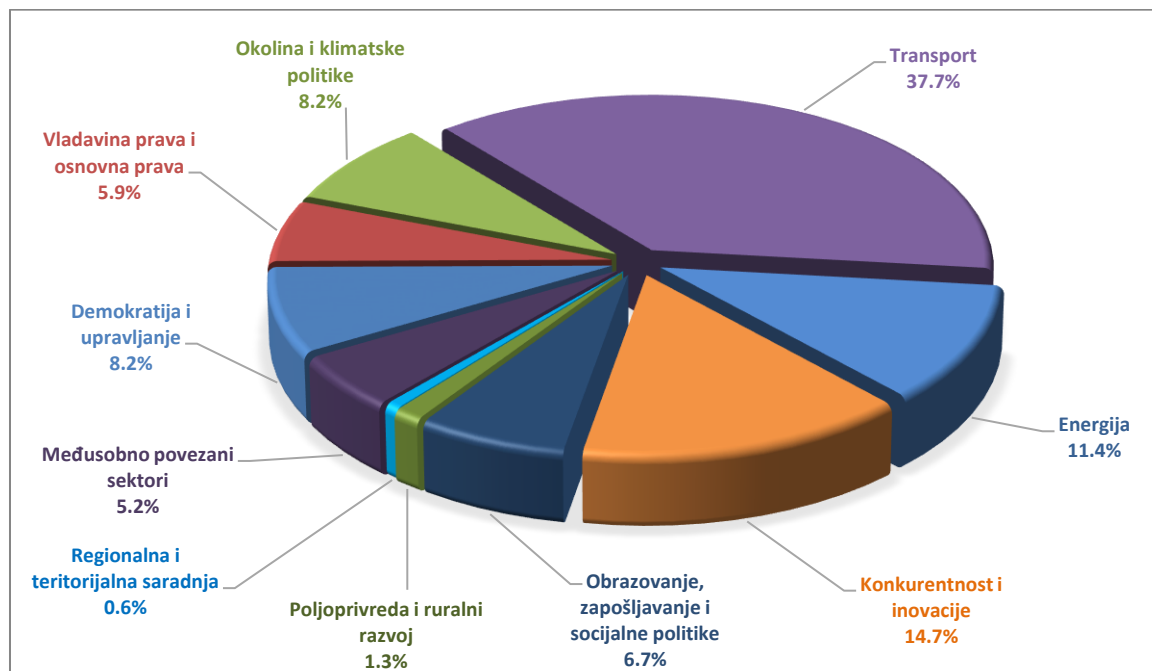
Grafikon 11. Učešće grantova i kredita u ukupno alociranoj ODA-i po sektorima u 2023. godini

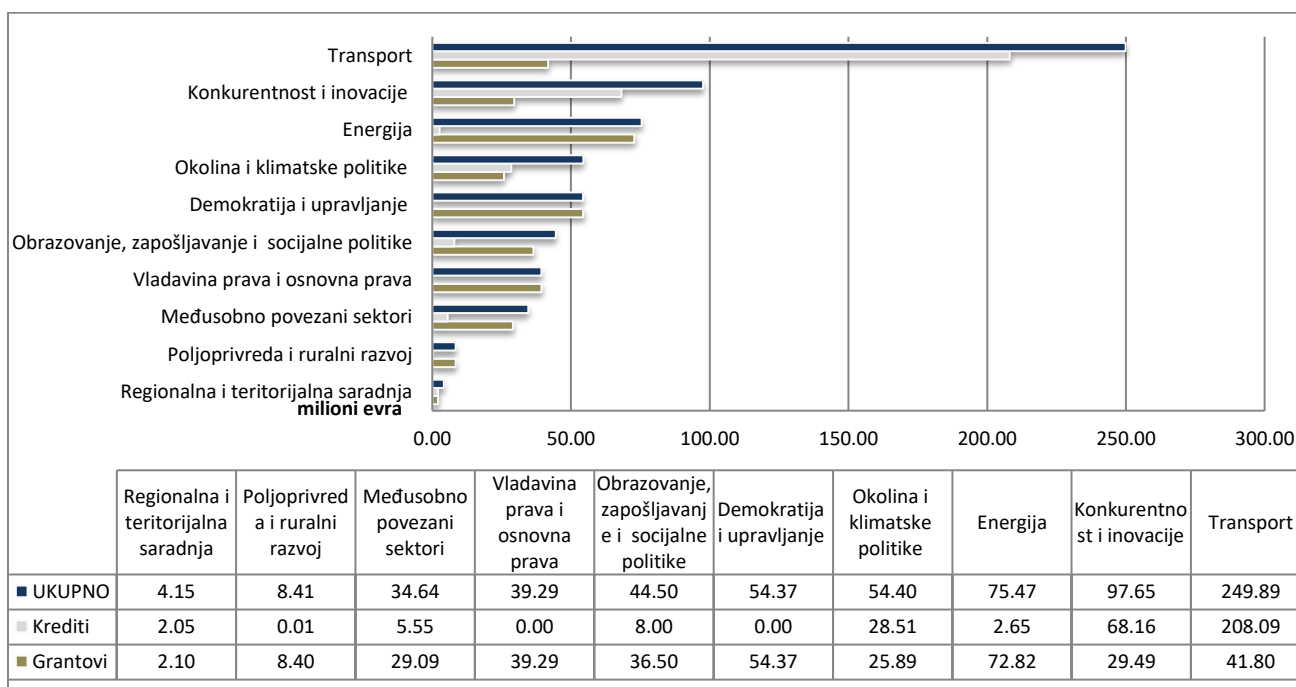
U 2023. godini ukupno isplaćena ODA u Bosni i Hercegovini u IPA II sektore iznose € 662.77 miliona, od čega je € 339.74 miliona grant sredstava, a € 323.02 miliona zajmova (grafikoni 12. i 13.)

Od ukupno isplaćenih sredstava, 64% je isplaćeno u tri sektora: Transport 37.7%, Konkurentnost i inovacije 14.7% i Energija 11.4%, dok je u sve ostale sektore isplaćeno 36%.

Grafikon 12. Ukupno isplaćena ODA po sektorima u 2023. godini

Grafikon 13. Učešće grantova i kredita u ukupno isplaćenoj ODA-i po sektorima u 2023. godini

1. Demokracija i upravljanje
2. Vladavina prava i osnovna prava
3. Okolina i klimatske politike
4. Transport
5. Energija
6. Konkurentnost i inovacije
7. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike
8. Poljoprivreda i ruralni razvoj
9. Regionalna i teritorijalna saradnja
10. Međusobno povezani sektori

Članovi DCF aktivni u sektoru u 2023. godini	Svjetska banka, EU, SAD/USAID, Švedska, Švajcarska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Hrvatska, UN, Republika Češka, Njemačka, Nizozemska, Norveška, Italija/AICS
Ostale ključne međunarodne organizacije	Međunarodni monetarni fond; Organizacija za bezbjednost i saradnju u Evropi; Kancelarija visokog predstavnika; Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj; Savjet Evrope; <i>British Council</i> u BiH; Norveški institut za međunarodne poslove; Evropska fondacija za obuku; Evropski fond za jugoistočnu Evropu; Kancelarija za statistiku Evropske unije, Centar za razvoj finansija, Populacioni fond UN, Fond UN za djecu, Regionalna škola za javnu upravu, Regionalni savjet za saradnju, Savjet Evrope, Investicioni okvir za Zapadni Balkan, <i>Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit</i> (GIZ).
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Vlade kantona; Ministarstvo finansija i trezora BiH, Ministarstvo finansija RS i Federalno ministarstvo finansija/financija; Direkcija za finansije BD BiH; Ministarstvo spoljnih poslova BiH; Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Ministarstvo odbrane BiH; Ministarstvo bezbjednosti BiH; Kancelarija koordinatora za reformu javne uprave BiH, sa koordinatorima entiteta i BD BiH; Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju RS; Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS; Parlamentarna skupština BiH; Parlament FBiH i Narodna skupština RS; Agencije za državnu službu BiH i entiteta; Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; Kancelarija za reviziju institucija BiH; Kancelarija za reviziju institucija FBiH; Glavna služba za reviziju javnog sektora RS; Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta; Direkcija za evropske integracije; Direkcija za ekonomsko planiranje; Uprava za indirektno oporezivanje BiH; Porezne uprave FBiH i RS; Centralna banka BiH; Agencija za javne nabavke BiH; Kancelarija za razmatranje žalbi BiH; Centralne jedinice za harmonizaciju (CHUs) u ministarstvima finansija na državnom nivou i u entitetima; Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite RS; Federalno ministarstvo rada i socijalne politike; Agencija za statistiku BiH i entitetske agencije za statistiku; Visoki sudsko i tužilačko vijeće; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Finansijsko-informatička agencija FBiH, Centar za uklanjanje mina BiH; Agencija za državnu službu BiH i entitetske agencije za državnu službu, Agencija za ravnopravnost polova BiH, Gender centri FBiH i RS; Savez opština i gradova RS i FBiH, kantonalne i opštinske vlade.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 166.68 mil, od čega € 74.38 mil grantova i € 92.30 mil kredita. Ukupno isplaćeno € 54.37 mil granta. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 19%, a isplaćeno 8%.

Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Demokratske institucije: Funkcionalna razmjena informacija između interesnih aktera zasnovana na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, uz sastanke koje su organizovali sami razvojni partneri između sebe. Decentralizacija vlasti na nižim razinama: Funkcionalna razmjena informacija između interesnih aktera zasnovana na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, uz sastanke koje su organizovali sami razvojni partneri između sebe. Reforma javne uprave (PAR): Redoviti sastanci aktera PAR Fonda koje organizuje Kancelarija koordinatora za reformu javne uprave (PARCO). Zajednički upravni odbor Fonda za RJU služi kao mjesečni forum za koordinaciju. U međuvremenu, redovno se održava manje formalna koordinacija s drugim razvojnim partnerima. Upravljanje javnim finansijama: Razmjena informacija između interesnih aktera zasnovana na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji i bilateralni sastanci vezani za projekte. Oporezivanje: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovnoj osnovi. Carine: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovnoj osnovi. Ekonomsko upravljanje: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija. Statistika: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovnoj osnovi. Civilno društvo: Lokalna savjetodavna grupa, koju podržava i upravlja projekat finansiran od strane EU TACSO. Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH / Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.
---	---

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor demokratije i upravljanja predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor demokratije i upravljanja sastoji se od jedanaest podsektora:

- Demokratske institucije,
- Decentralizacija i vlasti na nižim nivoima
- Reforma javne uprave (PAR)
- Upravljanje javnim finansijama
- Oporezivanje
- Carine
- Ekonomsko upravljanje
- Statistika
- Civilno društvo
- EU programi i agencije

Ulaganja DCF članova u 2023. godini

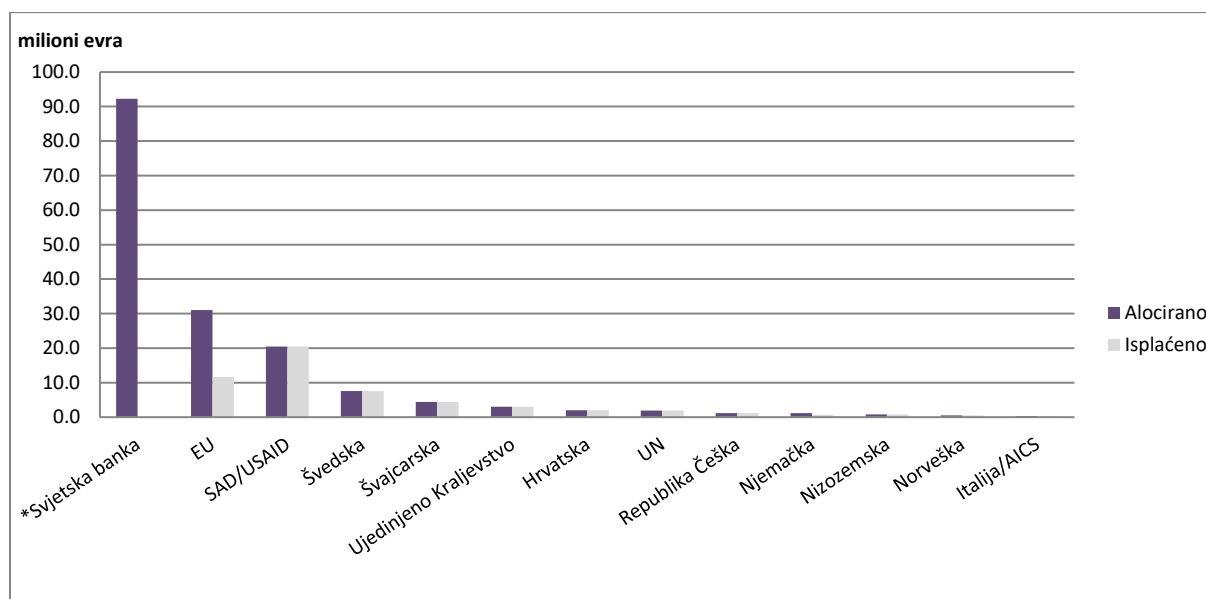
Članovi DCF aktivni u sektoru Demokratija i upravljanje u 2023. godini su Svjetska banka, EU, SAD/USAID, Švedska, Švajcarska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Hrvatska, UN, Republika Češka, Njemačka, Nizozemska, Norveška, Italija/AICS.

Ukupno alocirana sredstva DCF članova za sektor Demokratija i upravljanje u 2023. godini su iznosila € 166.68 mil, od čega € 74.38 mil grantova i € 92.30 mil kredita.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2023. godini su € 54.37 mil, u formi granta.

U Grafikonu 1.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant ODA sredstva u skladu s visinom ulaganja svakog pojedinačnog razvojnog partnera.

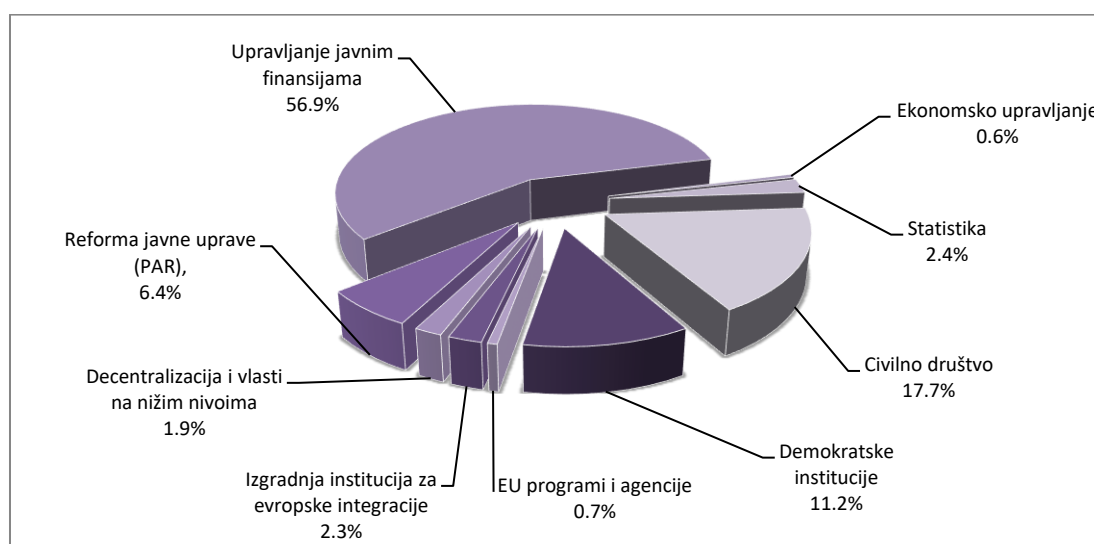
Razvojni partneri koji su u 2023. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su Svjetska banka, EU i SAD/USAID, a zatim slijede Švedska, Švajcarska i Ujedinjeno Kraljevstvo.

Grafikon 1.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

*Napomena: Svjetska banka kredit

U Grafikonu 1.2. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstva u 2023. godini po podsektorima. Sektor Demokratija i upravljanje se sastoji od 11 podsektora.

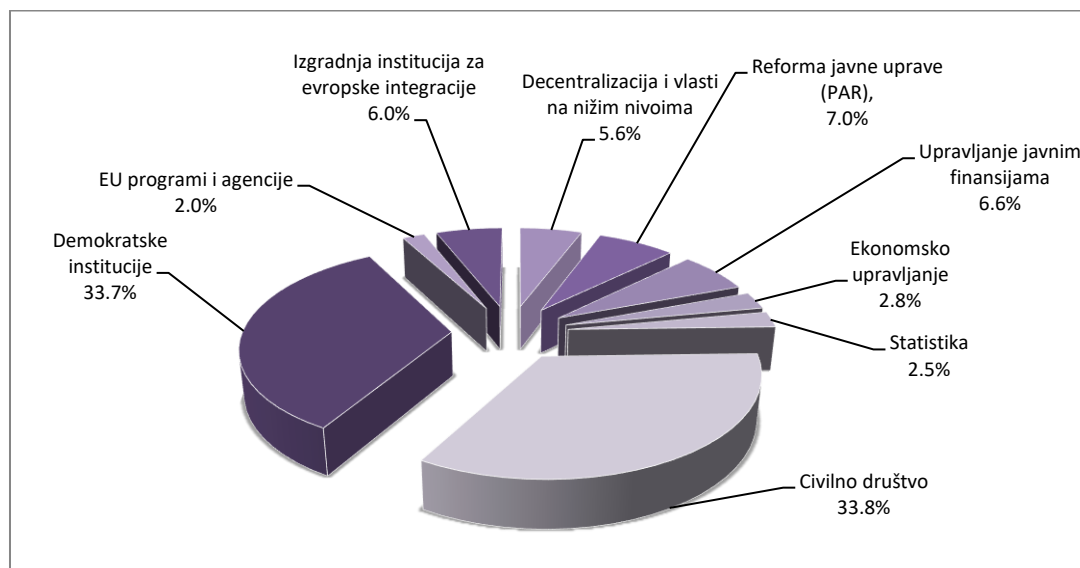
Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, 85.8% je alocirano u podsektore: Upravljanje javnim finansijama (56.9%), Civilno društvo (17.7%) i Demokratske institucije (11.2%), dok je u sve ostale podsektore alocirano 14.2% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 1.2. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2023. godini

Grafikon 1.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstva u 2023. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini, 74.5% je isplaćeno u tri podsektora i to: Civilno društvo (33.8%), Demokratske institucije (33.7%) i Reforma javne uprave (PAR) (7.0%), dok je u sve ostale podsektore isplaćeno 25.5% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 1.3. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Zajam za programsku politiku razvoja sektora zdravstva u BiH	Svjetska banka	92.30
Regionalni Program lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2)	UN	12.89
(USAID) Projekat pomoći lokalnoj upravi (LGAA)	SAD/USAID	11.66
(USAID) Projekat fiskalne reforme u Bosni i Hercegovini	SAD/USAID	10.60
(USAID) Podrška političkom pluralizmu i procesima dobrog upravljanja u BiH	SAD/USAID	10.11
USAID/BiH Projekat E-uprava	SAD/USAID	10.01
(USAID) Administrativna podrška	SAD/USAID	10.00
(USAID) Podrška medijima u BiH	SAD/USAID	9.11
USAID/BiH INSPIRE – Projekat podrške zaštiti ljudskih prava	SAD/USAID	8.42
(PDS) Program malih grantova Komisije za demokratiju	SAD/USAID	8.00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forumu za koordinaciju razvojnih partnera, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2023. godini	EU, SAD/USAID, Njemačka, Italija/AICS, Švedska, UN, Nizozemska, Hrvatska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Norveška, Republika Češka, Slovenija, Švajcarska
Ostale ključne međunarodne organizacije	Organizacija za bezbjednost i saradnju u Evropi; Savjet Evrope; Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga; INTERPOL; EUROPOL; Snage evropske unije; Međunarodni program pomoći u kriminalističkoj obuci (ICITAP) i Kancelarija za razvoj tužilaštava, pomoć i obuku u inostranstvu (OPDAT) Ministarstva pravosuđa SAD; Evropska policijska akademija; Asocijacija evropskih policijskih akademija; Katolička pomoć; Kancelarija visokog predstavnika; Evropska agencija za upravljanje operativnom saradnjom na vanjskim granicama; Međunarodno povjerenstvo Crvenog krsta; <i>Save the Children</i> Norveška; Regionalni savjet za saradnju, OPEC fond za međunarodni razvoj/OFID; Centar za kontrolu malog i lakog oružja za JI Evropu (SEESAC); Caritas Švajcarska, <i>Care International</i> ; <i>Hilfswerk Austria International</i> , Međunarodna organizacija za migracije (IOM), Odjel UN za droge i kriminal (UNODC), Međunarodna komisija za nestale osobe (ICMP), Turska Agencija za međunarodnu saradnju i razvoj (TIKA).
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Parlamentarna skupština BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Federalno ministarstvo pravde; Ministarstvo pravde RS; Kantonalna ministarstva pravde; Pravosudna komisija BD BiH; Ministarstvo bezbjednosti BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Tužilaštvo BiH; Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH; Sud BiH; Tužilaštvo BiH; kantonalni sudovi; Sud BD BiH; Centri za obuku sudija i tužilaca u FBiH i RS; Državna agencija za istrage i zaštitu BiH; Granična policija BiH; Ministarstvo spoljnje trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Institucija ombudsmena /ombudsmana za ljudska prava BiH; Notarska komora FBiH i RS; Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH; Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH; Agencija za policijsku podršku BiH; Policijske akademije u FBiH i RS; Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova; Ministarstvo unutrašnjih poslova RS; kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova; kantonalna ministarstva obrazovanja; Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH; Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH; Agencije za civilnu zaštitu entiteta i BD BiH; Federalno ministarstvo zdravstva; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Odjel za zdravstvo BD BiH; Agencija za ravnopravnost polova BiH; Gender centri FBiH i RS; Savjet nacionalnih manjina u BiH.
Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 46.76 mil granta. Ukupno isplaćeno € 39.29 mil granta. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 5%, a isplaćeno 6%.
Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Reforma pravosuđa: Godišnji forum informisanja razvojnih partnera u organizaciji Ministarstva pravde BiH i Strukturisani dijalog o pravosuđu između BiH - EU. Koordinacija razvojnih partnera održava se svakih 6 mjeseci od strane Delegacije Evropske unije (EUD) kao dio strukturisanog dijaloga, kao i sastanaka pododbora u sektoru pravde sa učestvovanjem Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i Ministarstva pravde.

EUD redovno organizuje sastanke za koordinaciju međunarodnog pravosudnog sektora.

Redovni bilateralni koordinacioni sastanci međunarodnih i lokalnih partnera.

Reforma zatvorskog sistema: *ad hoc* koordinacija i bilateralni sastanci vezani za projekte.

Ratni zločini: Redovni bilateralni koordinacioni sastanci sa međunarodnim i lokalnim partnerima, uključujući EUD, Švajcarsku, SAD, Ministarstvo pravde, Tužilaštva. *Ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Borba protiv organizovanog kriminala: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci između razvojnih partnera.

Borba protiv korupcije: Redovni koordinacioni sastanci o politici, kojima ko-predsedavaju Agencija za sprječavanje korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i EUD.

UN održava redovite bilateralne koordinacione sastanke sa međunarodnim i lokalnim partnerima.

Reforma policije: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Migracije i azil: Formalnu koordinaciju razvojnih partnera vodi Koordinaciono tijelo za pitanja migracija u BiH.

Upravljanje granicom i bezbjednost: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Romi: Odbor za Rome pri Savjetu ministara BiH je formalno koordinaciono tijelo.

Izbjeglice i interno raseljena lica: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

LGBTI: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Nacionalne manjine: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Međuetnički odnosi: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Sloboda izražavanja i sloboda medija: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Imovinska prava: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Zaštita podataka: Neformalna *ad hoc* koordinacija.

Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH / Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor vladavine prava i osnovnih prava predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor vladavine prava i osnovnih prava sastoji se od šesnaest podsektora:

- Reforma pravosuđa
- Reforma zatvorskeg sistema
- Ratni zločini
- Borba protiv organizovanog kriminala
- Borba protiv korupcije
- Reforma policije
- Migracije i azil
- Upravljanje granicom i bezbjednost
- Romi
- Izbjeglice i interno raseljene osobe
- LGBTI
- Nacionalne manjine
- Međuetnički odnosi,
- Sloboda izražavanja i sloboda medija
- Imovinska prava i
- Zaštita podataka.

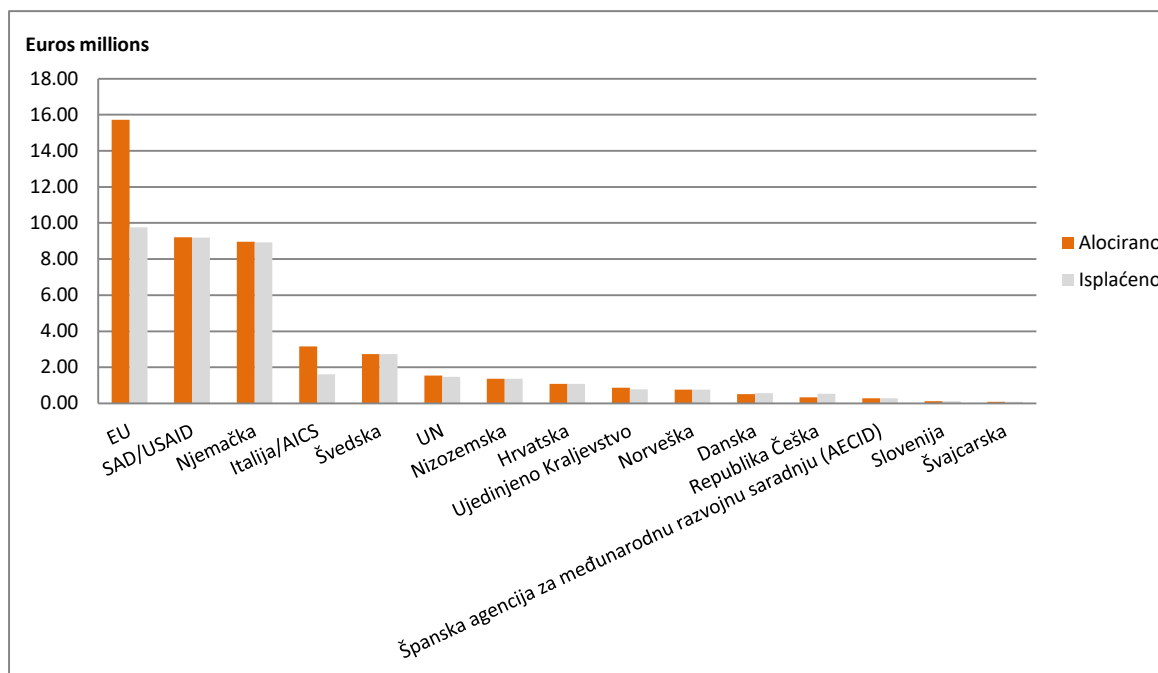
Ulaganja DCF članova u 2023. godini

Članovi DCF aktivni u sektoru Vladavina prava i osnovna prava u 2023. godini su EU, SAD/USAID, Njemačka, Italija/AICS, Švedska, UN, Nizozemska, Hrvatska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Norveška, Republika Češka, Slovenija i Švajcarska.

Ukupno alocirana sredstva koja su DCF članovi u 2023. godini usmjerile u Sektor iznose € 46.76 mil, a ukupno isplaćena sredstva iznose € 39.29 mil, sve u formi granta.

U grafikonu 2.1 prikazana su alocirana i isplaćena ODA sredstva u skladu sa visinom ulaganja svakog pojedinačnog razvojnog partnera. Razvojni partneri koji su u 2023. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU i SAD/USAID, za kojima slijede Njemačka, Italija/AICS i Švedska.

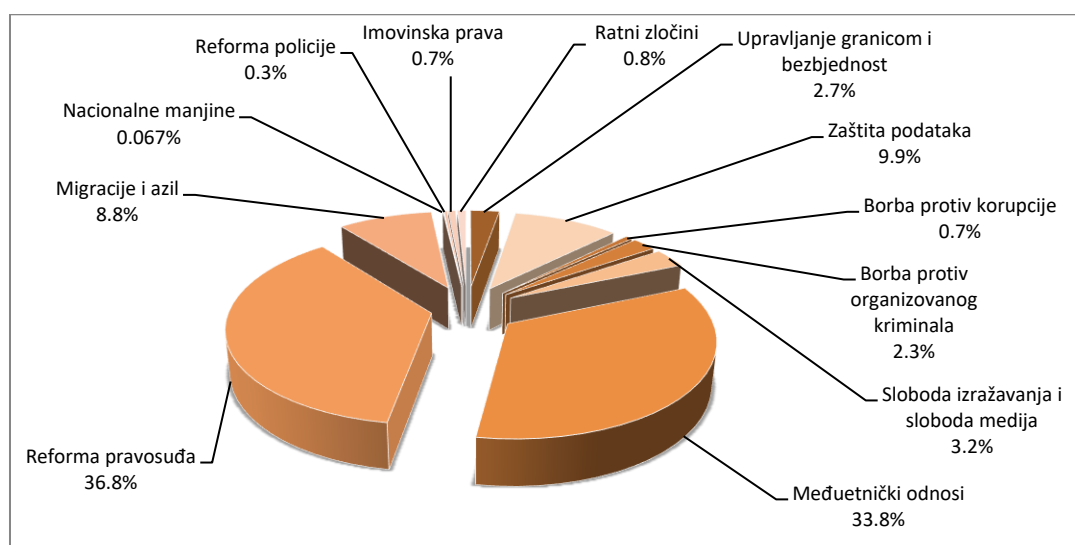
Grafikon 2.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

Sektor Vladavina prava i osnovna prava sastoji se od 16 podsektora. U grafikonu 2.2. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstava po podsektorima.

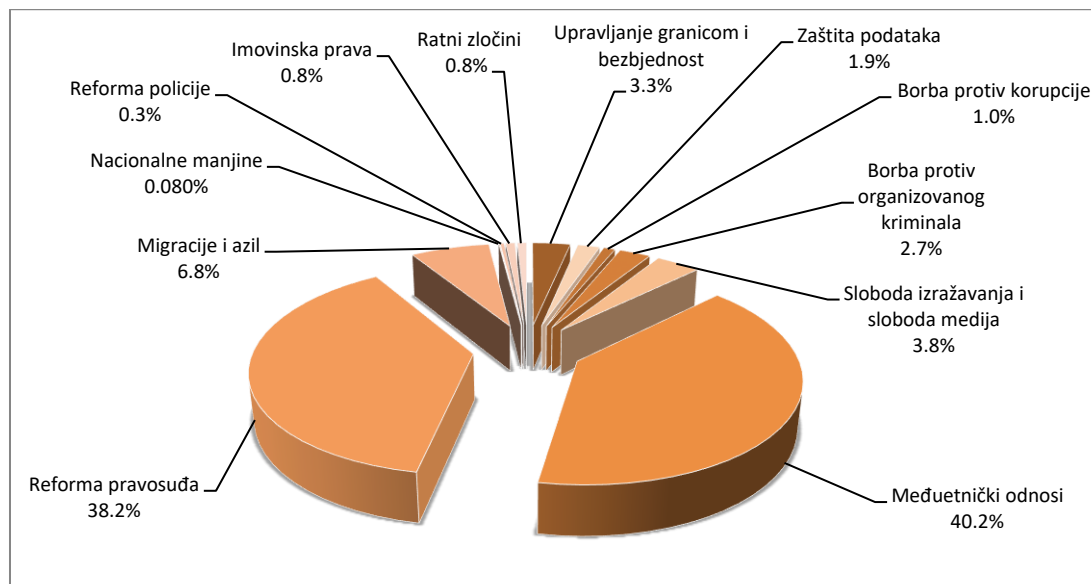
Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, 80.5% je alocirano u tri podsektora i to Reforma pravosuđa (36.8%) i Međuetnički odnosi (33.8%) i Zaštita podataka (9.9%). U ostale podsektore alocirano je preostalih 19.5% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 2.2. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2023. godini

Grafikon 2.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstava u 2023. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini, 85.3% je isplaćeno u tri podsektora i to Međuetnički odnosi (40.2%), Reforma pravosuđa (38.2%) i Migracije i azil (6.8%). U ostale podsektore isplaćeno je preostalih 14.7% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 2.3. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Državni/INL razvojni program za provođenje zakona	SAD/USAID	50.00
Državni/INL razvojni program za Vladavinu prava	SAD/USAID	30.00
(NADR CWD) Program Ministarstva spoljnih poslova za deminiranje i uništenje pješačkog oružja	SAD/USAID	25.00
Deminiranje	Njemačka	8.70
(PDS) Fond za međuetničko pomirenje i inicijative mladih	SAD/USAID	8.50
Podrška za pravosuđe u BiH	Švajcarska	5.30
Unapređenje efikasnosti sudova i odgovornosti sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini – ICEA, faza III	Švedska	4.87
Rešavanje mješovitih migracionih tokova na Zapadnom Balkanu	Norveška	4.86
Izgradnja zatvora, Sarajevo	EU	4.42
Unapređenje procesuiranja predmeta ratnih zločina BiH	EU	4.00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forumu za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2023. godini	Svjetska banka, EBRD, EU, UN, EIB, Švedska, Italija/AICS, Norveška, Slovenija, Švajcarska, Republika Češka, Njemačka, Hrvatska
Ostale ključne međunarodne organizacije	Globalni fond za okolinu; Investicioni okvir za Zapadni Balkan; Agencija za upravljanje u izvanrednim situacijama Kraljevine Danske; Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju; Fond za klimatske promjene, Agencija SAD za međunarodni razvoj, Razvojni program UN, Program UN za okolinu, Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Ministarstvo spoljnje trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo bezbjednosti BiH; Ministarstvo finansija i trezora BiH; Državna regulatorna agencija za radijacionu i nuklearnu bezbjednost; Centar za uklanjanje mina u BiH; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Federalno ministarstvo prostornog uređenja; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Agencija za vodno područje rijeke Save u FBiH; Agencija za vodno područje Jadranskog mora u FBiH; Federalna uprava za civilnu zaštitu; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Ministarstvo unutrašnjih poslova RS; Ministarstvo za naučno-tehnološki razvoj, visoko obrazovanje i infomaciono društvo RS; Republička uprava za civilnu zaštitu RS; Javna ustanova Vode Srpske; Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost RS; Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu BD BiH; Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove BD BiH; Odjel za javnu bezbjednost BD BiH; kantonalne vlade i opštinske vlade sa javnim i komunalnim firmama.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 86.74 mil, od čega € 27.14 mil granta i € 59.60 mil zajmova. Ukupno isplaćeno € 54.40 mil, od čega € 25.89 mil granta i € 28.51 mil zajmova. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 10%, a isplaćeno 8%.
Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Klimatske politike: razmjena informacija između interesnih aktera zasnovana na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, i bilateralni sastanci vezani za projekte. Vodosnabdijevanje i otpadne vode: MSTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju razvojnih partnera. Razvojni partneri međusobno koordinišu na <i>ad hoc</i> osnovi. Upravljanje vodnim resursima: MSTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju razvojnih partnera. U okviru nove platforme - Saveza za vode

	razvojni partneri SB, EBRD, EUD, Švedska, Republika Češka, Švajcarska i UNDP međusobno koordinišu aktivnosti. Upravljanje otpadom: MSTEО, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju razvojnih partnera. Razvojni partneri međusobno koordinišu na <i>ad hoc</i> osnovi. Zaštita prirode: MSTEО, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju razvojnih partnera. Razvojni partneri međusobno koordiniraju na <i>ad hoc</i> osnovi. Kvaliteta zraka i buka: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija. Industrijsko zagađenje i kemikalije: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, uglavom vezana za projekte. Okolinski horizontalni standardi: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, uglavnom vezana za projekte. Civilna zaštita: Ad hoc koordinacija, učesnici EU Ministarstvo bezbjednosti, UN i druge međunarodne organizacije i drugi glavni međunarodni razvojni partneri u podsektoru. Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH / Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.
--	---

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor okoline i klimatskih politika predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II Pregulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor okoline i klimatskih politika sastoji se od devet podsektora:

- Klimatske politike,
- Vodosnabdijevanje i otpadne vode,
- Upravljanje vodnim resursima,
- Upravljanje otpadom,
- Zaštita prirode,
- Kvalitet vazduha i buka,
- Industrijsko zagađenje i hemikalije,
- Okolinski horizontalni standardi i
- Civilna zaštita.

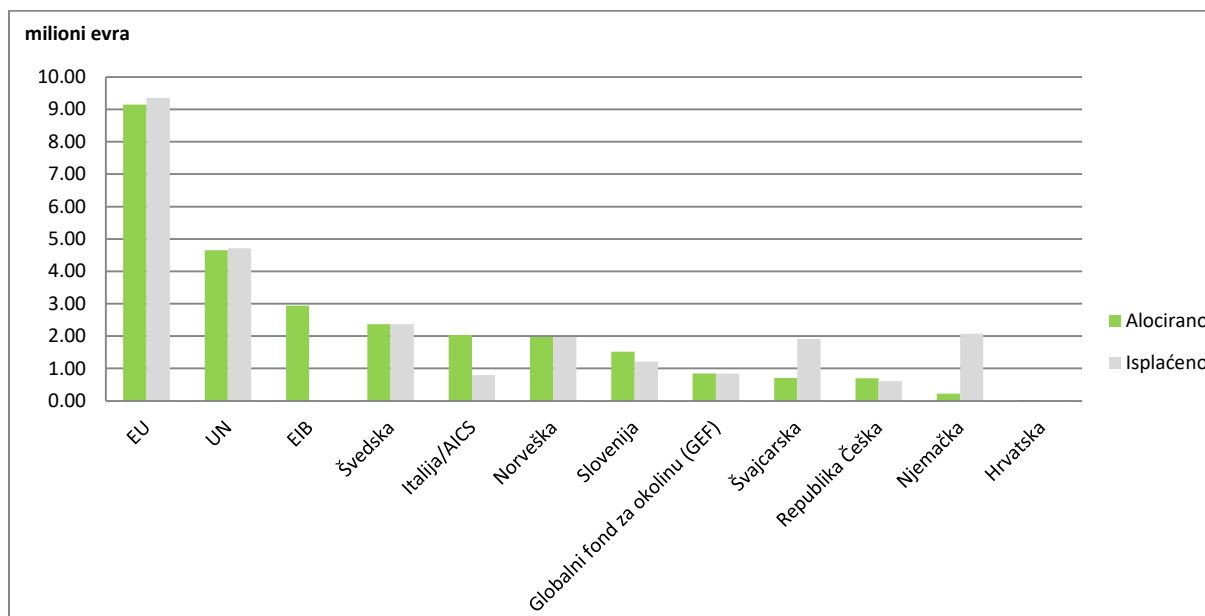
Ulaganja DCF članova u 2023. godini

Članovi DCF aktivni u sektoru Okolina i klimatske politike u 2023. godini su Svjetska banka, EBRD, EU, UN, EIB, Švedska, Italija/AICS, Norveška, Slovenija, Švajcarska, Republika Češka, Njemačka i Hrvatska.

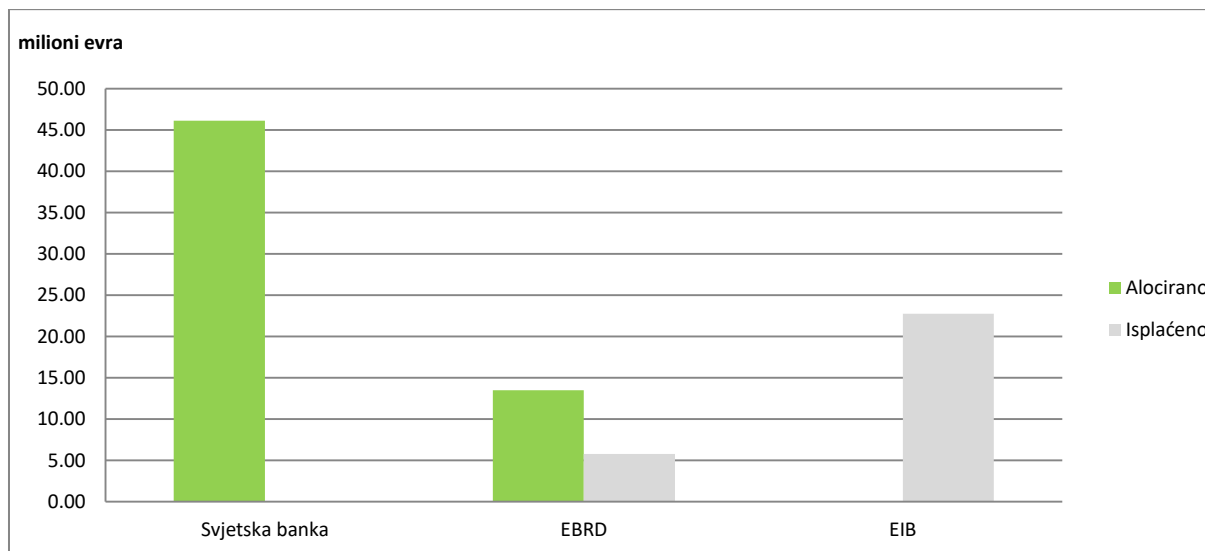
Ukupno alocirana sredstva članova DCF za Sektor u 2023. godini iznose € 86.74 mil, od čega € 27.14 mil granta i € 59.60 mil zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2023. godini iznose 54.40 mil, od čega € 25.89 mil granta i € 28.51 mil zajmova.

U grafikonu 3.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane razvojnih partnera u skladu s visinom ulaganja. Razvojni partneri koji su u 2023. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU, UN, EIB i Švedska.

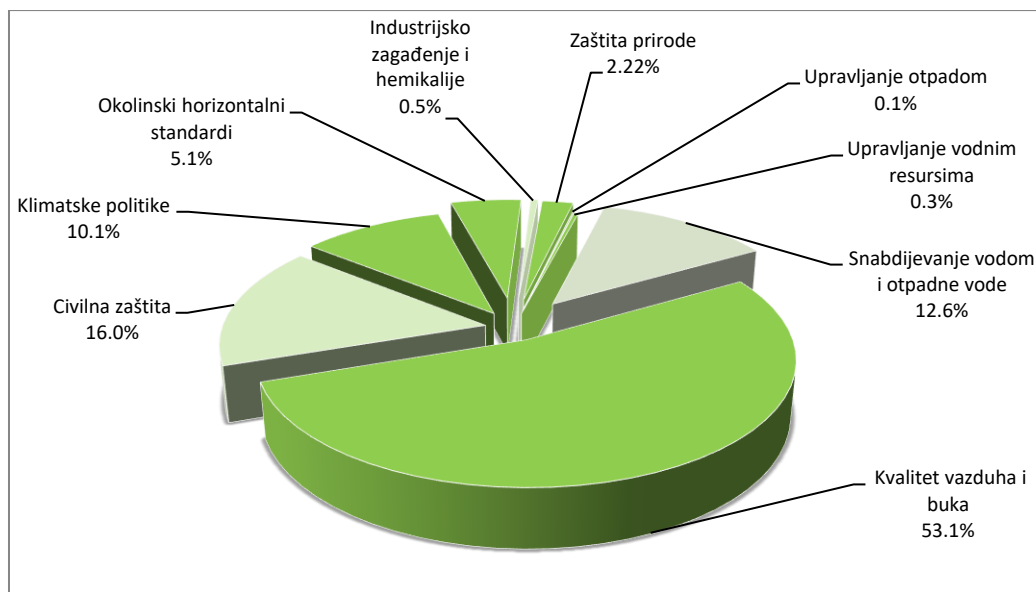
Grafikon 3.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

U grafikonu 3.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2023. godini. Svjetska banka je alocirala € 46.10 mil i nije imala isplata, EBRD je alocirala € 13.50 mil i isplatila € 5.77 mil., a EIB je isplatila € 22.74 mil i nije imala alociranih sredstava u sektor.

Grafikon 3.2. Alocirani i isplaćeni krediti po kreditorima u 2023. godini

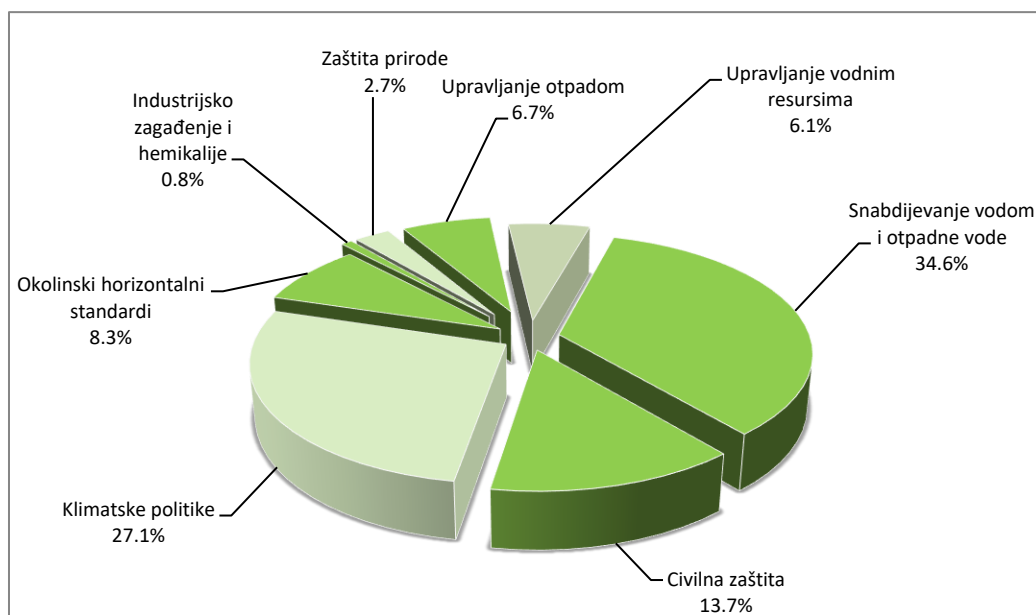
U grafikonu 3.3. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, 81.7% je alocirano u tri podsektora i to: Kvalitet vazduha i buka (53.1%), Civilna zaštita (16.0%) i Snabdijevanje vodom i otpadne vode (12.6%). U ostale podsektore alocirano je preostalih 18.3% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 3.3. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2023. godini

Grafikon 3.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstava u 2023. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini, 75.4% je isplaćeno u tri podsektora i to: Snabdijevanje vodom i otpadne vode (34.6%), Klimatske politike (27.1%) i Civilna zaštita (13.7%). U ostale podsektore alocirano je preostalih 24.6% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 3.4. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Projekat vodosnabdijevanja i sanitacije u RS	EIB	125.00
Projekat vodosnabdijevanja i sanitacije u Federaciji BiH	EIB	120.00
Projekat modernizacije vodosnabdijevanja i sanitacije	Svjetska banka	51.50
Projekat poboljšanja kvaliteta vazduha	Svjetska banka	46.10
Mjere za zaštitu od poplava u RS	EIB	41.01
Program vodosnabdijevanja i zbrinjavanja otpadnih voda u BiH II	Švajcarska	24.37
GrCF - Projekat vodovod Sarajevo	EBRD	20.00
Prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda – Zenica	Njemačka, Švajcarska	18.29
Prikupljanje i tretman otpadnih voda u Gradišci	Njemačka	14.07
Povećanje ulaganja u javne zgrade sa niskim udjelom ugljenika	UN	13.26

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forumu za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:
<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2023. godini	EBRD, EIB, Hrvatska, Svjetska banka, Japan, Italija/AICS, EU
Ostale ključne međunarodne organizacije	Investicioni okvir za Zapadni Balkan; Transportna opservatorija Jugoistočne Evrope; Regionalni savjet za saradnju; Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva; Međunarodna željeznička unija, Japanski sistem za međunarodnu saradnju (JICS), EU Agencija za željeznice (ERA)
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Ministarstvo komunikacija i prometa BiH; Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH; Agencija za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi BiH; Željeznička javna korporacija BiH; Federalno ministarstvo prometa i komunikacija; JP Direkcija za ceste FBiH; JP Autoceste FBiH; Ministarstvo saobraćaja i veza RS; JP Autoputevi RS; Vlada BD BiH; JP Željeznice FBiH; JP Željeznice RS.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 204.56 mil, od čega € 9.38 mil u grantovima i € 195.18 mil u kreditima. Ukupno isplaćeno € 249.89 mil, od čega € 41.80 mil u grantovima i € 208.09 mil u kreditima. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 23% a isplaćeno 38%.
Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Delegacija EU koordiniše sve aktivne razvojne partnere u ovom sektoru. Trenutno ne postoji mehanizam za koordinaciju donatorskog transportnog sektora koji vode relevantne institucije BiH. U kontekstu agende povezivanja, Nacionalni investicioni odbor (NIC) je osnovan u 2015. godini, koji takođe predviđa učestvovanje relevantnih međunarodnih finansijskih institucija i bilateralnih razvojnih partnera. Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovitim sastancima Forumu za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH /Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor transporta predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor transporta sastoji se od devet podsektora:

- Transportna povezanost
- Transportna efikasnost
- Vazdušni transport
- Transport unutrašnjih plovni puteva
- Pomorski transport
- Željeznički transport
- Cestovni transport
- Multimodalni transport i
- Urbana mobilnost.

Ulaganja DCF članova u 2023. godini

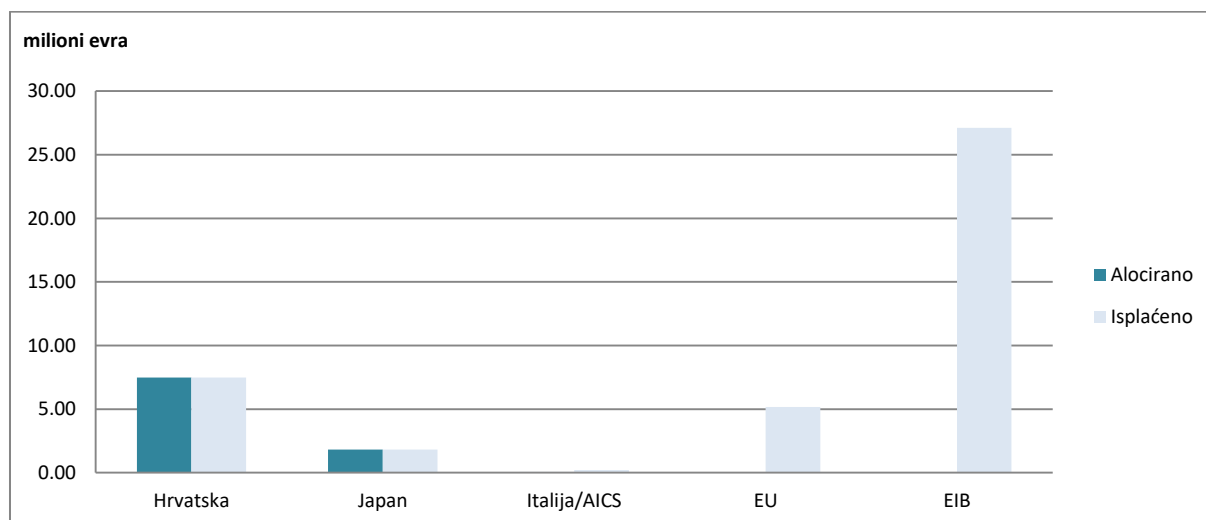
Članovi DCF aktivni u sektoru Transporta 2023. godini su EBRD, EIB, Hrvatska, Svjetska banka, Japan, Italija/AICS, EU.

Ukupno alocirana sredstva DCF članova za Sektor u 2023. godini iznose € 204.56 mil, od čega € 9.38 mil u grantovima i € 195.18 mil u kreditima.

Ukupno isplaćena sredstva DCF članova za Sektor u 2023. godini iznose € 249.89 mil, od čega € 41.80 mil u grantovima i € 208.09 mil u kreditima.

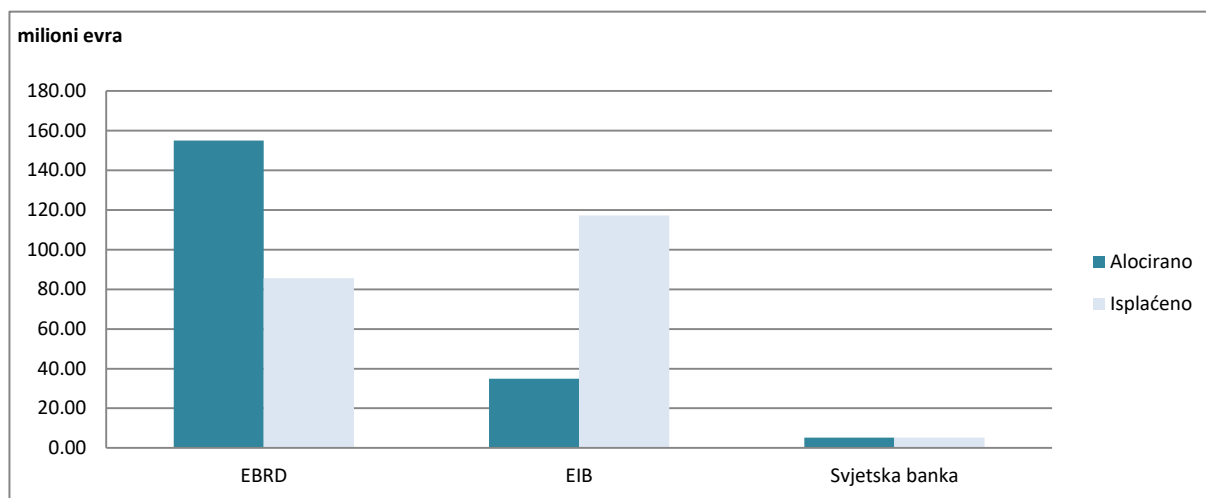
U grafikonu 4.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane razvojnih partnera u skladu visini ulaganja. Od ukupno alociranih i isplaćenih grant sredstava u sektoru Transporta 64.9% sredstava je isplatio EIB (€ 27.1 mil), dok je 17.9% sredstava isplatila Hrvatska (€ 7.49 mil) i 12.4% EU (€5.17 mil).

Grafikon 4.1. Ukupno alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

U grafikonu 4.2. prikazana su alocirani i isplaćeni krediti od strane razvojnih partnera u skladu sa visinom ulaganja.

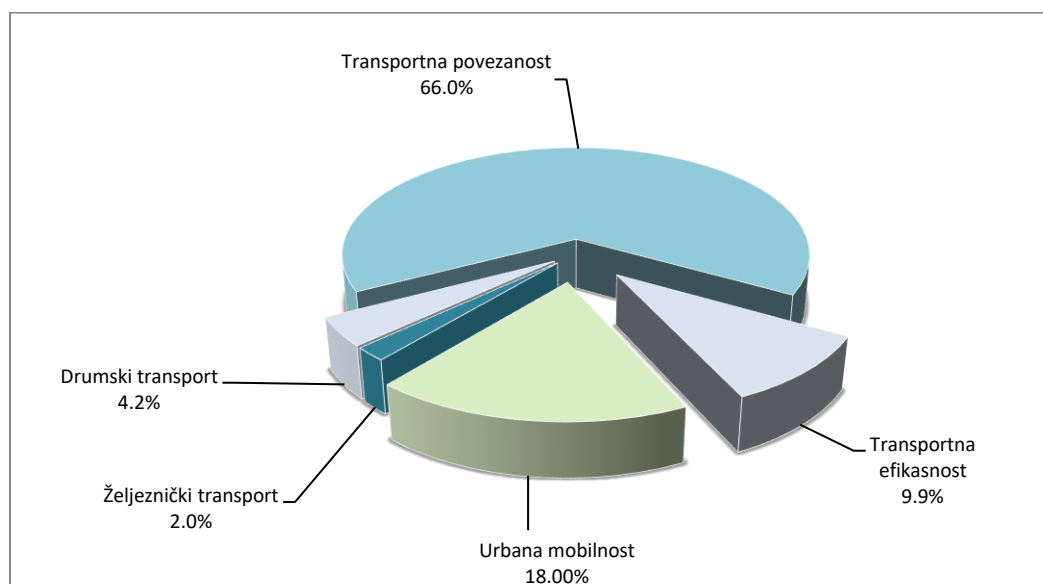
Grafikon 4.2. Alocirani i isplaćeni krediti po kreditorima u 2023. godini

Sektor Transporta se sastoji od 9 podsektora. U grafikonu 4.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, 66.0% je alocirano u podsektor Transportna povezanost, u Urbanu mobilnost 18.0% i u Transportna efikasnost 9.9%. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

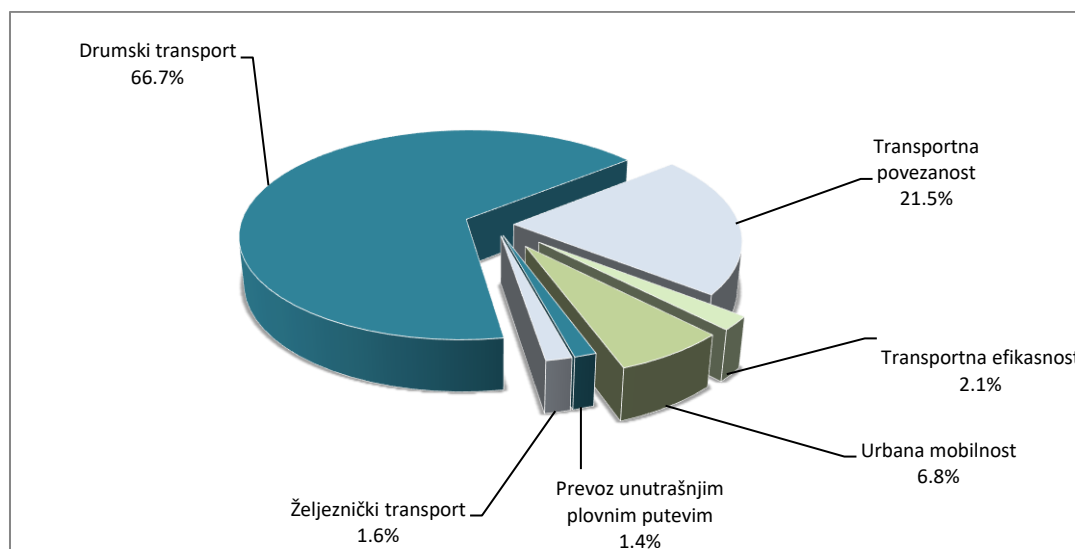
Grafikon 4.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2023. godini

Grafikon 4.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini, 88.2% je isplaćeno u dva podsektora i to u Drumski transport (66.7%) i Transportnu povezanost (21.5%), dok je u ostale podsektore isplaćeno ostalih 11.8% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 4.4. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Koridor Vc – Centar	EIB	588.00
Projekat izgradnje gradskih saobraćajnica u Sarajevu	EIB	370.00
Koridor Vc Medakovo-Poprikuše	EIB	340.00
Koridor Vc - Doboj obilaznica	EBRD	210.00
Autoput Mostar sjever-jug Mostar	EBRD	110.00
Projekat modernizacije cestovnog sektora u Federaciji BiH	EIB	103.29
Koridor Vc Počitelj - Bijača	EIB	100.00
Državne ceste Banja Luka - Gradiška	EIB	71.80
Projekat izgradnje gradskih saobraćajnica u Sarajevu	EBRD	67.00
Poplave - FBiH Popravka i nadogradnja puteva	EBRD	65.00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forumu za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2023. godini	EU, EIB, UN, SAD/USAID, Njemačka, Svjetska banka, Švedska, Hrvatska, EBRD
Ostale ključne međunarodne organizacije	Energetska zajednica; Energetska zajednica jugoistočne Evrope; Svjetski energetski savjet; Međunarodna agencija za atomsku energiju; Investicioni okvir za Zapadni Balkan; Regionalni savjet za saradnju.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Parlamentarna skupština BiH; Parlament FBiH; Narodna skupština Republike Srpske; Ministarstvo spoljnje trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo finansija i trezora BiH; Državna regulatorna agencija za radijacionu i nuklearnu bezbjednost; Državna regulatorna komisija za električnu energiju; Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije; Federalno ministarstvo prostornog uređenja; Federalno ministarstvo finansija; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Regulatorna komisija za energiju u FBiH; Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju FBiH; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva RS; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo finansija RS; Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Regulatorna komisija za energiju RS; Fond za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost RS; Privredna komora BiH; Privredna komora FBiH; Privredna komora RS; Komisija za koncesije BiH; Komisija za koncesije FBiH; Komisija za koncesije RS; Savez gradova i opština u RS i FBiH.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 116.12 mil, od čega € 78.60 mil granta i € 37.52 mil zajmova. Ukupno isplaćeno € 75.47 mil, od čega € 72.82 mil granta i € 2.65 mil zajmova. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 13%, a isplaćeno 11%.
Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Energetska povezanost: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna koordinacija, kao i sastanci koje organizuju sami razvojni partneri između sebe uz prisustvo MSTEO. Energetska efikasnost: Koordinacioni sastanci razvojnih partnera i MSTEO održavaju se dva puta godišnje. Obnovljiva energija: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte. Nafta: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte. Plin: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte. Električna energija: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija. Nuklearna bezbjednost i zaštita od zračenja: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte. Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH /Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor energije predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor energije sastoji se od sedam podsektora:

- Energetska povezanost
- Energetska efikasanost
- Obnovljiva energija
- Nafta
- Gas
- Električna energija
- Nuklearna bezbjednost i zaštita od zračenja

DCF članova u 2023. godini

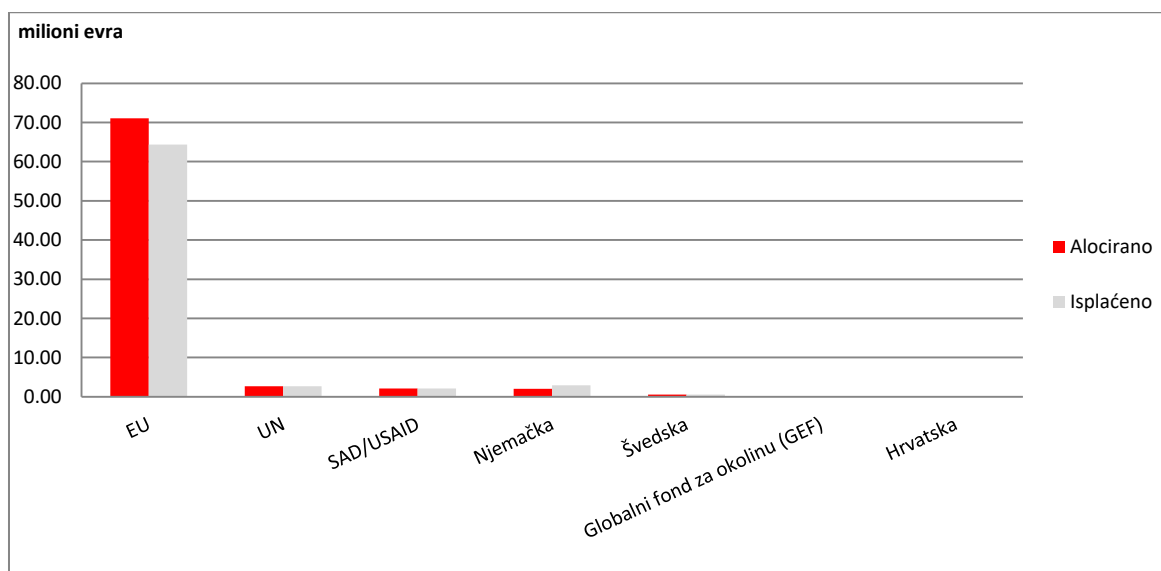
Članovi DCF aktivni u sektoru Energija u 2023. godini su EU, EIB, UN, SAD/USAID, Njemačka, Svjetska banka, Švedska, Hrvatska, EBRD.

Ukupno alocirana sredstva DCF članova za sektor u 2023. godini iznosila su € 116.12 mil, od čega € 78.60 mil grantova i € 37.52 mil zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2023. godini iznosila su € 75.47 mil, od čega € 72.82 mil grantova i € 2.65 mil zajmova.

U grafikonu 5.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane razvojnih partnera u skladu sa visinom ulaganja. U sektoru Energija, EU je alocirala 90,40% grant sredstava (€71,06 miliona) i isplatila 88,38% (€64,36 miliona) od ukupno isplaćenih grant sredstava.

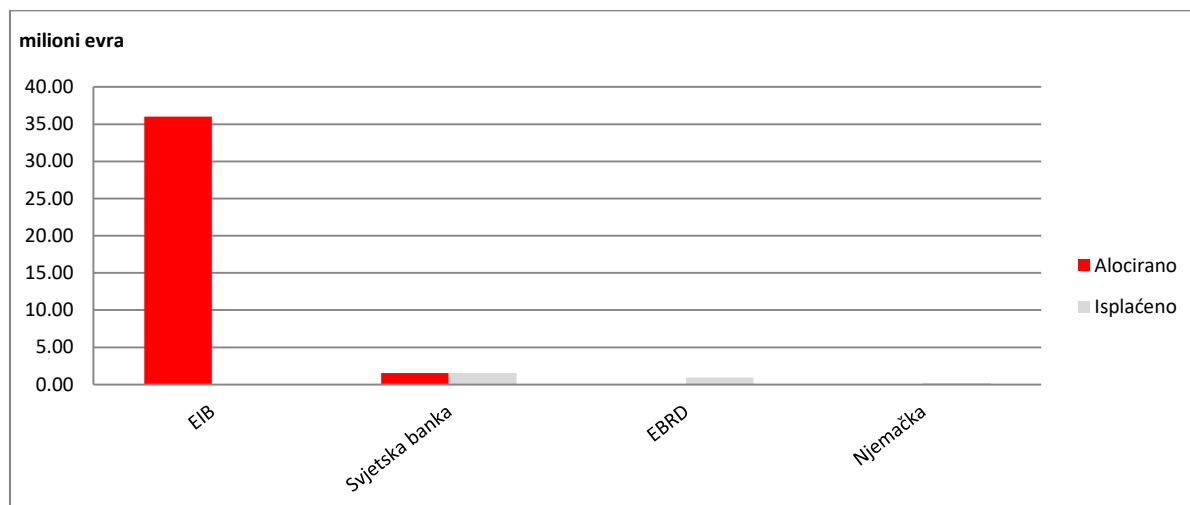
Grafikon 5.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

U grafikonu 5.2. prikazana su alokacija i isplata kredita u 2023. godini.

EIB je u 2023. godini alocirao 95,9% kreditnih sredstava, u ukupnom iznosu od €36,00 miliona.

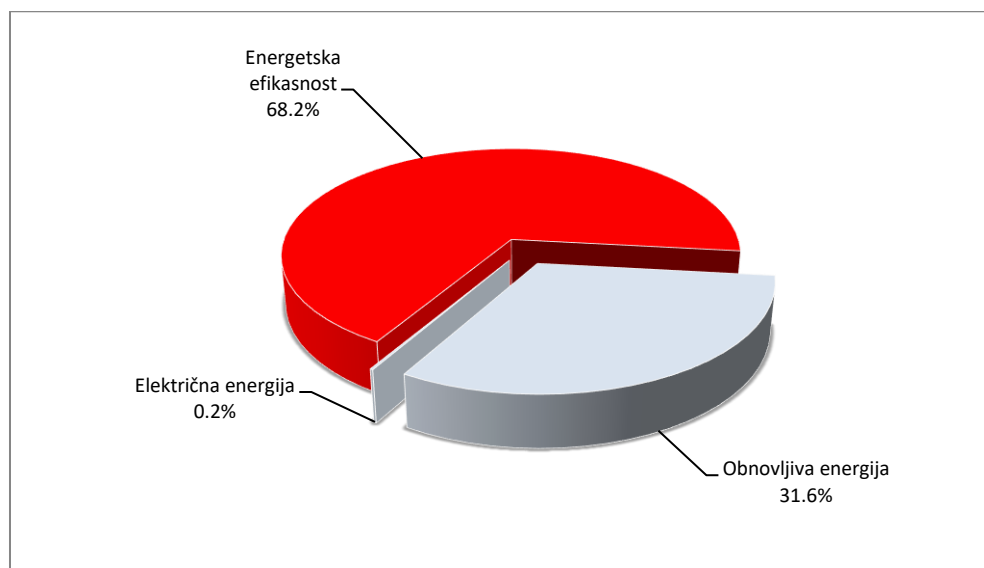
Grafikon 5.2. Alocirani i isplaćeni krediti po kreditorima u 2023. godini

Sektor Energija se sastoji od 7 podsektora. U grafikonu 5.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, 99.8% je alocirano u podsektore Energetska efikasnost (68.2%) i Obnovljiva energija (31.6%). Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

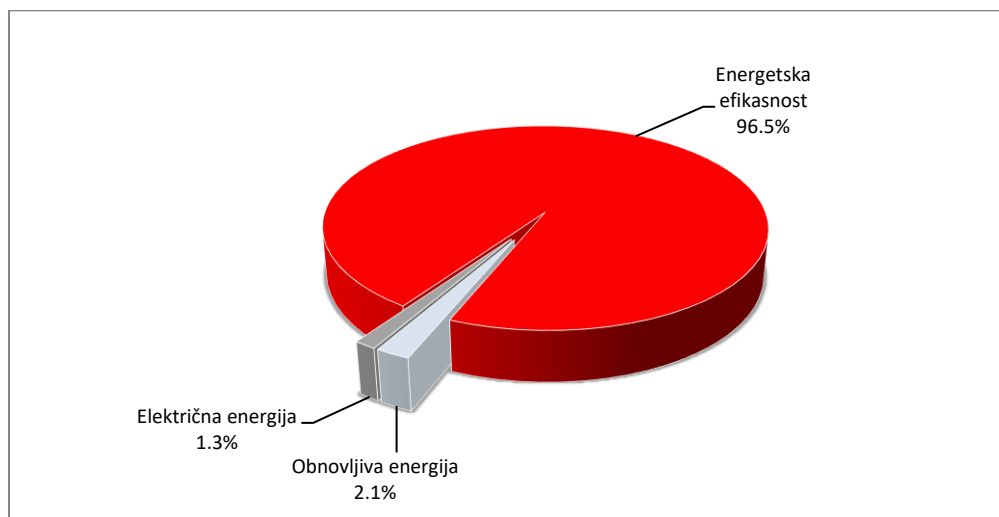
Grafikon 5.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2023. godini

U grafikonu 5.4. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini, samo za podsektor Energetska efikasnost isplaćeno je 96.5%. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 5.4. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Vjetropark Vlačić	EIB	90.15
Ugovor BA2023AAP - Paket energetske podrške za državu i izgradnju otpornosti	EU	70.00
Izgradnja vjetroparka Podveležje / Post-monitoring slijepih miševa i ptica	Njemačka	65.00
Izgradnja vjetroparka Hrgud	Germany	60.23
Projekat energetske efikasnosti	Svjetska banka	59.20
Projekat zelenog ekonomskog razvoja – Faza III	UN	15.09
Rehabilitacija i modernizacija pumpne hidroelektrane u Čapljini	Njemačka	15.00
Rehabilitacija hidroelektrane Trebinje, Faza III	Njemačka	10.01
Energetska efikasnost u javnim zgradama u BiH/RS	Njemačka	10.00
Energetska efikasnost u javnim zgradama u BiH/FBiH	Njemačka	9.50

Svi projekti su dostupni u bazi podataka Foruma za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članice DCF-a aktivne u Sektoru u 2023. godini	EBRD, Međunarodna finansijska korporacija (IFC), SAD/USAID, Švajcarska, Njemačka, EU, Švedska, Hrvatska, Japan, Republika Češka, Slovenija, UN, Italija/AICS.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Investicioni okvir za Zapadni Balkan; Razvojna banka Savjeta Evrope; Regionalni savjet za saradnju; Švajcarski program namjenjen promovisanju izvoza; Evropski fond za jugoistočnu Evropu; Evropsko udruženje nacionalnih metroloških instituta; Evropska saradnja u zakonskoj metrologiji WELMEC; Srednjoevropski ugovor o slobodnoj trgovini; Organizacija za evropsku saradnju i razvoj; Regionalni centar za razvoj preduzetničkih kompetencija, Japanska agencija za međunarodnu saradnju, <i>Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit</i> (GIZ)
Ključni partneri među institucijama vlasti	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo finansija i trezora BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo komunikacija i transporta BiH; Uprava za indirektno oporezivanje BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Direkcija za ekonomsko planiranje; Direkcija za evropske integracije; Agencija za rad i zapošljavanje BiH; Agencija za nadzor nad tržištem BiH; Agencija za osiguranje depozita BiH; Centralna banka BiH; Konkurencijski savjet BiH; Spoljnotrgovinska komora BiH; Izvozno-kreditna agencija BiH; Savjet za državnu pomoć BiH; Institut za intelektualno vlasništvo BiH; Regulatorna agencija za komunikacije BiH; Institut za metrologiju BiH; Centar za uklanjanje mina u BiH; Federalno ministarstvo finansija; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Federalno ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Federalno ministarstvo pravde; Ministarstvo finansija RS; Ministarstvo trgovine i turizma RS; Ministarstvo pravde RS; Ministarstvo za evropske integracije i međunarodnu saradnju RS; Ministarstvo za naučno-tehnološki razvoj, visoko obrazovanje i infomaciono društvo RS; Ministarstvo industrije, energije i rudarstva RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća RS; Razvojna agencija RS; Asocijacija gradova i opština; Direkcija za finansije BDBiH; Odjel za privredni razvoj, sport i kulturu BD BiH.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 112.00 mil, od čega € 24.60 mil granta i € 87.40 mil kredita. Ukupno isplaćeno € 97.65 mil, od čega € 29.49 mil granta i € 68.16 mil kredita. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 13%, a isplaćeno 15%.
Koordinacija rada razvojnih partnera	Trgovina i unutrašnje tržište: MSTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju razvojnih partnera, uz sastanke koje razvojni partneri aktivni u ovom podsektoru organizuju između sebe. Tajništvo CEFTA organizira koordinaciju razvojnih partnera za slobodnu trgovinu. Razvoj privatnog sektora: MSTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju razvojnih partnera. Redovni neformalni sastanci koje sami razvojni partneri aktivni u ovom podsektoru organizuju između sebe, uglavnom u kontekstu programiranja, provedbe ili pokretanja konkretnih inicijativa. U oblasti mikro, malih i srednjih preduzeća nema formalne koordinacije razvojnih partnera, te se koordinacija zasniva na neformalnoj <i>ad-hoc</i> osnovi.

Lokalni ekonomski razvoj: Koordinacioni sastanci razvojnih partnera koji podržavaju projekte lokalnog ekonomskog razvoja, a koje organizuje UNDP.

Neformalna *ad-hoc* koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralni ili multilateralni sastanci.

Istraživanje, inovacije i tehnološki razvoj: Neformalna *ad-hoc* koordinacija

Informacione i komunikacione tehnologije: Neformalna *ad-hoc* koordinacija

Turizam i naslijeđe: MSTEO predvodi koordinaciju razvojnih partnera u okviru Radne grupe za turizam, uz sastanke koje razvojni partneri aktivni u ovom podsektoru organizuju između sebe.

Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH /Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor konkurentnost i inovacije predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor konkurentnost i inovacije sastoji se od šest podsektora:

- Trgovina i unutrašnje tržište
- Razvoj privatnog sektora
- Lokalni ekonomski razvoj
- Istraživanje, inovacije i tehnološki razvoj
- Informacione i komunikacione tehnologije (ICT)
- Turizam i naslijeđe.

Ulaganja DCF članova u 2023. godini

Članovi DCF aktivni u sektoru Konkurentnost i inovacije u 2023. godini su EBRD, Međunarodna finansijska korporacija (IFC), SAD/USAID, Švajcarska, Njemačka, EU, Švedska, Hrvatska, Japan, Republika Češka, Slovenija, UN, Italija/AICS.

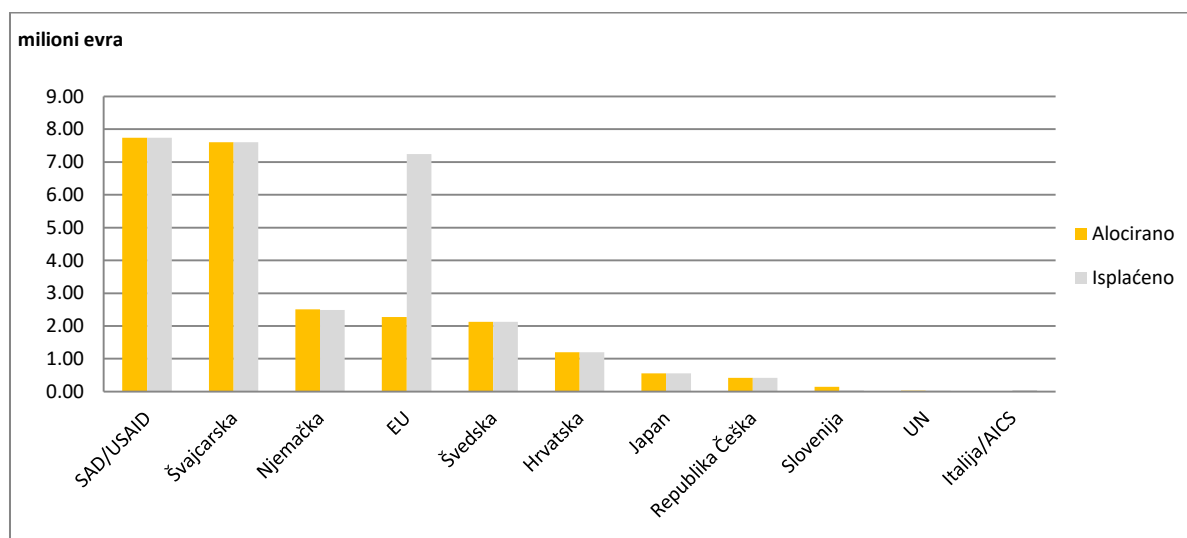
Ukupno alocirana sredstva DCF članova za Sektor u 2023. godini iznose € 112.00 mil, od čega € 24.60 mil granta i € 87.40 mil kredita.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2023. godini iznose € 97.65 mil, od čega € 29.49 mil granta i € 68.16 mil kredita.

U grafikonu 6.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane razvojnih partnera u skladu s visinom ulaganja, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajmova.

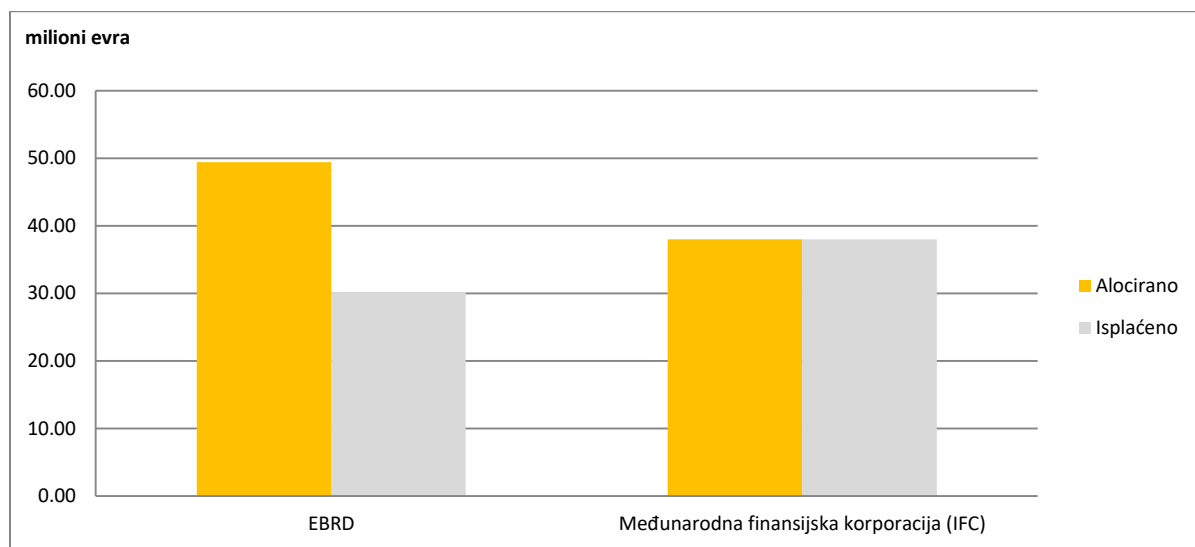
Razvojni partneri koji su u 2023. godini alocirali odnosno isplatili najviše grant sredstava u sektor su SAD/USAID, Švajcarska i EU.

Grafikon 6.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

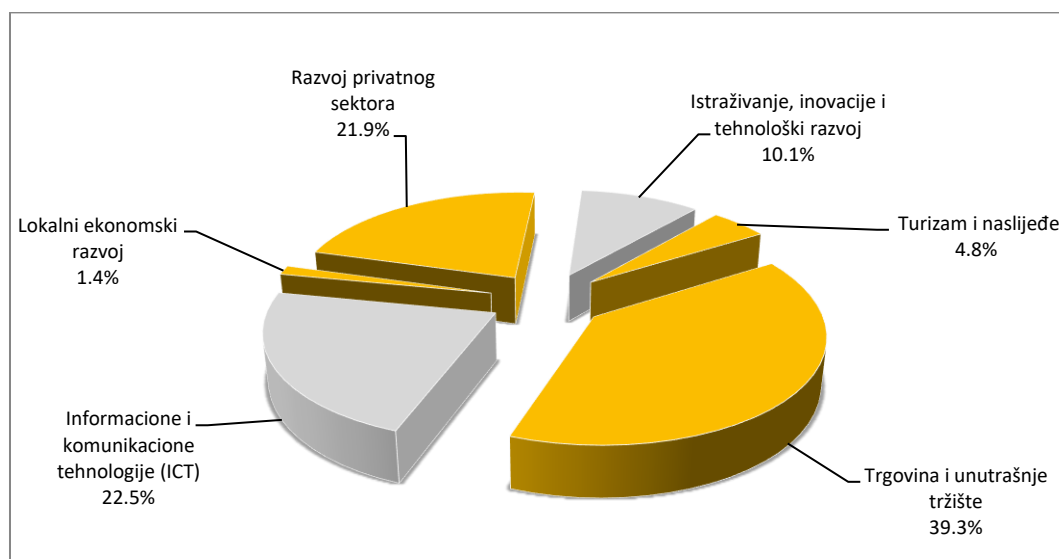
U grafikonu 6.2. prikazana su alokacija i isplata kredita u 2023. godini.

Grafikon 6.2. Alocirani i isplaćeni krediti po kreditorima u 2023. godini

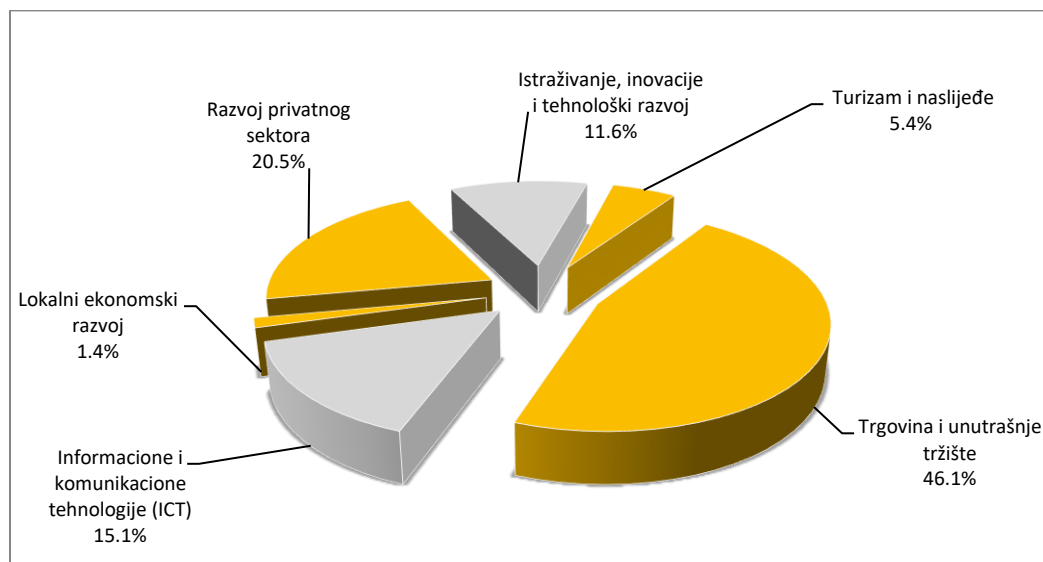
Sektor Konkurentnost i inovacije se sastoji od 6 podsektora. U grafikonu 6.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini 83.7% sredstava je alocirano u tri podsektora i to Trgovina i unutrašnje tržište (39.3%), Informacione i komunikacione tehnologije (ICT) (22.5%) i Razvoj privatnog sektora (21.9%). U ostale podsektore alocirano je preostalih 16.3% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 6.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2023. godini

U grafikonu 6.4. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini, 81.6% je isplaćeno u tri podsektora i to: Trgovina i unutrašnje tržište (46.1%), Razvoj privatnog sektora (20.5%) i Informacione i komunikacione tehnologije (ICT) (15.1%). U ostale podsektore isplaćeno je preostalih 18.4% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 6.4. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Schwarz Grupa Lidl Balkans	IFC	75.00
Projekat otpornosti i konkurentnosti poljoprivrede	Svjetska banka	61.30
Projekat za oporavak i podršku firmama u BiH	Svjetska banka	53.45
Projekat Luna	EBRD	23.50
(USAID) Projekat razvoja održivog turizma u Bosni i Hercegovini	SAD/USAID	19.24
USAID Projekat <i>Diaspora Invest 2</i> (DIA 2) u Bosni i Hercegovini	SAD/USAID	14.30
Lokalni ekonomski razvoj (LED) u Bosni i Hercegovini	Švajcarska	13.53
Investicioni odgovor na COVID-19 - <i>EU4BUSINESS Recovery</i>	EU	13.00
Inovacija i digitalizacija u MSP u BiH	Njemačka	12.62
Mid Europa Fond V	EBRD	12.00

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF aktivni u Sektoru u 2023. godini	EIB, Hrvatska, EU, Slovenija, Njemačka, Švajcarska, UN, Švedska, SAD/USAID, Republika Češka, Mađarska, Japan, Ujedinjeno Kraljevstvo, Italija/AICS
Ostale ključne međunarodne organizacije	Savjet Evrope; Kancelarija visokog predstavnika; Međunarodna organizacija rada; Svjetska zdravstvena organizacija; Investicioni okvir za Zapadni Balkan; Evropska fondacija za obuku; Organizacija za evropsku bezbjednosti i saradnju; Evropski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti; <i>British Council</i> ; Kultur Kontakt Austrija; Regionalni savjet za saradnju, UNICEF u BiH, Katolička služba za pomoć; <i>Save the Children</i> , GIZ, Međunarodna federacija za planiranje porodice (IPPF).
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Ministarstvo spoljnjih poslova BiH; Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo odbrane BiH; Agencija za rad i zapošljavanje BiH; Agencija za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta BiH; Agencija za predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje BiH; Centar za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH; Agencija za jednakost polova BiH; Direkcija za evropske integracije; Institucija Ombudsmena za ljudska prava BiH; Centar za uklanjanje mina u BiH; Federalno ministarstvo rada i socijalne politike; Federalno ministarstvo zdravstva; Federalno ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta; Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke; Federalno ministarstvo kulture i sporta; Federalni zavod za zapošljavanje; Gender centar FBiH i RS; Ministarstvo prosvjete i kulture RS; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Ministarstvo porodice, omladine i sporta RS; Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite RS; Ministarstvo evropskih integracija i međunarodne saradnje RS; Ministarstvo za naučno-tehnološki razvoj, visoko obrazovanje i infomaciono društvo RS; Zavod za zapošljavanje RS; Zavod za zapošljavanje BD BiH; Odsjek za obrazovanje BD BiH; Unija poslodavaca RS i FBiH; kantonalna ministarstva obrazovanja; kantonalna ministarstva zdravstva.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 120.89 mil, od čega € 45.89 granta i € 75.00 mil u formi kredita. Ukupno isplaćeno € 44.50 mil, od čega € 36.50 granta i € 8.00 mil u formi kredita. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 14%, a isplaćeno 7%.
Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Obrazovanje: Koordinacija se realizuje putem sastanaka Konferencije ministara obrazovanja u BiH (CoEM). Ministarstvo civilnih poslova BiH organizuje sastanke Koordinacionog foruma MCP BiH i međunarodnih organizacija uključenih u reformu obrazovanja u BiH po potrebi. Stručno obrazovanje i obuka: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci. Cjeloživotno učenje: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci. Tržište rada i zapošljavanje: Delegacija Evropske unije održava redovne koordinacione sastanke s zemljamačlanicama EU.

	Jednake mogućnosti i jednakost spolova: UN je organizovao Međunarodnu radnu grupu za ravnopravnost polova. Socijalni dijalog: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci. Socijalna zaštita: Konferencija za Sektor zdravstva u BiH djeluje kao stalno savjetodavno i koordinaciono tijelo. Delegacija EU održava redovne koordinacione sastanke sa razvojnim partnerima uključenim u podsektor. Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva: Delegacija EU održava redovne koordinacione sastanke sa razvojnim partnerima uključenim u podsektor. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija. Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH /Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.
--	--

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika sastoji se od devet podsektora:

- Obrazovanje,
- Stručno obrazovanje i obuka (VET),
- Cjeloživotno učenje,
- Tržište rada i zapošljavanje,
- Jednake mogućnosti i jednakost polova,
- Socijalni dijalog,
- Socijalna zaštita,
- Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva i
- Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura.

Ulaganja DCF članova u 2023. godini

Članovi DCF aktivni u sektoru Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike u 2023. godini su EIB, Hrvatska, EU, Slovenija, Njemačka, Švajcarska, UN, Švedska, SAD/USAID, Republika Češka, Mađarska, Japan, Ujedinjeno Kraljevstvo, Italija/AICS.

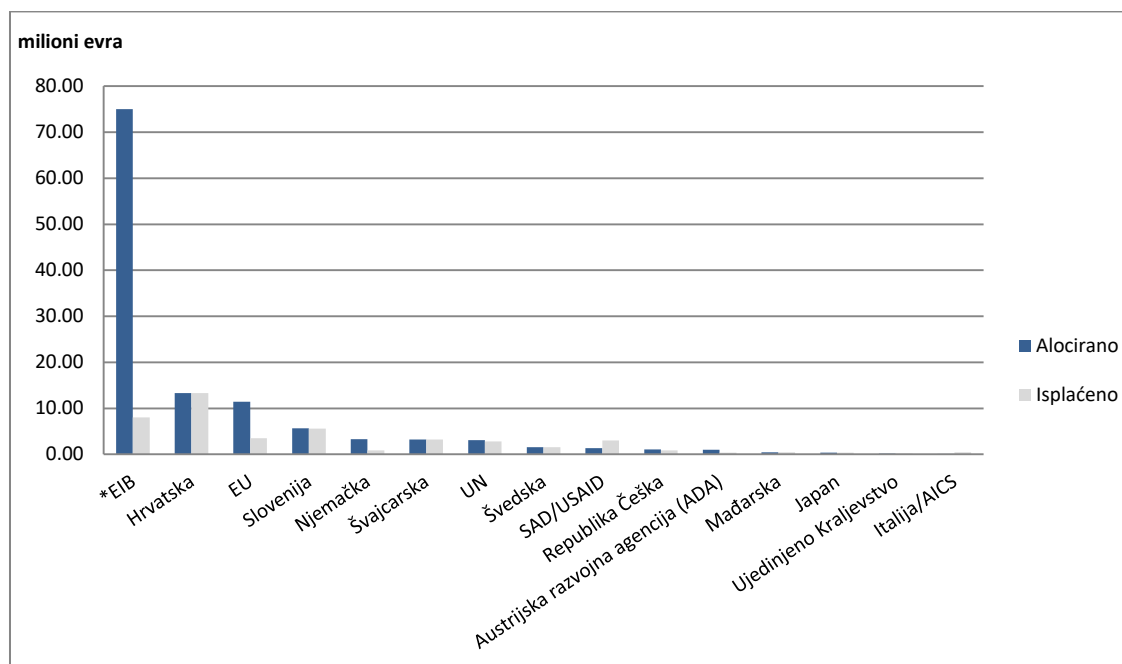
Ukupno alocirana sredstva DCF članica za Sektor u 2023. godini iznose € 120.89 mil, od čega € 45.89 granta i € 75.00 mil u formi kredita.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2023. godini iznose € 44.50 mil, od čega € 36.50 granta i € 8.00 mil u formi kredita.

U grafikonu 7.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant ODA sredstva kao i alocirana sredstva kredita Evropske investicione banke (EIB) u skladu sa visinom ulaganja svakog pojedinačnog razvojnog partnera.

Razvojni partneri koji su u 2023. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EIB, Hrvatska i EU.

Grafikon 7.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

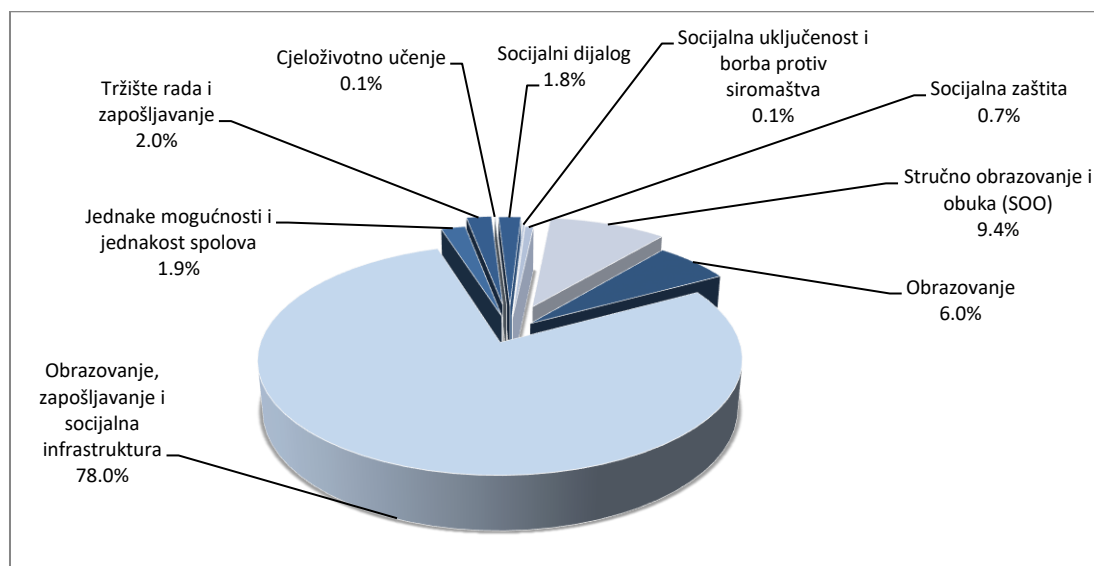

*Napomena: EIB kredit

Sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike sastoji se od 9 podsektora.

U grafikonu 7.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, samo u podsektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura alocirano je 78.0% sredstava dok je u sve ostale podsektore alocirano ukupno 22.0% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

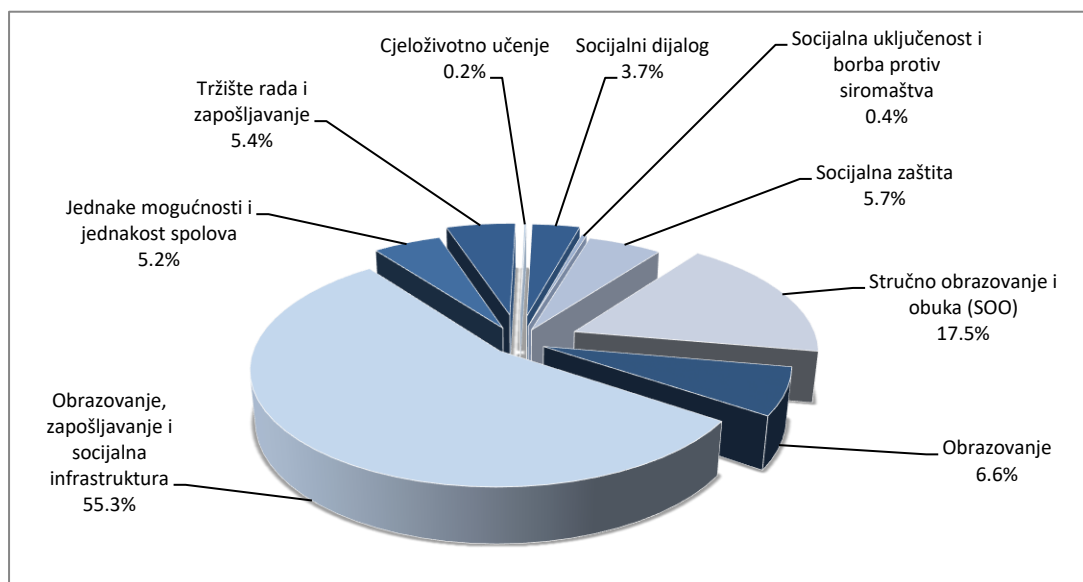
Grafikon 7.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2023. godini

U grafikonu 7.3. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini po podsektorima.

Od ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini, 72.8% je isplaćeno u dva podsektora i to: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura (55.3%) i Stručno obrazovanje i obuka (SOO) (17.5%), dok je u sve ostale podsektore isplaćeno ukupno 27.2% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 7.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Bolnice RS	EIB	115.00
Medicinski kompleks Banja Luka	EIB	105.78
Drugi projekat podrške za zapošljavanje	Svjetska banka	39.00
(PDS) Program edukacije o demokratiji i ljudskim pravima	SAD/USAID	12.00
Univerzitetska klinička bolnica, Mostar	Hrvatska	10.31
Jačanje TVET sistema u Bosni i Hercegovini	Švajcarska	10.30
Jačanje stručnog obrazovanja i obuke (VET /SVET)	Švajcarska	10.00
Stručno obrazovanje u Bosni i Hercegovini	Njemačka	5.61
Mladi za promjene (<i>Youth for Change</i>)	Švajcarska	5.58
Nastali studentski troškovi	Slovenija	5.12

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forumu za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF aktivni u sektoru u 2023. godini	Italija/AICS, EU, Švedska, UN, Njemačka, Republika Češka, EBRD
Ostale ključne međunarodne organizacije	Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj; OPEC fond za međunarodni razvoj/OFID; Evropska agencija za bezbjednost hrane; Evropski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti; Organizacija za hranu i poljoprivredu FAO.
Ključni partneri među institucijama vlasti	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Kancelarija za veterinarstvo BiH; Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja; Agencija za bezbjednost hrane BiH; Direkcija za evropske integracije BiH; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta.
Ukupno alocirana/ isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 2.79 mil u formi granta. Ukupno isplaćeno € 8.41 mil., od čega € 8.40 mil. granta i € 0.01 mil kredita. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 0.3% i isplaćeno 1%.
Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Radna grupa Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH za planiranje i koordinaciju međunarodne pomoći u Sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja aktivna je u koordinaciji razvojnih partnera i institucija BiH u ovom sektoru, kroz održavanje redovnih sastanaka i izradu godišnjih izvještaja koje usvaja Savjet ministara BiH. Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH / Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja predstavljen u ovom Izvještaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja sastoji se od pet podsektora:

- Ruralni razvoj
- Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku (CAP)
- Bezbjednost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike
- Ribarstvo i
- Šumarstvo.

Ulaganja DCF članova u 2023. godini

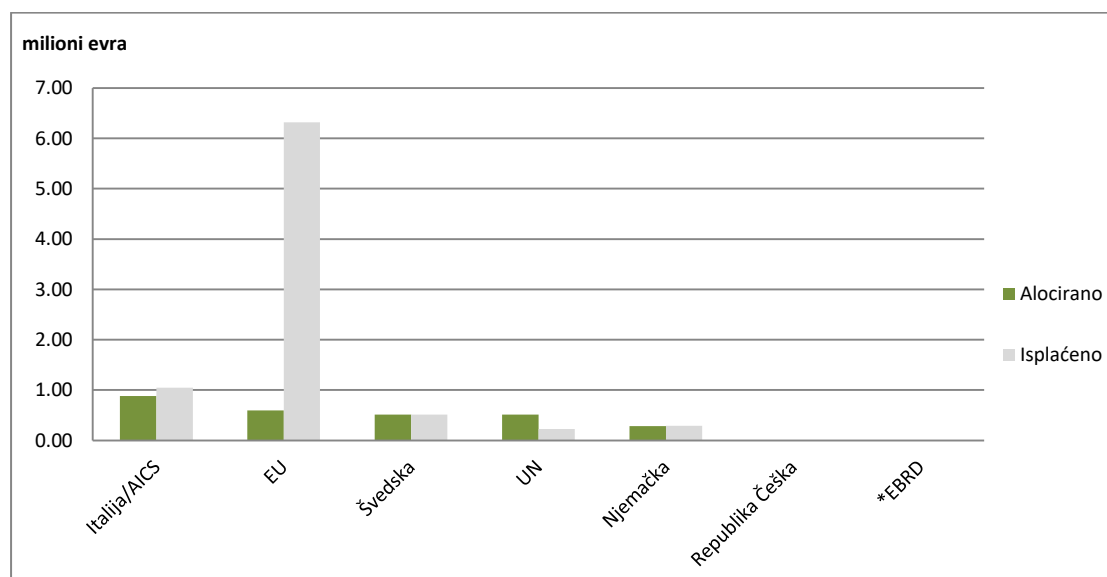
Članovi DCF aktivni u sektoru Poljoprivrede i ruralnog razvoja u 2023. godini su Italija/AICS, EU, Švedska, UN, Njemačka, Republika Češka, EBRD.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za Sektor u 2023. godini iznose € 2.79 mil u formi grant sredstava.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2023. godini iznose € 8.41 mil., od čega € 8.40 mil. granta i € 0.01 mil kredita.

U grafikonu 8.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane razvojnih partnera u skladu sa visinom ulaganja, kao i alocirana i isplaćena kreditna sredstva Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD). Najveću alokaciju, odnosno isplatu imala je EU.

Grafikon 8.1. Alocirana i isplaćena sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

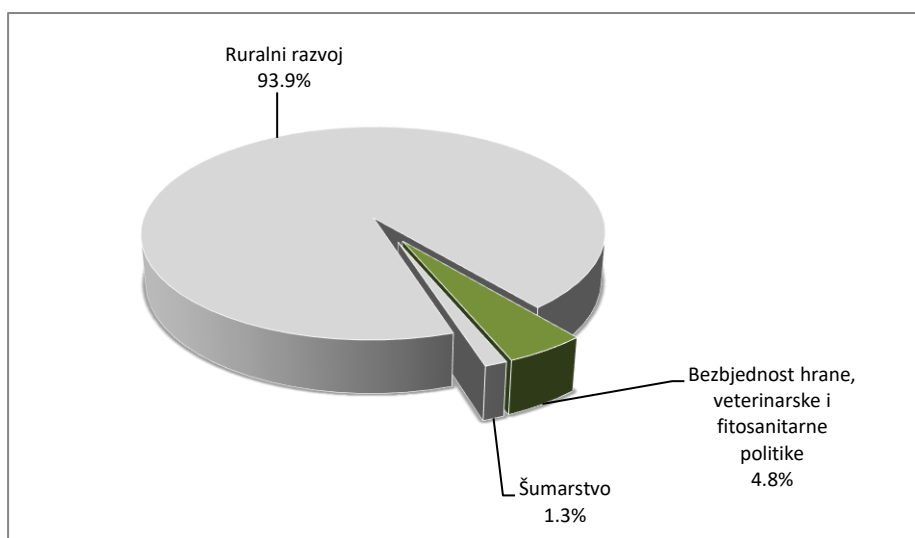

*Napomena: EBRD kredit

Sektor Poljoprivreda i ruralni razvoj sastoji se od 5 podsektora. U grafikonu 8.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, samo u podsektor Ruralni razvoj je alocirano 93.9% sredstava dok je u sve ostale podsektore alocirano ukupno 6.1% sredstava. Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

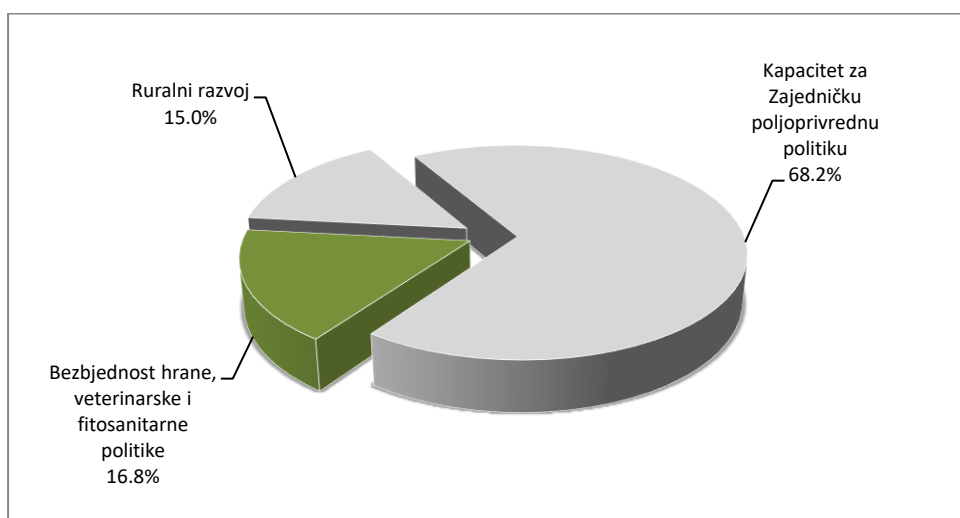
Grafikon 8.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2023. godini

U grafikonu 8.3. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini po podsektorima.

Ukupno isplaćena sredstva u 2023. godini su isplaćena u tri podsektora i to: Kapacitet za zajedničku poljoprivrednu politiku (68.2%), Bezbednost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike (16.8%), i Ruralni razvoj (15.0%). Podsektori koji nisu imali finansiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 8.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2023. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
(EU4AGRI) - Podrška Evropske unije za konkurentnost poljoprivrede i ruralni razvoj u Bosni i Hercegovini i (EU4AGRI-Recovery) - Podrška Evropske unije za oporavak i otpornost poljoprivrede i ruralnog razvoja od Covida-19 u Bosni i Hercegovini	UN	25.30
(EU4AGRI) - Podrška EU za konkurentnost poljoprivrede i ruralni razvoj u Bosni i Hercegovini	EU	20.00
Tranzicija na zelenu i zdravu proizvodnju hrane u Bosni i Hercegovini	Italija/AICS	2.50
Ekonomski održivi razvoj i zaštita okoline u područjima s prirodnim ograničenjima u Bosni i Hercegovini	Italija/AICS	2.40
EU podrška za izgradnju kapaciteta i postepeno usklađivanje EU <i>acquis</i> -a u fitosanitarnom sektoru u Bosni i Hercegovini	EU	1.50
EU podrška za snabdijevanje i distribuciju mamaca sa vakcinom protiv bjesnila za akcije vakcinisanja za proljeće 2023. godine u Bosni i Hercegovini. Lot br. 1	EU	0.95
Uspostavljanje Mreže za ruralni razvoj Hercegovine - HeRuDNet	EU	0.60
Podrška ekonomskoj diversifikaciji ruralnih područja u Jugoistočnoj Evropi (SEDRA II)	Njemačka	0.22
Podrška planiranju lokalnog poljoprivrednog i ruralnog razvoja	UN	0.21
Terensko ispitivanje i agronomsko vrednovanje novih sorti trešnje na prostoru submediteranske Hercegovine	UN	0.18

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forumu za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2023. godini	Svjetska banka, Švedska, Italija/AICS, Njemačka, Hrvatska, EBRD, EU
Ostale ključne međunarodne organizacije	Savjet za regionalnu saradnju; Energetska zajednica jugoistočne Evrope; Transportna opservatorija jugoistočne Evrope; Srednjoevropski ugovor o slobodnoj trgovini, Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi.
Ključni partneri među institucijama vlasti	Savjet ministara BiH; Vlada Federacije BiH; Vlada Republike Srpske; Vlada Brčko Distrikta BiH; Institucije, agencije, direkcije na svim nivoima vlasti u BiH, prema njihovim sektorskim nadležnostima.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. g.	Ukupno alocirano € 4.08 mil, od čega € 2.24 mil granta i € 1.84 mil kredita. Ukupno isplaćeno € 4.15 mil, od čega € 2.10 mil granta i € 2.05 mil kredita. Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 0.5% i isplaćeno 1%.
Koordinacija sa i između razvojnih partnera	Ne postoji jedinstveni mehanizam za koordinaciju razvojnih partnera. Za regionalna ulaganja, koordinacija razvojnih partnera odvija se u kontekstu Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF), i djelom Nacionalnog investicionog odbora (NIC). Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH /Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2023. godini

Sektor regionalne i teritorijalne saradnje u ovom Izveštaju zasniva se na metodologiji sektorskog izvještavanja definisanoj u IPA II regulativi, za period 2014 – 2020. godina. Ministarstvo finansija i trezora BiH je u izvještaju Pregled aktivnosti razvojnih partnera za 2023. godinu zadržalo IPA II klasifikaciju.

Sektor regionalne i teritorijalne saradnje sastoji se od četiri podsektora:

- Horizontalna podrška politici i reformi sektora,
- Regionalna struktura i mreža,
- Regionalna investiciona podrška i
- Teritorijalna saradnja.

Ulaganja DCF članova u 2023. godini

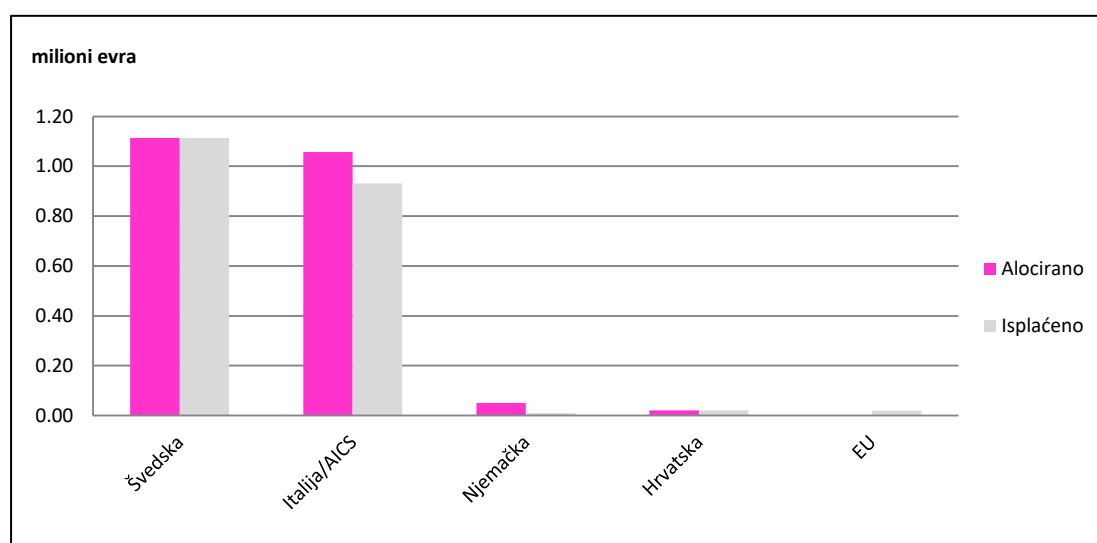
Članovi DCF aktivni u sektoru Regionalna i teritorijalna saradnja u 2023. godini su Svjetska banka, Švedska, Italija/AICS, Njemačka, Hrvatska, EBRD, EU.

Ukupno alocirana sredstva DCF članova za Sektor u 2023. godini iznosila su € 4.08 mil, od čega € 2.24 mil granta i € 1.84 mil kredita.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2023. godini iznosila su € 4.15 mil, od čega € 2.10 mil granta i € 2.05 mil kredita.

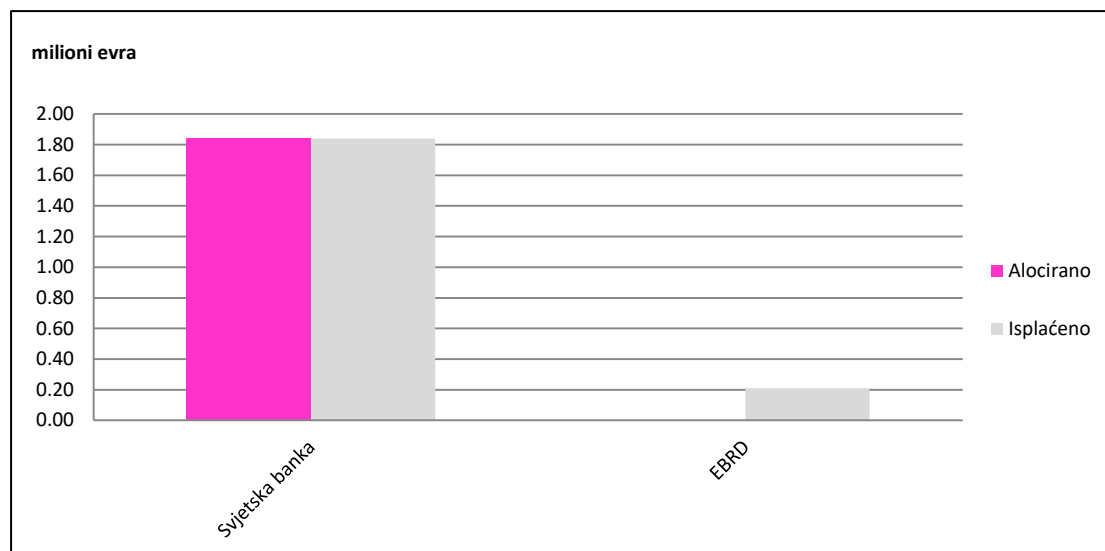
U Grafikonu 9.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant ODA sredstva u skladu s visinom ulaganja svakog pojedinačnog razvojnog partnera. Najveću alokaciju, odnosno isplatu grant sredstava imale su Švedska i Italija/AICS.

Grafikon 9.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

U grafikonu 9.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2023. godini. Svjetska banka je alocirala i isplatila € 1.84 mil, a EBRD je i isplatila € 0.21 mil.

Grafikon 9.2. Alocirani i isplaćeni krediti po kreditorima u 2023. godini

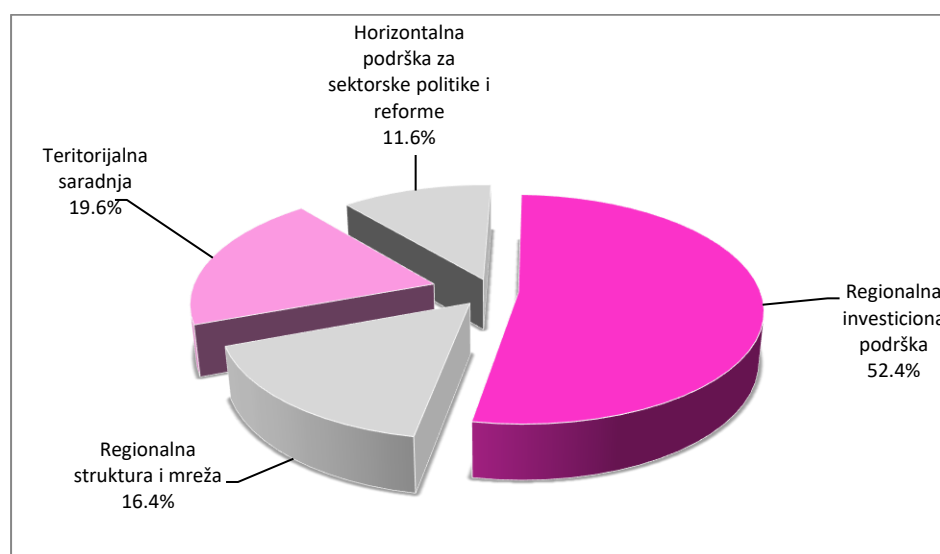

Sektor Regionalna i teritorijalna saradnja se sastoji od 4 podsektora.

U grafikonu 9.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima.

Od ukupno alociranih sredstava u 2023. godini, 72.0% je alocirano u dva podsektora i to Regionalna investiciona podrška (52.4%) i Teritorijalna saradnja (19.6%), dok je 28.0% alocirano u ostale podsektore.

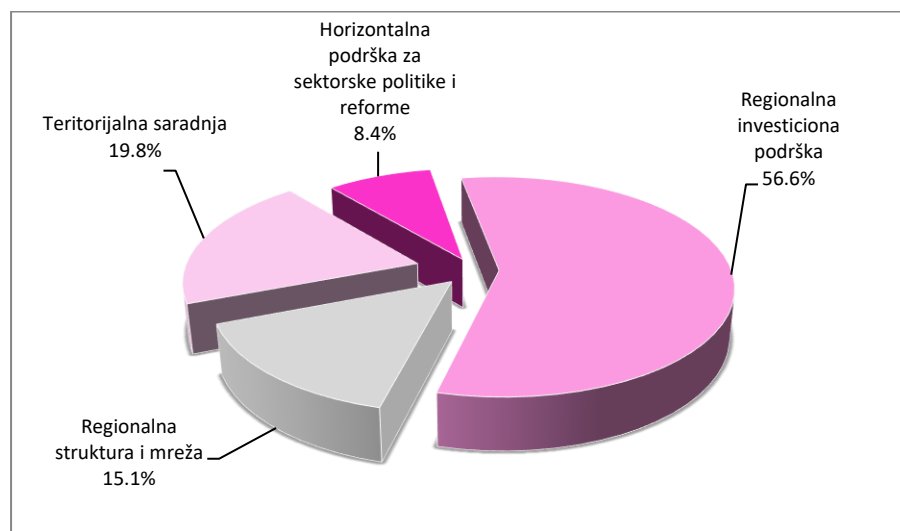
Grafikon 9.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2023. godini

U grafikonu 9.4. prikazana je struktura ukupno isplaćenih sredstava u 2023. godini po podsektorima.

Od ukupna isplaćenih sredstava u 2023. godini najviše je isplaćeno u podsektor i Regionalna investiciona podrška (56.6%), a 43.4% u ostala tri podsektora zajedno.

Grafikon 9.4. Ukupno isplaćena po podsektorima u 2023. godini

Sedam najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

NAZIV PROJEKTA	Razvojni partner	Ukupna vrijednost projekta (milioni evra)
Program integrisanog razvoja riječnih koridora Save i Drine	Svjetska banka	30.01
Invera Fond privatnog kapitala	EBRD	2.00
Održivi turizam za zeleni razvoj duž Via Dinarica staza u Bosni i Hercegovini (ViaDinarica III)	Italija/AICS	1.79
Podrška za upravljanje i praćenje inicijativa razvojne saradnje u Bosni i Hercegovini	Italija/AICS	1.53
Tehnička pomoć (TA) za Program prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina – Crna Gora – alokacija 2017. god.	EU	0.36
Program školskih razmjena na Zapadnom Balkanu	Njemačka	0.06
Unapređenje palijativne njege	Hrvatska	0.02

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Članovi DCF-a aktivni u sektoru u 2023. godini	Hrvatska, Svjetska banka, Švajcarska, EU, SAD/USAID, UN, Norveška, Ujedinjeno Kraljevstvo, Slovenija, Republika Češka, Mađarska, Italija/AICS
Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članova u sektor u 2023. godini	Ukupno alocirano € 34.09 mil, od čega € 28.49 mil u formi grantova i € 5.60 mil u formi kredita. Ukupno isplaćeno € 34.64 mil, od čega € 29.09 mil u formi grantova i € 5.55 mil u formi kredita Od ukupne ODA-e u 2023. godini, za sektor je alocirano 4%, a isplaćeno 5%.
Koordinacija rada donatora	Razvojni partneri aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih nivoa vlasti učestvuju na redovnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo finansija u trezora BiH / Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Ulaganja DCF članova u 2023. godini

Međusobno povezani sektori zamjenili su takozvani Privremeni sektor, definisan za projekte koje članovi DCF-a nisu mogli svrstati u postojeće sektore u PIMIS/DMD bazi podataka.

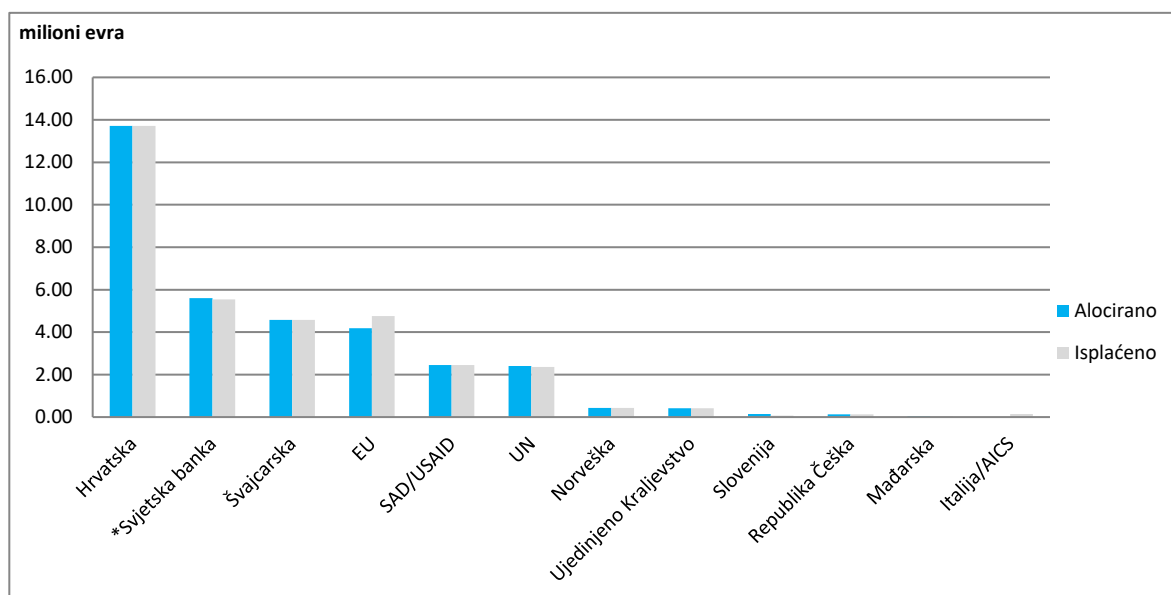
Članovi DCF aktivni u Međusobno povezanim sektorima u 2023. godini su Hrvatska, Svjetska banka, Švajcarska, EU, SAD/USAID, UN, Norveška, Ujedinjeno Kraljevstvo, Slovenija, Republika Češka, Mađarska, Italija/AICS

Ukupno alocirana sredstva DCF članova za Sektor u 2023. godini iznose 34.09 mil, od čega € 28.49 mil u formi grantova i € 5.60 mil u formi kredita.

Ukupno isplaćena sredstva za Sektor u 2023. godini iznose € 34.64 mil, od čega € 29.09 mil u formi grantova i € 5.55 mil u formi kredita.

U grafikonu 10.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane razvojnih partnera u skladu s visinom ulaganja. Najveću alokaciju, odnosno isplatu imale su Hrvatska, Svjetska banka i Švajcarska.

Grafikon 10.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po razvojnim partnerima u 2023. godini

*Napomena: Svjetska banka kredit

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2023. godini

PROJECT TITLE	Development partner	Total project value (EUR mil)
Projekat unapređenja zdravstvenih sistema	Svjetska banka	67.30
Projekat registracije nekretnina	Svjetska banka	46.25
Projekat za hitni odgovor na COVID-19 u Bosni i Hercegovini	Svjetska banka	29.63
Projekat jačanja sestrinstva	Švajcarska	10.68
Globalna kreditna saradnja (<i>Global Credit Cooperation</i>)	Švajcarska	7.60
(USAID) Aktivnost podrške monitoringu i evaluaciji (MEASURE II)	SAD/USAID	6.56
Program podrške za promociju kulture, informisanja i edukacije	Hrvatska	5.91
Poticaji za obrazovanje, kulturu, nauku, zdravstvo i poljoprivredu	Hrvatska	5.00
Projekat mentalnog zdravlja u BiH	Švajcarska	4.67
Ekonomsko upravljanje za rast 2	Norveška	4.02

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju razvojnih partnera , putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Hrvatska

Republika Češka

Francuska

Njemačka

Mađarska

Italija / Italijanska agencija za razvojnu saradnju (AICS)

Japan

Ambasada Kraljevine Nizozemske

Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške

Slovenija

Švedska

Švajcarska

Sjedinjene Američke Države / Američka agencija za međunarodni razvoj (SAD/USAID)

Ujedinjeno Kraljevstvo

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Evropska unija (EU)

Evropska investiciona banka (EIB)

Ujedinjene nacije (UN)

Svjetska banka

Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC)

Hrvatska

Politički pristup

Bosna i Hercegovina je ostala daleko najveći bilateralni primalac Hrvatske službene razvojne pomoći (ODA) u 2023. godini. Bilateralna zvanična razvojna pomoć Republike Hrvatske u 2023. godini prvenstveno je bila usmjerena na zemlje Jugoistočne Evrope, posebno na Bosnu i Hercegovinu. Treba naglasiti da je, uprkos širim globalnim izazovima, Republika Hrvatska u 2023. godini nastavila podržavati razvoj i stabilnost Bosne i Hercegovine, kao jednu od prioritetnih zemalja i njen put ka evroatlantskim integracijama. Tako je 22,07 % ukupne razvojne pomoći Republike Hrvatske u 2023. godini usmjereno na Bosnu i Hercegovinu.

Ministarstvo za vanjske i evropske poslove, kao nacionalni koordinator međunarodne razvojne saradnje i humanitarne pomoći, završilo je 2023. godine izradu prijedloga novog Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomoći i prosljedilo ga Hrvatskom saboru u proceduru donošenja. U toku je izrada novog Nacionalnog plana o međunarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomoći za period 2024.-2026. godina koji će biti usvojen nakon stupanja na snagu novog Zakona.

Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo mora, transporta i infrastrukture, Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstva i državne imovine, Ministarstvo vanjskih i evropskih poslova, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Državna kancelarija za Hrvate u inozemstvu i Vladina kancelarija za saradnju s NVO organizacijama ključne su institucije u Republici Hrvatskoj koje su u najvećoj mjeri realizovale razvojne projekte u Bosni i Hercegovini u 2023. godini.

Ministarstvo vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske, u saradnji sa Regionalnim programom OECD-a za Jugoistočnu Evropu, nastavilo je pružati proaktivnu podršku trogodišnjem *Projektu digitalne i zelene tranzicije malih i srednjih preduzeća u zemljama Zapadnog Balkana* s ciljem stvaranja podsticajnog okruženja za uspješnu digitalizaciju i zelenu tranziciju malih i srednjih preduzeća širom zemalja Zapadnog Balkana, posebno u Bosni i Hercegovini. Projekat je zasnovan na dugom iskustvu OECD-a u temeljitim analizama politika i konsultacijama o politici na Zapadnom Balkanu.

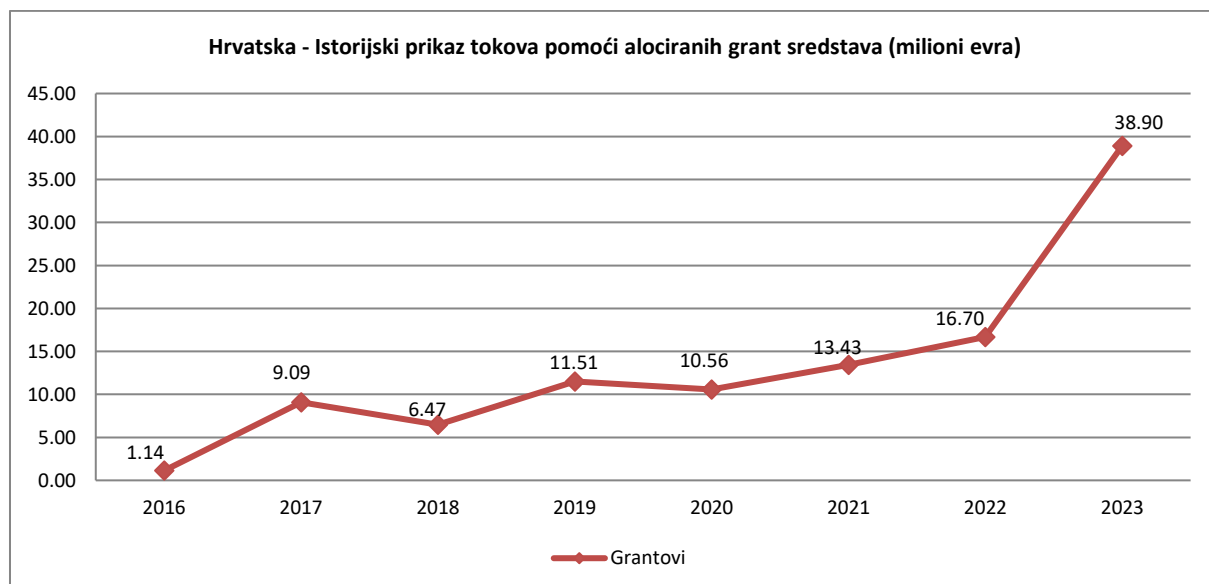
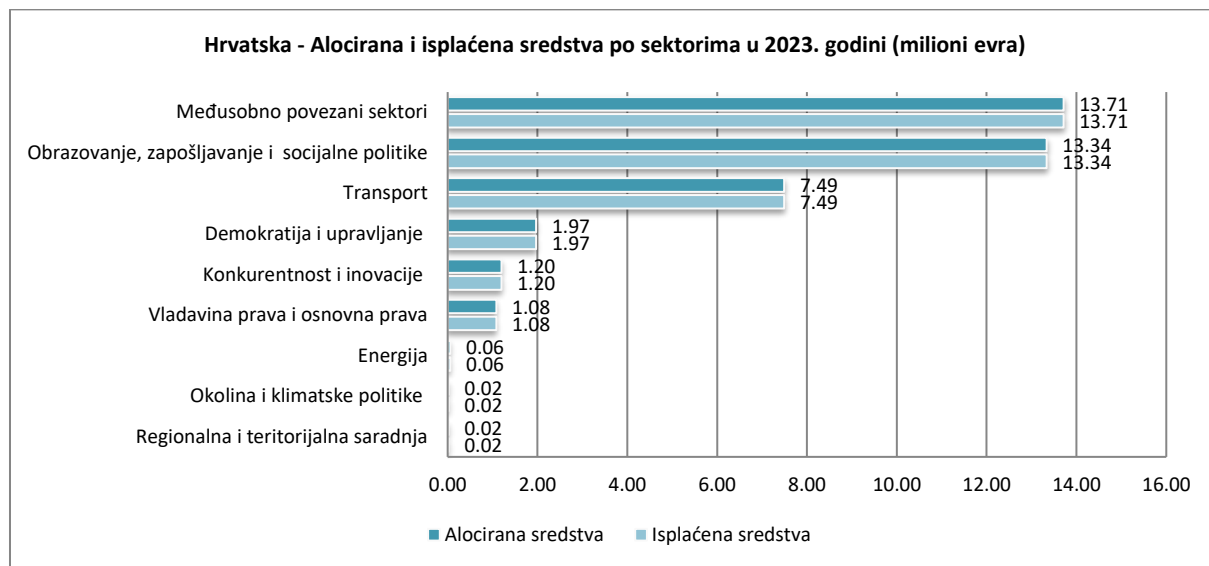
Ministarstvo vanjskih i evropskih poslova učestvovalo je u *Programu partnerstva za razvojnu saradnju Vlade Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini* sa projektom koji vodi Kancelarija visokog predstavnika (OHR) pod nazivom *Program stipendiranja mladih pripravnika*. Riječ je o jednogodišnjem pilot-projektu s ciljem zapošljavanja pet mladih diplomiranih pravnika u OHR-u, koji su završili postdiplomske studije političkih nauka i međunarodnih odnosa, koji će se prvenstveno baviti unutrašnjim pitanjima, kao što su vladavina prava, borba protiv korupcije, integritet izbora i jačanjem institucija Bosne i Hercegovine.

Na osnovu *Javnog poziva za finansiranje projekata iz oblasti Međunarodne razvojne saradnje Organizacija civilnog društva*, Ministarstvo spoljnih i evropskih poslova nastavilo je plodnu saradnju sa organizacijama civilnog društva kroz podršku u implementaciji projekata koji imaju za cilj izgradnju finansijskih i nefinansijskih kapaciteta za održivi rast; obuku žena u oblasti održivog razvoja i cirkularne ekonomije; prenošenje znanja o demokratiji i socijalnim uslugama kroz podsticanje obrazovnih, kulturnih i sportskih aktivnosti (koje su među zemljama Jugoistočne Evrope uključivale i one u Bosni i Hercegovini).

Štaviše, izgradnju institucija i aktivnosti koje se odnose na demokratsku tranziciju Bosne i Hercegovine, kao i na njene procese pristupanja EU i NATO-u, sprovodi Odjeljenje za transfer znanja Ministarstva vanjskih i evropskih poslova Republike Srpske.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Hrvatske je **alocirala € 38.90 mil i isplatila € 38.90 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Međusobno povezani sektori, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Demokratija i upravljanje, Konkurentnost i inovacije, Vladavina prava i osnovna prava, Energija, Okolina i klimatske politike i Regionalna i teritorijalna saradnja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

S obzirom na važnost koju Vlada Hrvatske pridaje stabilnosti i prosperitetu Bosne i Hercegovine (i Zapadnom Balkanu u cjelini), BiH će ostati jedna od ključnih geografskih prioriteta u budućem strateškom okviru Hrvatske razvojne pomoći.

Hrvatska je odlučna da nastavi pružati podršku razvojnim projektima koji se fokusiraju na obrazovni sektor u Bosni i Hercegovini, zapošljavanje i socijalne politike, kulturu, infrastrukturu i energetske otpornost.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

N/A

Kontakt informacije:

Ambasada Hrvatske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Ulica Maršala Tita 28

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: + 387 33 277 111

Faks: + 387 33 472 434

E-mail: croemb.sarajevo@mvpei.hr

Web-adresa: <https://mvpe.gov.hr/ba>

Republika Češka

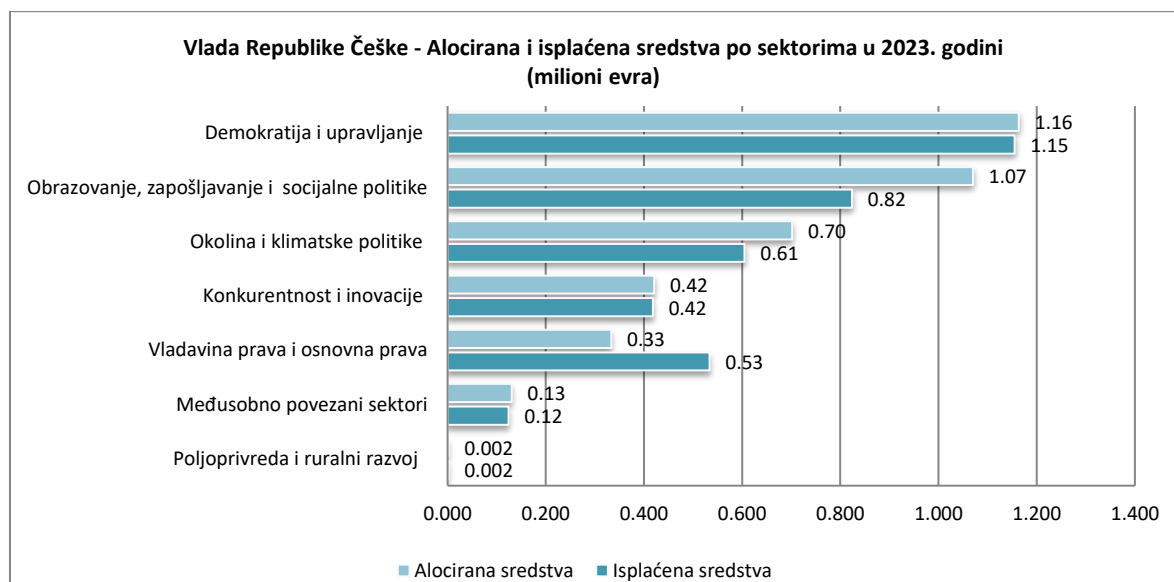
Politički pristup

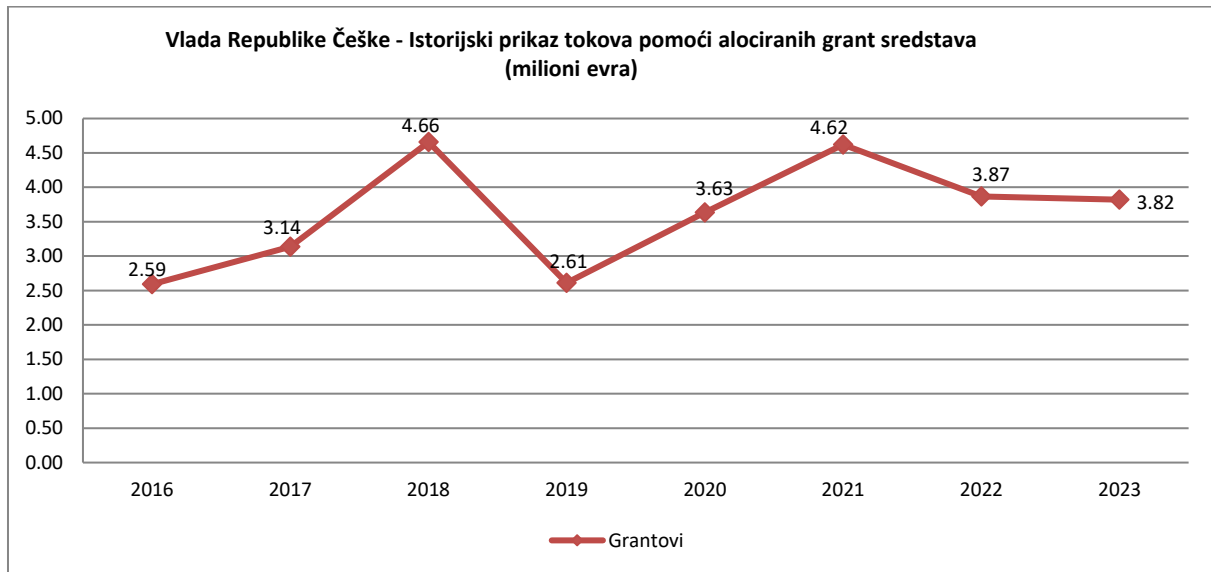
Bosna i Hercegovina nalazi se među dugoročnim prioritetima Republike Češke i kao takva, bila je uključena je u Strategiju razvojne saradnje Republike Češke u periodima 2006 – 2010, 2011-2017, kao jedna od prioritetnih zemalja u okviru njene programske razvojne saradnje. Tekući Program razvojne saradnje Republike Češke sa Bosnom i Hercegovinom (2018 – 2023) definiše sljedeće prioritetne sektore:

- I. Ekonomski rast s naglaskom na povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u područjima s optimalnim uslovima
- II. Održivo upravljanje prirodnim resursima, s naglaskom na poboljšanje zaštite, korištenja i razvoja izvora vode, kvaliteta vode i pristupa kvalitetnoj pitkoj vodi, uklanjanje onečišćenja i poboljšanje upravljanja otpadnim vodama uključujući sistemske mjere
- III. Dobro demokratsko upravljanje, s naglaskom na izgradnju efikasnih, odgovornih i transparentnih institucija na svim nivoima javne uprave

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Republike Češke **alocirala je € 3.82 mil i isplatila € 3.66 mil u 2023. godini u formi granta u sljedeće sektore:** Demokratija i upravljanje, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okolina i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Vladavina prava i osnovna prava, Međusobno povezani sektori i Poljoprivreda i ruralni razvoj.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Naš novi Program razvojne saradnje za Bosnu i Hercegovinu je spreman i čeka konačno odobrenje od strane Ministarstva spoljnih poslova Republike Češke. Ovaj Program za period od 2024.-2029. godine kreiran je kako bismo našu strategiju prilagodili razvojnim prioritetima Bosne i Hercegovine. Naša glavna prioriteta područja ostaće više-manje ista kao i prethodnih godina ali ćemo imati više informacija kada budemo imali konačno odobrenje.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Vlada Republike Češke učestvuje u sljedećim aktivnostima na koordinaciji donatora, tj. u radu radnih grupa:

Demokracija i upravljanje – Grupa za ljudska prava EU – EUD i predstavnici država članica

Međunarodna radna grupa za kibernetičku bezbjednost – EUD/EUSR, NATO, UNDP, Ambasada SAD-a, Ambasada Kraljevine Nizozemske, Ambasada Švajcarske, Ambasada Ujedinjenog Kraljevstva, Ambasada Kraljevine Norveške, Misija OSCE-a

Okolina – Savez za vodu – UNDP, EUD, Ambasada Švedske, Ambasada Švajcarske, Svjetska banka

Grupa za koordinaciju donatora energije – UNDP, EUD, GIZ, Ambasada Švedske, USAID, Ambasada Ujedinjenog Kraljevstva

Kontakt informacije:

Ambasada Republike Češke

Adresa: Franjevačka 13, 71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 587 050

Faks: +387 33 587 060

E-mail: sarajevo.development@mzv.gov.cz

Web addressa: <https://mzv.gov.cz/sarajevo/bs/index.html>

Francuska

Politički pristup

Ambasada Francuske u Bosni i Hercegovini provodi različite programe saradnje, sljedeći prioritete osmišljene od strane francuskog Ministarstva spoljnjih poslova a kako bi podržala zemlju u njezinim naporima prema evropskim integracijama. Saradnja se uz integrirani pristup provodi u skladu sa četiri glavne oblasti: unutrašnja bezbjednost, tehnička saradnja uključujući upravljanje i visoko obrazovanje i naučnu saradnju, kulturu i civilno društvo, uključujući promovisanje Frankofonije i nastavak preuzimanja *acquis*-a.

Neke od ovih aktivnosti finansiraju se uz veliku podršku Evropske unije (uključujući TAIEX), dok se druge finansiraju direktno od francuske vlade i francuskih lokalnih zajednica.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Francuske želi nadalje da unaprijedi saradnju sa zemljama Zapadnog Balkana u srednjoročnom a takođe i dugoročnom periodu, posebno vezano za EU integracije.

U predstojećim godinama, Vlada Francuske nastaviće da pruža podršku projektima u oblasti civilnog društva u Bosni i Hercegovini, vezano za različita pitanja kao što su ljudska prava, projekti za mlade, gender pitanje, lokalni razvoj, ekologija, te će takođe pružati podršku promjenama i reformama u pitanjima pravne države, u obuci i reformi uprave, pravosuđu, ekonomskom razvoju, itd.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Predstavnici Vlade Francuske učestvuju u radu svih grupa za koordinaciju razvojnih partnera ukoliko se to odnosi na bilo koji projekat u kojemu su anagažovani, kada su uključeni u direktnu podršku ili daju svoj doprinos u sklopu EU aktivnosti.

Kontakt informacije:

Kancelarija za saradnju i kulturu Ambasade Francuske

Adresa: Mehmed-bega Kapetanovića Ljubušaka 16

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 282 700

Faks: +387 33 282 711

E-mail: Sylvain.rigollet@diplomatie.gouv.fr

Web-adresa: www.ambafrance-ba.org

Njemačka

Politički pristup

Bosna i Hercegovina je jedna od četiri partnerske zemlje u transformaciji Njemačke razvojne saradnje na Zapadnom Balkanu. U ovim susjednim zemljama EU, Vlada Njemačke podržava procese političke i ekonomske transformacije, kao i usklađivanje s EU *acquis*-om. Tokom Berlinskog procesa u novembru 2022. godine, Vlada Njemačke je najavila Regionalno klimatsko partnerstvo za Zapadni Balkan i obećala EUR 1,5 milijardi podrške za energetske inicijative, od kojih je između ostalih korist imala i BiH.

Fokus Njemačke bilateralne saradnje u BiH usmjeren je na dvije oblasti: 1) razvoj privatnog sektora i 2) Pravedna tranzicija (energija i klima), a treća oblast, dobro upravljanje, uglavnom je pokrivena regionalnom saradnjom u okviru WB6.

Razvoj Bosne i Hercegovine (BiH) u funkcionalnu tržišnu ekonomiju zahtijeva otporan privatni sektor, efikasno upravljanje i usklađivanje sa EU standardima. Naš fokus je na poboljšanju uslova za privatne investicije, unapređenju vještina radne snage kako bi se zadovoljili zahtjevi tržišta i unaprijedila zelena i digitalna transformacija. Unapređenje stručne obuke i podizanje svijesti o digitalizaciji i zelenoj ekonomiji će da podstakne konkurentnost privatnog sektora, poboljša izgleda za zapošljavanje i stvori mogućnosti, posebno za mlade, dok će istovremeno BiH približiti Evropskoj uniji.

Energetski sektor u BiH ističe se kao jedan od najperspektivnijih sektora za ekonomska ulaganja i rast. Prirodni uslovi za obnovljivu energiju su izvrsni. Nedavno podizanje cijena energije nakon ruskog rata i napada na Ukrajinu pokazala su da se hitno treba ubrzati prelazak na zelenu energiju. Njemačka je opredijeljena da pruži pomoć BiH u postizanju pravedne tranzicije i da poboljša energetske efikasnost kako bi se borila protiv klimatskih promjena i postigla čišći i zdraviji okoliš.

U tu svrhu, Vlada Njemačke pružala je i nastaviće da pruža bilateralnu razvojnu pomoć BiH direktno i putem više agencija nadležnih za provođenje pomoći i nevladinih organizacija. Najpoznatije među njima su: *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* (GIZ) i *KfW-Entwicklungsbank* (Razvojna banka). Projekti se takođe provode i putem političkih fondacija i drugih njemačkih institucija aktivnih u BiH. Ove aktivnosti koordiniše ambasada Njemačke, te neka manja sredstva direktno implementira.

Sektori u fokusu

a) Razvoj privatnog sektora

GIZ unapređuje stručnu obuku i podržava razvoj privatne ekonomije u Bosni i Hercegovini, putem promovisanja digitalne i zelene transformacije. Fokus je stavljen na dve glavne oblasti: Jačanje stručnog obrazovanja i obuke, čiji je cilj unapređenje sistema stručnog obrazovanja kako bi se obezbjedila kvalifikovana radna snaga za održivi ekonomski razvoj zemlje, i Razvoj privatnog sektora, koji se fokusira na transformaciju preduzeća ka digitalnijoj i zelenoj ekonomiji, na taj način pomažući konkurentni i inovativni ekonomski ekosistem. GIZ je takođe aktivan u BiH i regionalno, podržavajući CEFTA-u, ministarstva, vlasti i organizacije privatnog sektora u poboljšanju implementacije. Pored toga, GIZ podržava regionalne inicijative koje imaju za cilj da olakšaju trgovinu i izgradnju zajedničkog tržišta.

U domeni Tehničkog sistema stručnog obrazovanja i obuke (TVET), KfW podržava ulaganja u projekte kooperativne obuke. KfW alokira grant sredstva njemačke vlade za konzorcije koji se sastoje od

instituta za stručnu obuku i kompanija iz privatnog sektora, koji su uspjeli u takmičenju s najboljim prijedlozima projekata.

Nadalje, u razvoju privatnog sektora, KfW razvojna banka daje koncesione kredite lokalnim bankama i mikrofinansijskim institucijama za dalje kreditiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u BiH.

b) Energija/Zaštita klime, Pravedna tranzicija

Energija i klima dugo su bili glavni prioriteti nemačke vlade, posebno na Zapadnom Balkanu. Njemačka pruža finansijsku podršku putem KfW i tehničku pomoć putem GIZ kako bi pomogla regiji, uključujući Bosnu i Hercegovinu, da postigne svoje klimatske ciljeve. Zajednički cilj je izgradnja Evrope koja štiti klimu uz promociju prosperiteta i boljeg kvaliteta života. Zelena agenda EU za Zapadni Balkan je od ključne važnosti u ovom naporu, pri čemu energetska tranzicija pokreće kako ekonomski rast tako i integraciju u EU. Regionalno partnerstvo za klimu između Nemačke i Zapadnog Balkana, odobreno na prošlogodišnjem Samitu Berlinskog procesa u Tirani, usklađuje Berlinski proces sa Zelenom agendom EU za Zapadni Balkan, sa ciljem klimatski neutralne Evrope do 2050. godine. GIZ blisko sarađuje sa partnerima u BiH i regiji u oblastima zaštite klime i energetske tranzicije, dijeleći stručno znanje za promovisanje održivog poslovanja, zelene infrastrukture i otvaranje radnih mjesta. Projekti uključuju razvoj alata za energetske efikasne obnovu, uspostavljanje energetskih zajednica i proširenje kapaciteta za obnovljivu energiju sa fokusom na obuku kvalifikovanih radnika i reformu energetskog sektora.

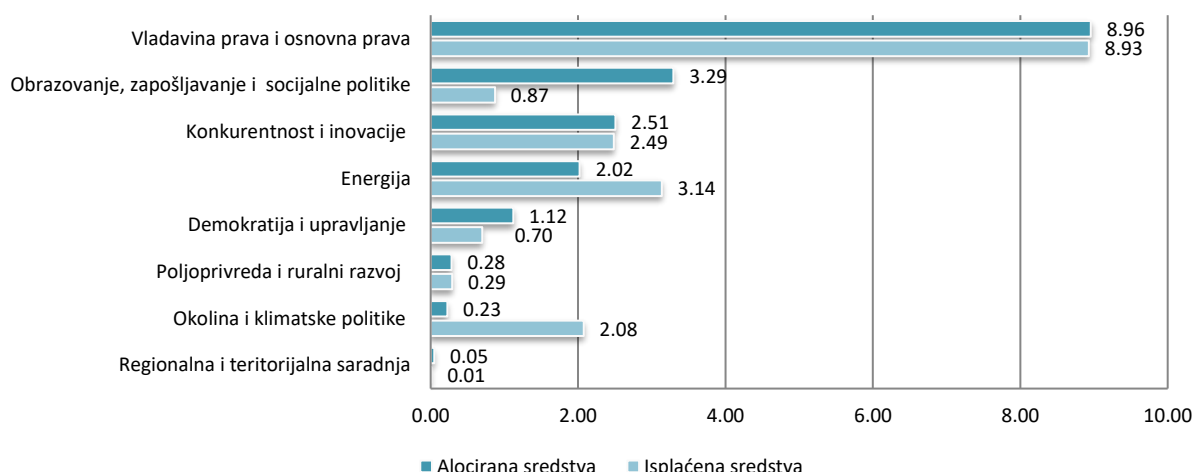
Prioritet „Pravedne tranzicije“ prvenstveno se bavi energetskim projektima, fokusirajući se na obezbjeđivanje stabilne, pristupačne i ekološki prihvatljive električne energije. Nemačka igra značajnu ulogu u energetskom sektoru, pri čemu je finansirala prve vjetroelektrane u zemlji (Mesihovina i Podvezlje). Vrijedne lekcije naučene iz ovih projekata pomoći će da se unaprijedi realizacija budućih vjetroelektrana. Mogućnosti proizilaze iz pojačane saradnje EU i donatora, provođenja obaveze iz Berlinskog procesa za energetske tranzicije i bezbjednost u kontekstu Regionalnog partnerstva za klimu. Fokus Njemačke finansijske saradnje je pružanje podrške za dekarbonizaciju energetskog sektora kroz finansiranje projekata obnovljivih izvora energije (vjetroturbin i solarne elektrane), kao i projekata energetske efikasnosti (u javnim zgradama i promovisanjem uštede energije u MSP preduzećima putem novog Sistema niske emisije ugljika (*Low Carbon Energy Facility*), doprinoseći smanjenju potrošnje energije i podsticanju angažovanja privatnog sektora u zaštiti klime kroz bankarski sektor).

Glavne aktivnosti u 2023. godini

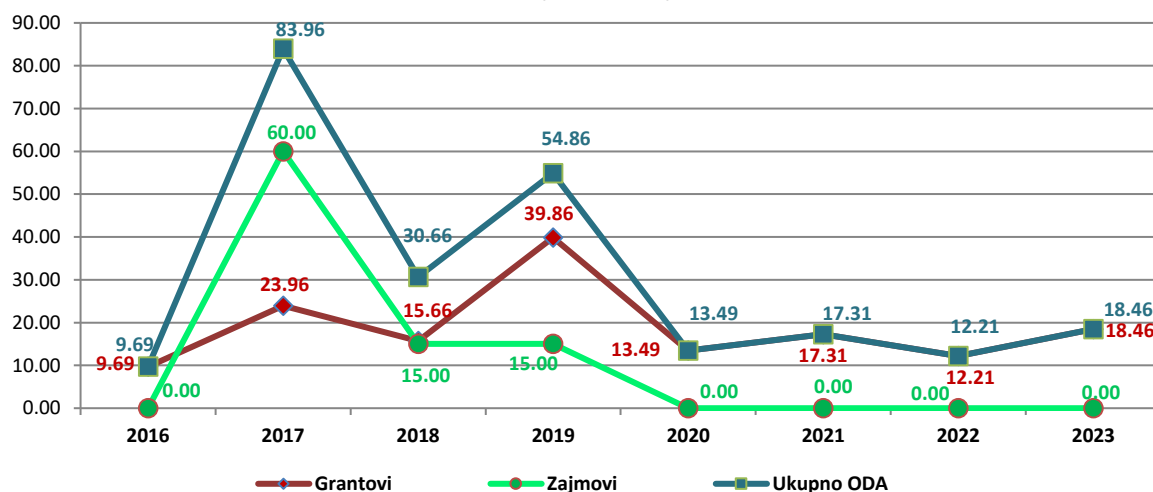
Vlada Njemačke **alocirala je € 18.46 mil¹ a isplatila € 18.50 mil u 2023. godini u formi granta i kredita** u sljedeće sektore: Vladavina prava i osnovna prava, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Konkurentnost i inovacije, Energija, Demokracija i upravljanje, Poljoprivreda i ruralni razvoj, Okolina i klimatske politike i Regionalna i teritorijalna saradnja.

¹Njemačka razvojna banka KfW prikazuje alocirana sredstva prema godini potpisivanja kredita ili sporazuma o finansiranju

Vlada Njemačke - Alocirana i isplaćena sredstva po sektorima u 2023. godini (milioni evra)

Vlada Njemačke- Istorijiskii prikaz tokova pomoći alociranih grant i kreditnih sredstava (milioni evra)

Srednjoročni i dugoročni pristup

Njemačka će da:

- Nastavi pružati podršku BiH i drugim zemljama Zapadnog Balkana kroz Regionalno partnerstvo za klimu u konkretnoj regionalnoj saradnji u oblastima klime i energije (Zelena agenda), na taj način ima za cilj da uskladi regiju s klimatskim ciljevima EU. Ovo uključuje pomoć vladama u stvaranju uslova za ekonomsku dekarbonizaciju, povećanje energetske nezavisnosti i bezbjednosti, kao i omogućavanje zelene i socio-ekološke transformacije radi boljeg prilagođavanja uticajima klimatskih promjena.
- Promoviše dalji ekonomski potencijal za zapošljavanje u BiH povezivanjem finansiranja razvoja privatnog sektora (strana potražnje) sa finansiranjem infrastrukture za stručno obrazovanje (strana ponude).
- Stvara veze između inicijativa finansijskog sektora koje podržavaju MSP za energetske mjere i promociju zapošljavanja i uštede energije.

- Fokusira se na jačanje kapaciteta lokalnih vlasti za provođenje strategija cirkularne ekonomije, poboljšanje upravljanja kroz transparentnost i učešće i povećanje znanja o praksama cirkularne ekonomije. Promovisanje inovativnih cirkularnih poslovnih modela i unapređenje saradnje i prenosa znanja među zainteresovanim stranama.
- Jačanje saradnje javnih institucija u BiH za EU integracije kako bi se pružila podrška organima uprave u donošenju zajedničkih stavova o usvajanju EU *acquis*-a i unapređenju procesa EU integracija.
- Budući napori trebali bi da nastave omogućavati saradnju između preduzeća, privatnih organizacija, škola i komora, uz istovremenu podršku malim i srednjim preduzećima i stručnim školama u obuci za digitalne i zelene usluge. Angažovanje državnih, entitetskih i kantonalnih vladinih aktera u dijalog je od suštinskog značaja, uz promovisanje poboljšanja dualnog stručnog obrazovanja. Trebao bi da funkcioniše Okvir za razvoj zelenog i digitalnog poslovanja, te napori takođe treba da daju prioritet integraciji žena i ugroženog stanovništva u ove inicijative.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

U sektoru energetike, Vlada Njemačke učestvuje na energetske koordinacionim sastancima koje organizuje MSTEO, kao i na polugodišnjim energetske koordinacionim sastancima koje organizuje EU.

GIZ učestvuje u svim relevantnim sektorskim radnim grupama i koordiniše aktivnosti sa drugim donatorima i implementacionim agencijama. GIZ često sprovodi projekte koje sufinansiraju drugi donatori, kao što su EU, Vlada Švajcarske i drugi.

Kontakt informacije:

Ambasada Savezne Republike Njemačke u Bosni i Hercegovini

Adresa: Skenderija 3
71000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 565 300
Fax: +387 33 212 400
E-mail: info@sarajewo.diplo.de
Web-adresa: www.sarajewo.diplo.de

Kancelarija GIZ-a u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/IV
71 000 Sarajevo, BiH
Telefon: +387 33 957 500
Fax : +387 33 957 501
E-mail: daniel.bagwitz@giz.de
Web-adresa: www.giz.de

Kancelarija KfW-a u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/IV
71 000 Sarajevo, BiH
Phone: +387 33 959 409
E-mail: jasmina.salihagic@kfw.de
Web address: www.kfw.de

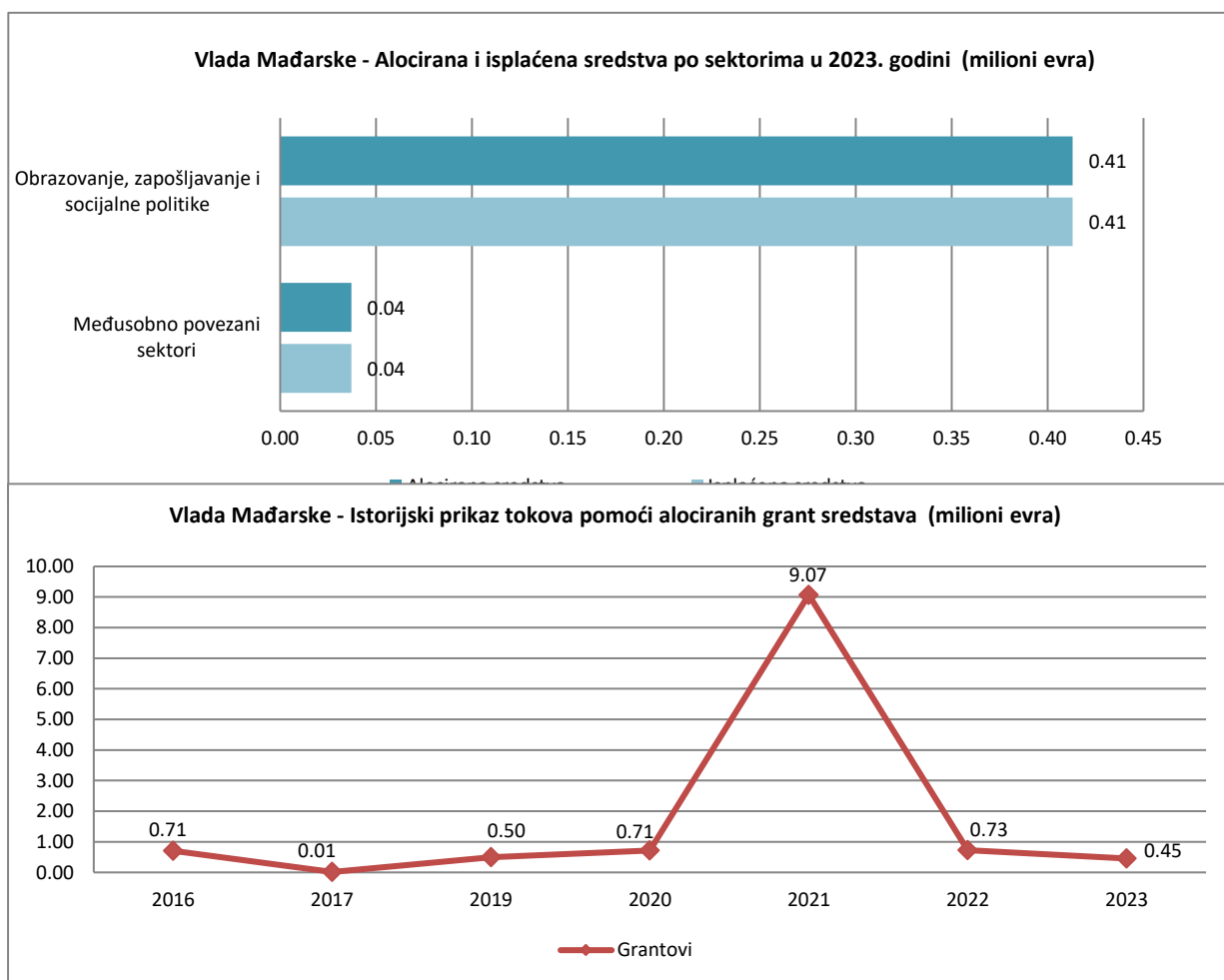
Mađarska

Politički pristup

U Strategiji međunarodne razvojne saradnje Mađarske za period 2025.-2030. godina, Zapadni Balkan ima istaknutu ulogu i unutar njega i Bosna i Hercegovina. Mađarska nastoji da doprinese održivom razvoju Bosne i Hercegovine i njenih lokalnih zajednica na način dosljedan njihovim potrebama i zahtjevima, kao i Ciljevima održivog razvoja (SDGs), te društveno-ekološkim pitanjima. Vlada Mađarske nastoji da pruži pomoć tamo gdje je najpotrebnija, pri čemu se prema BiH odnosi kao prema jednoj od zemalja najviše opterećenih migracijama. Strategija međunarodne razvojne saradnje Mađarske nastoji stimulisati pojačano uključivanje privatnog i civilnog sektora u razvoj.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Mađarske je **alocirala € 0.45 mil i isplatila € 0.45 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Mađarska će se i dalje fokusirati na promovisanje razvoja u sljedećim ključnim sektorima: ljudski razvoj i obrazovanje, zdravstvena zaštita, zaštita okoline, poljoprivreda i upravljanje vodama. U tekućoj (2025. godini) Vlada Mađarske će da nastavi provođenje sljedećih projekata u Bosni i Hercegovini:

- Stipendija 'Stipendium Hungaricum';
- Godišnji doprinos Mađarske u budžet Sekretarijata Savjeta za regionalnu saradnju (RCC);
- Privremeni transfer mađarskog stručnjaka za EU integracije u Ministarstvo vanjskih poslova BiH.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

N/A

Kontakt informacije:

Ambasada Republike Mađarske

Adresa: Splitska 2,

71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 205 302

Faks: +387 33 268 930

E-mail: mission.sjj@mfa.gov.hu

Web-adresa: <https://szarajevo.mfa.gov.hu/eng>

Italija / Italijanska agencija za razvojnu saradnju (AICS)

Politički pristup

Vlada Italije kroz svoje inicijative u Bosni i Hercegovini (BiH), nastavlja usklađivati svoju strategiju razvojne suradnje s prioritetima navedenim u "Mišljenju Komisije EU o zahtjevu za članstvo BiH u EU", Ciljevima održivog razvoja (SDGs) i relevantnim lokalnim strateškim okvirima. Talijanska agencija za razvojnu saradnju (AICS) i Ministarstvo spoljnjih poslova i međunarodne saradnje (MAECI) daju prioritet za poticanje evropskih integracija, socijalnu koheziju i održivi razvoj putem širokog spektra inicijativa u različitim sektorima.

Vladavina prava i osnovna prava

Italija je posvećena jačanju kapaciteta za upravljanje migracijama i granicom i unapređenju održivih intervencija koje predvodi država. Inicijative takođe podržavaju međukulturalni dijalog kroz projekte kao što je BRIDGE inicijativa, dok se bave izazovima migracija kroz programe kao što su „Balkanska ruta: Tranzit dobrodošlice“ i odgovorima na migraciju zasnovanim na zajednici.

Okolina i klimatske politike

Italija promoviše održivi razvoj kroz projekte kao što je „NaturBosnia“, koji se fokusira na zaštićena područja i održivi turizam, i „Via Dinarica Green“, koji podržava zeleni rast duž Via Dinarica staza. Inicijative kao što je „Jačanje lokalnih kapaciteta za spremnost i odgovor na katastrofe“ dodatno pokazuju posvećenost Italije prema zaštiti okoline i otpornosti.

Transport i infrastruktura

Italijanska podrška uključuje projekte kao što je „Green Cities Framework 2“ u Sarajevu, podsticanje e-mobilnosti javnog prevoza i ekološke održivosti, te tehničku pomoć za razvoj sistema upravljanja kvalitetom u putnoj infrastrukturi pogođenoj poplavama.

Konkurentnost i inovacije

Italija, nadalje ulaže u digitalnu transformaciju i inovacije, kao što je projekat „Digitalna destinacija Tuzla“, koji promoviše napredne tehnologije za održivi razvoj.

Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

Italijanske inicijative u obrazovanju i zapošljavanju imaju za cilj da iskoriste tehnologiju i inovacije, kao što je 3D tehnologija u zdravstvu, i promovišu društvenu koheziju kroz projekte kao što je BRIDGE inicijativa.

Poljoprivreda i ruralni razvoj

AICS podržava zelenu tranziciju u poljoprivredi, fokusirajući se na usklađivanje lokalnih sistema sa standardima EU. Značajne inicijative uključuju "Održivi ekonomski razvoj i zaštita životne sredine u područjima s prirodnim ograničenjima" i "Tranzicija ka zelenoj i zdravoj proizvodnji hrane u BiH", koje promovišu održive poljoprivredne prakse i zaštitu životne sredine.

Demokratija i upravljanje

Italija podržava napore za unapređenje dijaloga i razumijevanja u vezi s ustavnim pitanjima i pitanjima pristupanja u EU u BiH kroz inicijative kao što su „Bosna i Hercegovina, Ustav i pristupanje u EU: Akademska platforma za diskusiju o opcijama“. Nekoliko programa usmjerenih na mlade, kao što su „EU za mlade u BiH“ i „Zbližimo se“ imaju za cilj promovisanje društvene kohezije, pomirenje i međukulturalni dijalog između podijeljenih zajednica, podstičući okruženje pogodno za integraciju BiH u EU.

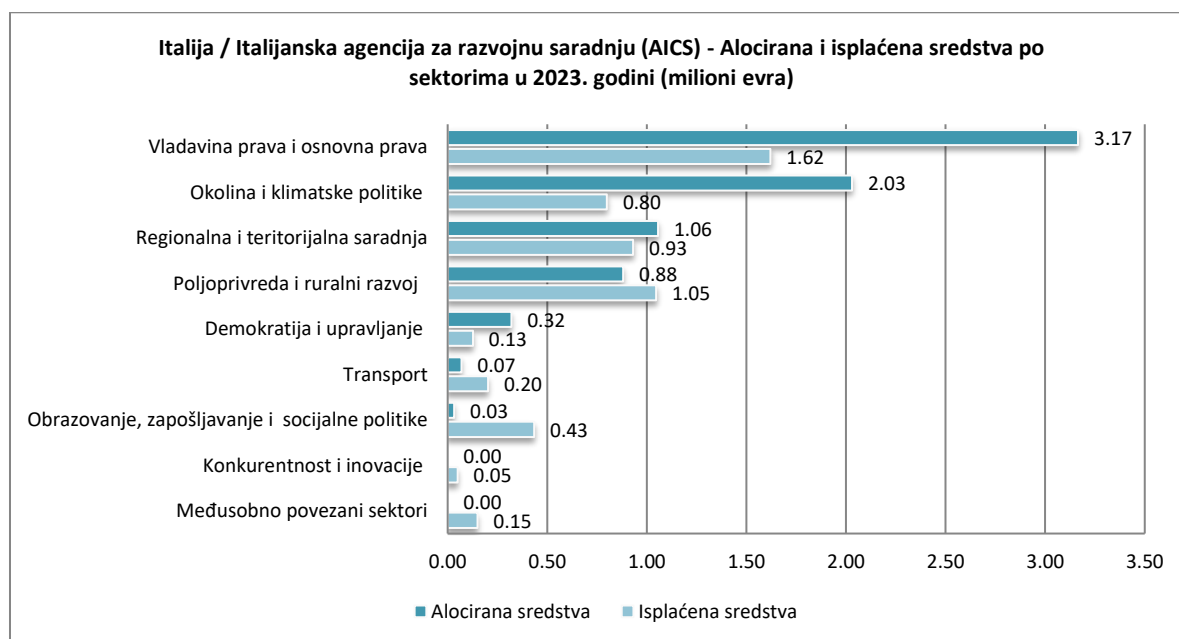
Projekti kulture i baštine

Italija nastavlja da ulaže u kulturnu baštinu kroz projekat "ARS AEVI Museum", sa ciljem da se završi arhitektonski dizajn Muzeja savremene umjetnosti u Sarajevu.

Sve inicijative osmišljene su na način da se protežu kroz ključne oblasti značajne za napredak Bosne i Hercegovine. Ovo uključuje jačanje institucionalnih kapaciteta za usklađivanje sa EU standardima, čime se unapređuju evropske integracije i usklađivanje politika; promovisanje pomirenja i podsticanje inkluzivnog razvoja radi osnaživanja mladih i unapređenja društvene kohezije; zagovaranje zelenih i održivih praksi za pokretanje inovacija i ekološke odgovornosti i ugrađivanje rodniha pitanja u svaku inicijativu kako bi se postigla veće jednakosti. Kroz ovaj integrisani i višedimenzionalni pristup, Italija igra ključnu ulogu u podršci Bosni i Hercegovini na njenom putu ka evropskim integracijama i održivom razvoju, suočavajući se sa trenutnim izazovima dok postavlja temelje za dugoročnu otpornost i prosperitet.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Italije **alocirala je € 7.56 mil i isplatila €5.36 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Vladavina prava i osnovna prava, Okolina i klimatske politike, Regionalna i teritorijalna saradnja, Poljoprivreda i ruralni razvoj, Demokratija i upravljanje, Transport, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Konkurentnost i inovacije i Međusobno povezani sektori.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U narednim godinama Italija predviđa intenziviranje svoje uloge kao ključnog partnera u podršci putu Bosne i Hercegovine ka evropskim integracijama. Nadovezujući se na uspjehe prošlih i tekućih inicijativa, fokus će biti na poticanju efektivnog upravljanja, društvene kohezije i održivog razvoja, sve uz održavanje bliskog usklađivanja sa *acquis*-om EU.

Italija će nastaviti da daje prioritet pomirenju, izgradnji povjerenja i međuetničkom dijalogu, potičući okruženje koje podupire dugoročnu stabilnost i prosperitet. Angažovanjem na svim institucionalnim nivoima i u bliskoj saradnji sa civilnim društvom, Italija nastoji da unaprijedi svoj doprinos društvenoj i ekonomskoj transformaciji BiH, istovremeno promovišući zajedničku viziju integracije i rasta.

Italija je predana finansiranju inicijativa koje odražavaju razvojne potrebe BiH i prioritete integracije u EU. Buduće inicijative biće usmjerene na:

- **Održivi ruralni razvoj:** pružanje podrške ruralnim zajednicama da usvoje EU standarde u poljoprivredi i proizvodnji hrane, s posebnim naglaskom na zelene i održive prakse. Ove inicijative imaju za cilj da otvore radna mjesta, potaknu javno-privatna partnerstva i ojačaju lokalne ekonomije istovremeno štiteći životnu sredinu.
- **Kulturna i prirodna baština:** promovisanje zaštite i unapređenja kulturnih i prirodnih dobara, uključujući projekte eko-turizma kao što je Via delle Cascate. Ovi napori će da potaknu održivi turizam, stvaranje prihoda i očuvanje jedinstvene baštine BiH.
- **Osnaživanje mladih:** podrška za projekte koji promovišu izgradnju poverenja, međukulturalni dijalog i pomirenje među mladima. Kroz partnerstvo s međunarodnim organizacijama i NVO organizacijama, Italija ima za cilj da podstakne aktivno učešće mladih u procesima donošenja odluka i oblikovanju evropske budućnosti BiH.
- **Održivost životne sredine:** ulaganje u projekte koji grade otpornost na klimatske promene, promovišu pripremljenost za katastrofe i unapređuju zeleni rast. Italija će da nastavi podržavati inicijative koje kombinuju zaštitu životne sredine sa održivim ekonomskim mogućnostima.
- **Institucionalni razvoj:** jačanje institucionalnih kapaciteta za usklađivanje sa standardima EU, posebno u upravljanju, upravljanju migracijama i kontroli granica. Italija ostaje posvećena

omogućavanju tehničke pomoći i razmjeni znanja sa italijanskim kolegama u cilju podrške reformi politike i institucija.

- **Infrastruktura i inovacije:** podrška projektima održive infrastrukture, posebno u oblastima kao što su transport i urbana mobilnost, uz podsticanje digitalne transformacije i inovacija. Inicijative će takođe uključiti istraživanje i razvoj naprednih tehnologija koje doprinose društvenom i ekonomskom napretku.

Italijanska strategija razvojne saradnje je usredsređena na izgradnju partnerstava na svim nivoima – lokalnom, nacionalnom i međunarodnom – kako bi se maksimizirao uticaj njenih doprinosa. Kroz ove inicijative, Italija ima za cilj da podrži BiH u izgradnji stabilne, inkluzivne i prosperitetne budućnosti, blisko usklađene sa evropskim vrijednostima i standardima.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Italija redovno učestvuje na sastancima koordinacije pomoći zemalja članica EU i na sastancima razmjene informacija sa UN agencijama i drugim razvojnim agencijama/diplomatskim misijama. Nadalje, bilateralna koordinacija se odvija putem periodičnih *ad hoc* sastanaka sa predstavnicima donatorske zajednice.

Kontakt informacije:

Ambasada Italije

Adresa: Čekaluša 39

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 565 450

E-mail: amb.sarajevo@esteri.it

Web adresa: ambsarajevo.esteri.it

Talijanska agencija za razvojnu saradnju (AICS)

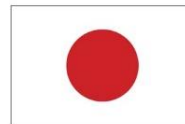
Adresa: Čekaluša 51

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 560 170

E-mail: segreteria.sarajevo@aics.gov.it

Web adresa: tirana.aics.gov.it

Japan

From
the People of Japan

Politički pristup

Japan, zajedno sa drugim donatorima i međunarodnim organizacijama, pruža pomoć Bosni i Hercegovini u cilju promovisanja etničkog pomirenja i ekonomske stabilizacije, što predstavlja osnovu za jačanje mira u Bosni i Hercegovini.

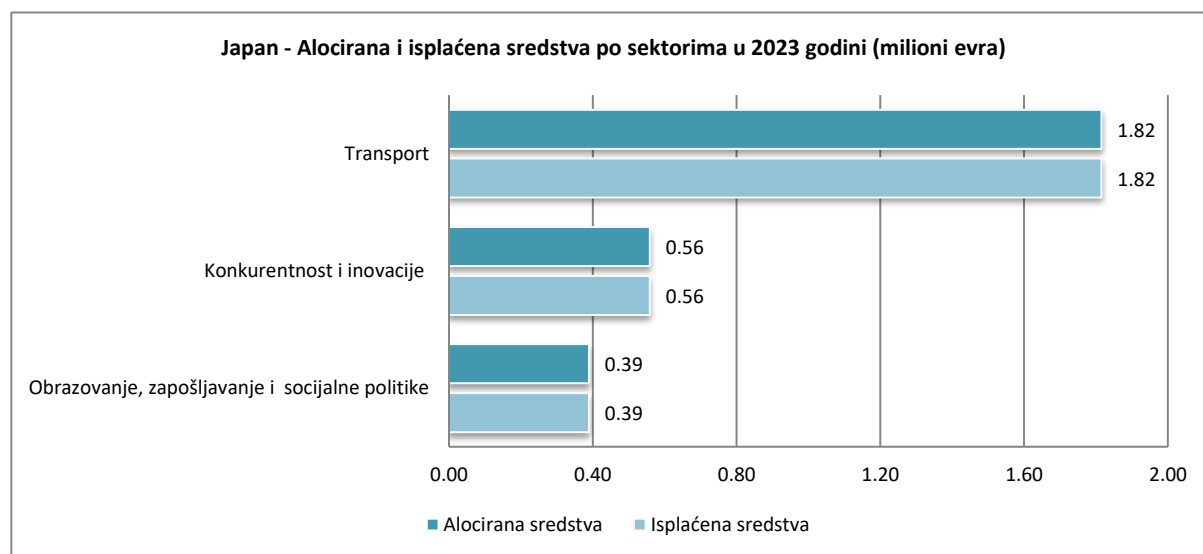
Japan pruža pomoć Bosni i Hercegovini putem dva glavna kanala – Ambasade Japana i Japanske agencije za međunarodnu saradnju – JICA.

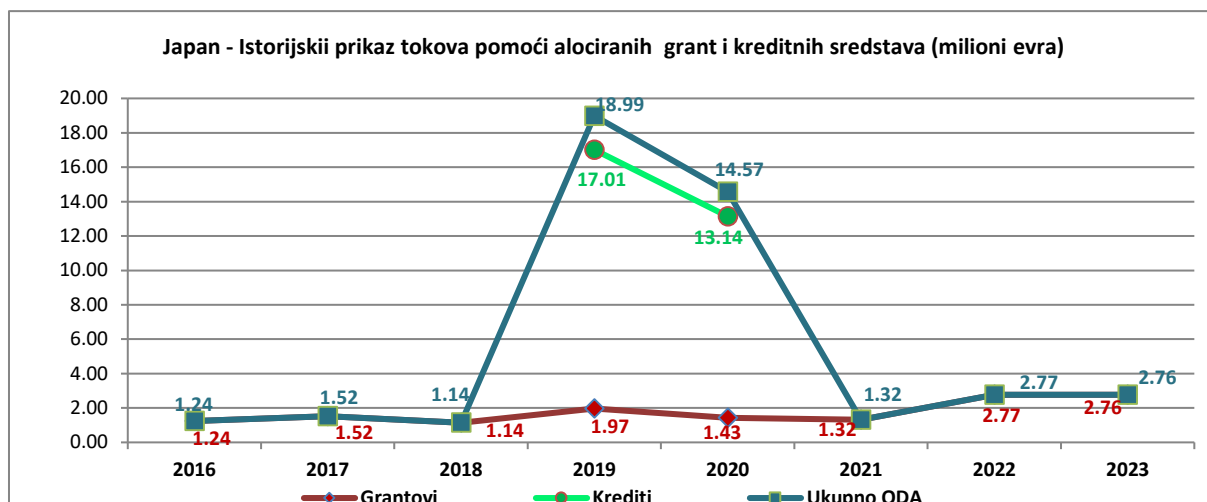
Ambasada Japana pruža pomoć uglavnom putem Grant pomoći za projekte ljudske bezbjednosti (GAGP). GAGP/KUSANONE Grant Program, pokrenut 1989. godine, je program malih grantova koji direktno podržava razvojne projekte/aktivnosti organizacija lokalnih zajednica, koji djeluje na lokalnom nivou sa namjerom da se zadovolje osnovne ljudske potrebe lokalnih zajednica i lokalnog stanovništva. Očekuje se da će fokus GAGP-a u bliskoj budućnosti biti usmjeren na područja koja su bila pogođena i pretrpjela štetu tokom nedavnih poplava.

JICA trenutno pruža pomoć uglavnom kroz tehničku saradnju i pružanje različitih oblika obuka. Fokusira se na održivi društveno-ekonomski razvoj, razvoj privatnog sektora, smanjenje rizika od katastrofa i sektor zaštite životne sredine.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Japana **alocirala je € 2.76 mil i isplatila € 2.76 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeći sektor: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Konkurentnost i inovacije i Transport.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Od završetka sukoba, Japan je dosljedno stajao uz Bosnu i Hercegovinu i doprinosio izgradnji nacije, bez razlike po etničkoj ili entitetskoj pripadnosti, s ciljem poboljšanja kvaliteta života njenih građana i pružanja podrške domaćim reformama za pristupanje EU. Do danas, Japan je dao doprinos u ukupnom iznosu većem od KM 800 mil.

Vlada Japana će i dalje razmatrati pružanje podrške naporima Bosne i Hercegovine u izgradnji nacije, uključujući jačanje društvene kohezije u svrhu konsolidacije mira, te će nastaviti da bude pouzdan partner i prijatelj Bosni i Hercegovini. Više detalja o planovima Japana za pomoć Bosni i Hercegovini možete naći na: <https://www.bosnia.emb-japan.go.jp/files/100459180.pdf>

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Japan pruža pomoć u saradnji sa Svjetskom bankom, UNDP i drugim organizacijama.

Kontakt informacije:

Ambasada Japana, Odjeljenje za ekonomsku i razvojnu saradnju

Adresa: Bistrik 9

71000 Sarajevo, BiH

Tel: +387 33 277 500

Fax: +387 33 209 583

E-mail: japanbih@sx.mofa.go.jp

Kancelarija Japanske međunarodne agencije za saradnju (JICA) u Sarajevu, Ambasada Japana

Adresa: Bistrik 9

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 220 190

Faks: +387 33 220 192

E-mail: jica.bh@bih.net.ba; bk_oso_rep@jica.go.jp

Web-adrese: <https://www.jica.go.jp/bosnia/english/index.html>

www.jica.go.jp/balkan/english/office/about/index.html

Ambasada Kraljevine Nizozemske

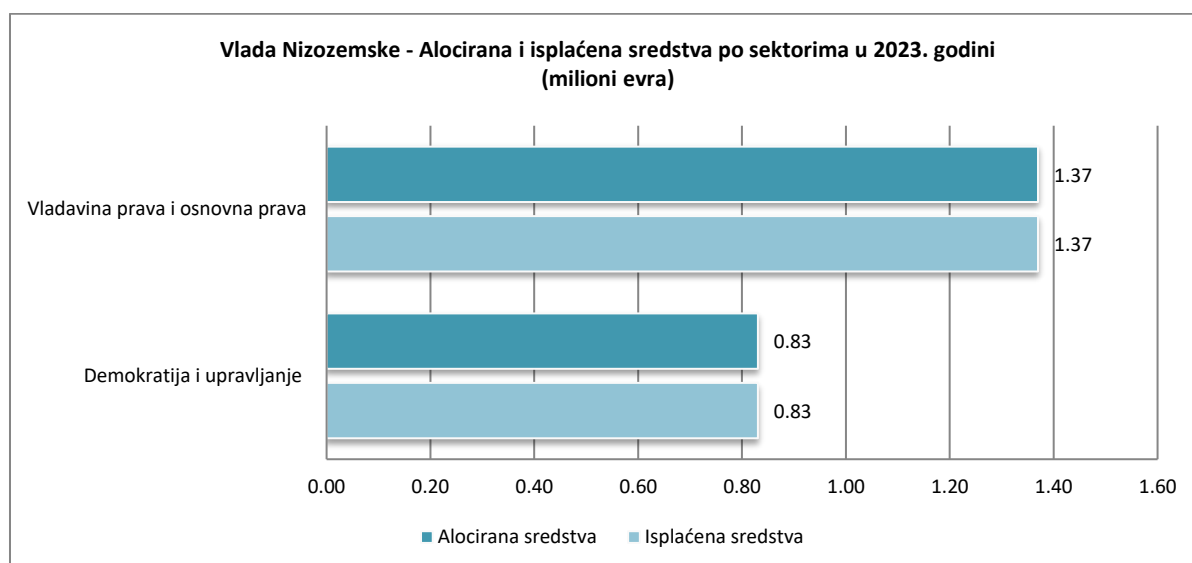
Politički pristup

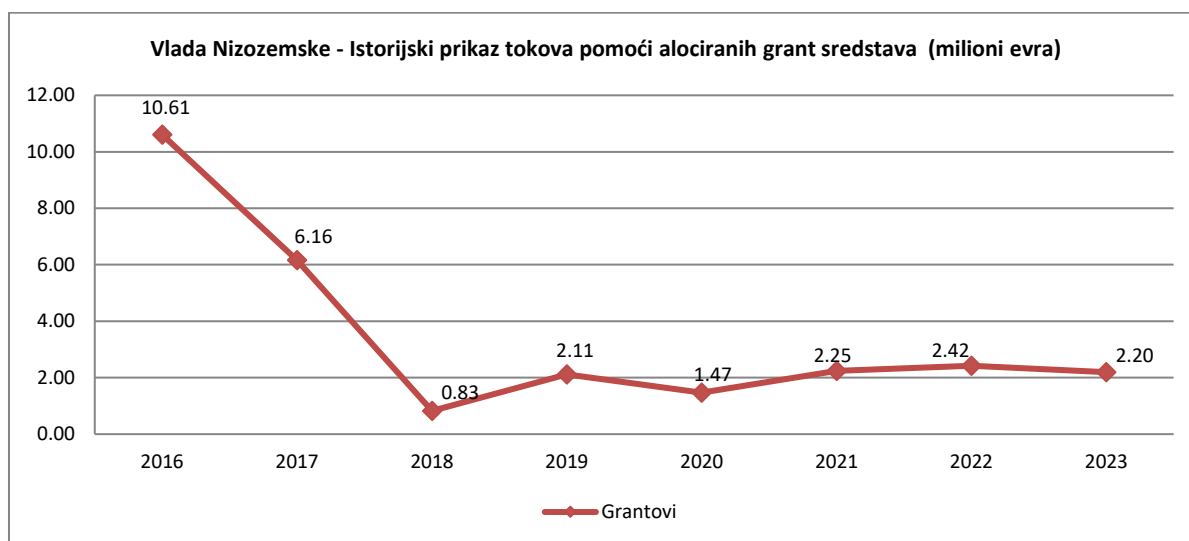
Bosna i Hercegovina je jedna od 36 partnerskih država u svijetu u kojoj Nizozemska provodi značajan program bilateralne razvojne saradnje.

Zaključno sa 31.12.2011. godine, bilateralna razvojna pomoć za Bosnu i Hercegovinu se postepeno okončala i transformisala iz tradicionalnog odnosa pružanja razvojne podrške u odnos koji je usmjeren ka pridruživanju u EU: kreiranje održivih, transparentnih i odgovornih struktura vlasti u skladu sa kriterijima koji su postavljeni u procesu pridruživanja EU. Ovaj novi odnos sa sobom donosi i vlastite instrumente djelovanja, kao što je MATRA program. Njegov cilj je da doprinese društvenoj transformaciji, što vodi održivom odnosu između vlade i građana u područjima pluralne demokracije, vladavine prava, slobodnih medija i ljudskih prava, uz korištenje nizozemskog iskustva gdje je to moguće.

Glavne aktivnosti 2023. godini

Vlada Nizozemske **alocirala je € 2.20 mil i isplatila € 2.20 mil u 2023. godini u formi grantova** u sektor Demokratija i upravljanje, Vladavina prava i osnovna prava.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Ambasada će da nastavi da podupire EU predpristupni proces Bosne i Hercegovine s naglaskom na razvoj demokratija uređenih Vladavinom prava.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Pored učestvovanja u sastancima DCF, ambasada ostvaruje dobru saradnju sa drugim razvojnim partnerima koji aktivno djeluju u sektorima od zajedničkog interesa.

Kontakt informacije:

Ambasada Kraljevine Nizozemske

Adresa: Grbavička 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 562 600

Faks: +387 33 223 413

E-mail: sar@minbuza.nl

Web-adrese: www.minbuza.nl ; www.mfa.nl/sar

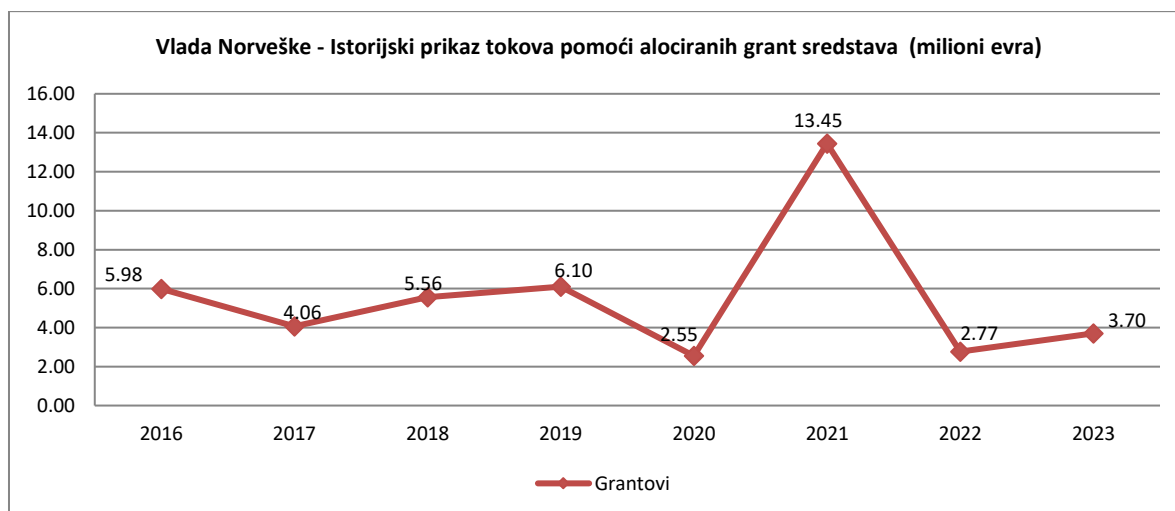
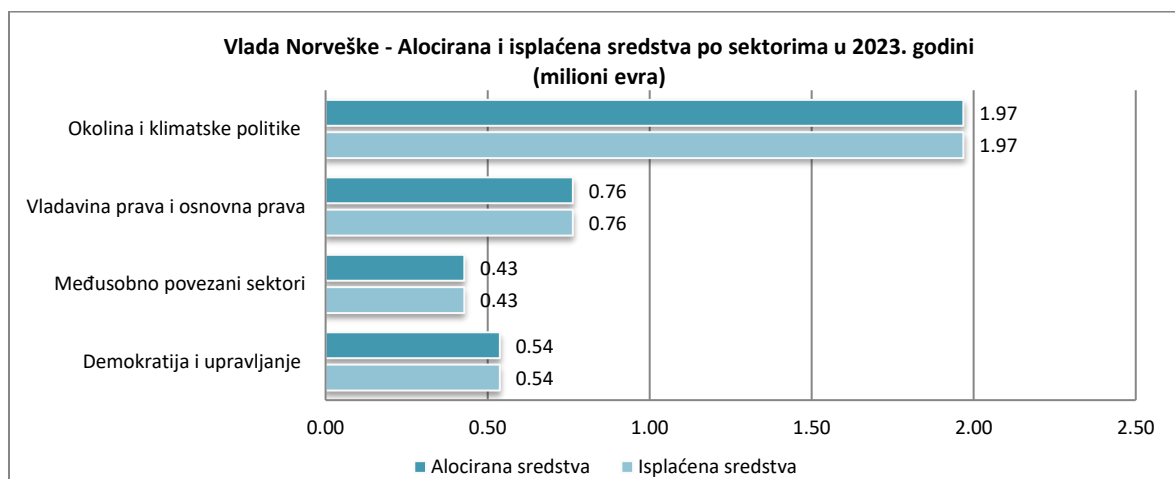
Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške

Politički pristup

Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške promijenilo je svoj politički pristup prema Bosni i Hercegovini od postkonfliktne humanitarne pomoći na dugoročni razvoj i institucionalnu podršku. Cilj je promovisanje bezbjednosti i stabilnosti, dobra uprava i održivi ekonomski rast, u skladu s težnjama BiH za euroatlantskim integracijama. U sektoru dobre uprave, Norveška podupire reforme u oblasti pravosuđa za jačanje vladavine prava i institucionalnu transparentnost. U oblasti ljudskih prava, mira i pomirenja, Norveška finansira zaštitu migranata i organizacije civilnog društva koje promovišu dijalog i pomirenje među etničkim skupinama, s naglaskom na tranzicionoj pravdi i inkluziji, ali takođe promoviše i slobodu govora i ekološka prava. Ambasada takođe aktivno podupire napore u deminiranju, tako omogućavajući bezbjednije uslove za lokalne zajednice i korištenje zemljišta za poljoprivredu i razvoj infrastrukture.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Norveške **alocirala je € 3.70 mil i isplatila € 3.70 mil u 2023. godini formi granta** u sljedeće sektore: Okolina i klimatske politike, Vladavina prava i osnovna prava, Međusobno povezani sektori i Demokratija i upravljanje.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Norveške nastaviće aktivnosti u sklopu aktuelnih inicijativa u sljedećim prioritetnim oblastima:

- Dobra uprava, uključujući reformu sektora pravosuđa i bezbjednosti
- Ljudska prava, mir i pomirenje
- Ekonomski razvoj

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Ministarstvo / ambasada učestvuje na sastancima koordinacije razvojnih partnera u različitim sektorima/podsektorima u skladu sa svojim kapacitetima i prema potrebi unutar njihovih prioritetnih područja. Na primjer, Ambasada se angažuje u mehanizmima koordinacije unutar sektora civilnog društva, sarađujući sa međunarodnim organizacijama i lokalnim zainteresovanim stranama kako bi obezbjedila efikasnu podršku za demokratsko upravljanje i ljudska prava, sa Savjetom Evrope i OEBS-om. Norveška je takođe značajan učesnik u naporima u koordinacionom programu UN, osiguravajući usklađenost sa globalnim razvojnim ciljevima. Pored toga, Norveška igra važnu ulogu u naporima koordinacije deminiranja (sa Centrom za uklanjanje mina u BiH (BHMACH) i drugim donatorima) kako bi se osigurala bezbjednost i upotrebljivost prethodno miniranih područja.

Kontakt informacije:

Ambasada Kraljevine Norveške

Adresa: Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 25 40 00

Faks: +387 33 66 65 05

E-mail: emb.sarajevo@mfa.no

Web adresa: www.norveska.ba

Slovenija

Politički pristup

U oblasti *Demokratije i upravljanja*, Slovenija je nastavila da podržava Bosnu i Hercegovinu na njenom putu ka Evropskoj uniji kroz obuke relevantnih učesnika iz vladinih i nevladinih organizacija o pripremi i implementaciji projekata finansiranih iz sredstava EU (podsektor 1.10), i jačanjem sposobnosti prve pomoći na lokalnom nivou (podsektor 1.2), i doprinoseći uspešnjoj upotrebi sredstava EU i jačanju otpornosti zajednice u pogledu zdravlja.

U oblasti *Vladavine prava i osnovnih prava*, Slovenija je nastavila da doprinosi reformama pravosuđa i policije putem dodjeljivanja policijskog atašea (podsektor 2.6).

U oblasti *Okoline i klimatskih politika*, Slovenija je nastavila da pruža podršku za Rekonstrukciju javne rasvjete u opštini Gradiška (podsektor 3.1), Sanaciju kontaminiranih lokacija u Banjoj Luci (podsektor 3.7), Održivo vodosnabdijevanje u Gradiški (podsektor 3.2) i za Vodovodnu mrežu u Žitomisliću (podsektor 3.2), tako doprinoseći poboljšanju uslova lokalne životne sredine.

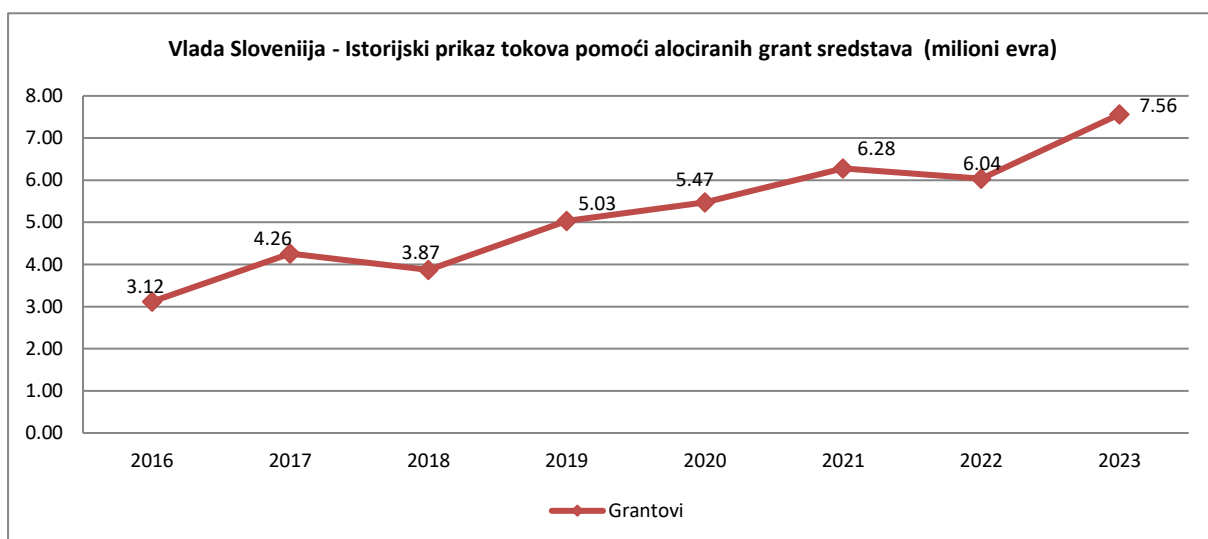
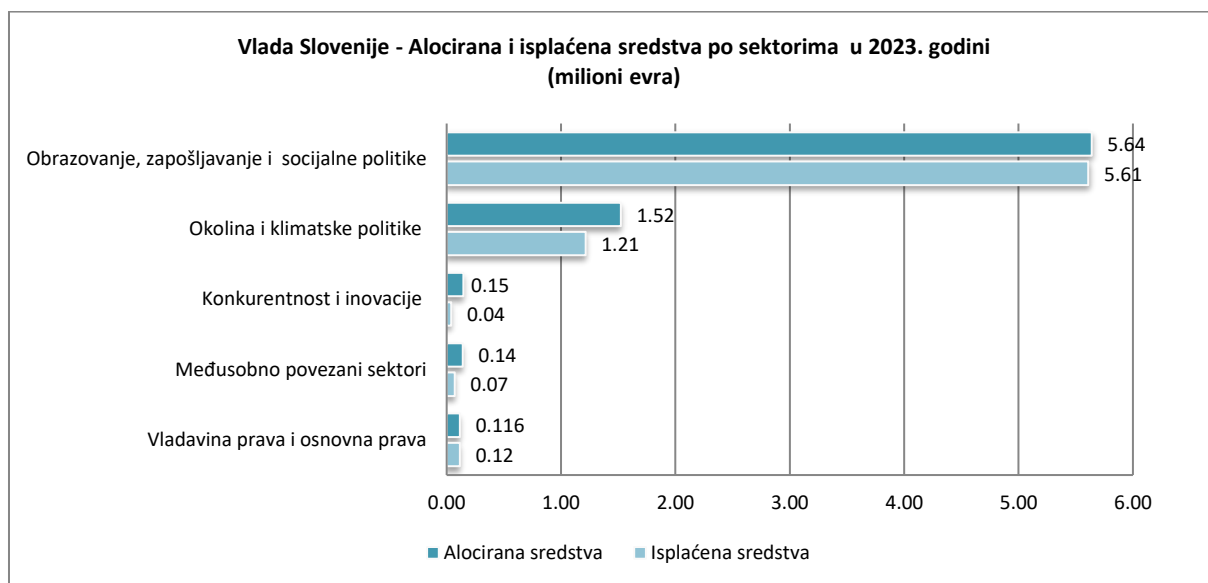
U oblasti *Obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike*, Slovenija je omogućila besplatno studiranje u slovenačkim srednjim školama (podsektor 7.2) i univerzitetima (podsektor 7.1) studentima iz Bosne i Hercegovine, dopunjeno ponudom stipendija. Slovenija je 2023. godine takođe omogućila implementaciju projekta NVO koji pruža podršku projektu za osnaživanje žena kroz promociju zelenog i održivog preduzetništva žena i osiguravanje njihovog uključivanja u procese donošenja odluka (podsektor 7.5).

Preko Unapređenja ljudske bezbjednosti (ITF Enhancing Human Security), Slovenija je obezbjedila efikasnu implementaciju projekata i programa za deminiranje (podsektor 10.1, Međusobno povezani sektori).

Slovenija takođe nastavlja svoju podršku na daljem jačanju regionalne saradnje i podržava implementaciju niza bilateralnih i multilateralnih aktivnosti i projekata od kojih imaju koristi nekoliko zemalja Zapadnog Balkana, uključujući Bosnu i Hercegovinu. Takvi projekti uključuju dobro upravljanje (jačanje sistema upravljanja javnim finansijama i centralnog bankarstva, jačanje mobilizacije domaćih prihoda, efikasno upravljanje imovinom javnog sektora, razmjenu najboljih praksi i znanja iz oblasti digitalne diplomatije i društvene otpornosti u potrazi za dezinformacijama), konkurentnost (osnaživanje preduzetnica za društveno odgovorno preduzetništvo), održivo šumarstvo, pripravnost za katastrofe i edukaciju i istraživanje (jačanje COBISS.Net Informacione infrastrukture i sistema).

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Slovenije **alocirala je € 7.56 mil i isplatila € 7.05 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okolina i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Međusobno povezani sektori, Vladavina prava i osnovna prava.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Strategija za međunarodnu razvojnu saradnju i humanitarnu pomoć Republike Slovenije do 2030. godine predviđa da će Slovenija u narednom srednjoročnom periodu nastaviti saradnju sa svim partnerskim zemljama Zapadnog Balkana, usmeravajući 60 do 70 % svoje bilateralne programske pomoći na regiju.

U skladu sa Rezolucijom o međunarodnoj razvojnoj saradnji i humanitarnoj pomoći, Republika Slovenija će svoje aktivnosti na Zapadnom Balkanu usmjeriti na razvoj programa i projekata u skladu s prioritetnim tematskim oblastima, sa nagaskom na približavanje regije evropskim integracijama. Aktivnosti Slovenije će da doprinesu održivom razvoju partnerskih zemalja u ekonomskoj, socijalnoj i ekološkoj dimenziji, kao i stabilnosti u regiji.

U oblasti Demokratije i upravljanja, Slovenija će da nastavi podržavati Bosnu i Hercegovinu na njenom putu ka Evropskoj uniji kroz obuke predstavnika vladinih i nevladinih organizacija, kao i direktnu međusobnu razmjenu stručnjaka.

U oblasti Vladavine prava i osnovnih prava, Slovenija će da nastavi doprinositi u reformama pravosuđa i policije.

U oblasti Obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike, Slovenija će da nastavi omogućavati besplatno studiranje u slovenačkim srednjim školama i univerzitetima studentima iz Bosne i Hercegovine, uz ponudu stipendija.

U oblasti Okoline i klimatskih politika, četiri tekuća infrastrukturna projekta nastaviće se u 2024. godini kao projekat koji u zemlji vodi NVO.

U Međusobno povezanim sektorima, posebna pažnja će da bude posvećena aktivnostima u oblasti humanitarnog deminiranja i nastavku projekta o pčelarstvu kao alatu za osnaživanje osoba sa invaliditetom.

U 2024. godini, Slovenija će takođe da nastavi podržavati implementaciju svih tekućih regionalnih projekata prethodno pomenutih, pokrivajući tako pitanja kao što su dobro upravljanje, održivi razvoj, spremnost za katastrofe, te edukaciju i istraživanje.

Slovenija će takođe da pokuša ojačati svoju podršku kroz napore tehničke pomoći i podržaće sljedeću generaciju bosanskohercegovačkih mladih političara.

Ambasada Slovenije u Sarajevu će sredstvima iz Fonda za razvoj podržati i projekat Žene za oživljavanje sliva Drine (granica sa Srbijom) i projekat Osnaživanje žena preživjelih žrtava od mina u BiH.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

N/a

Kontakt informacije:

Ambasada Republike Slovenije

Adresa: Maglajska 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: (+) 387 33 251 770

Faks: (+) 387 33 251 773

E-mail: sloembassy.sarajevo@gov.si

Web-adresa: www.sarajevo.veleposlanistvo.si/

Švedska

Politički pristup

Od 2021. godine rad Švedske razvojne saradnje sa Bosnom i Hercegovinom provodi se u skladu sa Strategijom Švedske saradnje zasnovane na rezultatima u reformama za Zapadni Balkan i Tursku za period 2021–2027 – ([Government.se](https://www.government.se/en/2021/06/2021-06-24-swedish-development-cooperation-strategy-for-the-western-balkans-and-turkey-2021-2027)). Glavni cilj podrške Švedske je da se poboljšaju životni uslovi za ljude u Bosni i Hercegovini. Kako bi se to ostvarilo, poseban naglasak stavljen je na približavanje zemlje Evropskoj uniji (EU). Švedska podržava BiH putem različitih vrsta podrške i partnera, kao što su javne institucije, civilno društvo, privatni sektor i međunarodni akteri. Reformska saradnja usmjerena je na četiri široka područja:

Ljudska prava, Demokratija, Vladavina zakona i Jednakost polova: Švedska u ovom području podržava veće poštovanje ljudskih prava, ojačanu demokratiju, razvijeniju vladavinu prava i bolje izgleda za rodno ravnopravno društvo. U 2023. godini, Švedska je nastavila da pruža podršku Vladi Bosne i Hercegovine, fokusirajući se na institucionalni razvoj u područjima kao što su pravosuđe, porezna uprava, zemljišna uprava, ravnopravnost polova i jedinice lokalne samouprave. Značajan dio ove podrške bio je usmjeren na razvoj građanskog prostora, uključujući organizacije za ženska prava, organizacije koje se zasnivaju na ljudskim pravima, omladinske organizacije i nezavisne medije.

Mirna i inkluzivna društva: Švedska je usvojila integrisani pristup kako bi doprinijela boljim uslovima za inkluzivne procese pomirenja i prevenciju sukoba i nasilja. U 2023. godini, podrška je bila usmjerena na rješavanje problematike nestalih osoba i unapređenje napora za pomirenje. Poseban fokus stavljen je na podršku organizacijama civilnog društva koje se bore protiv nasilja nad djevojčicama i ženama.

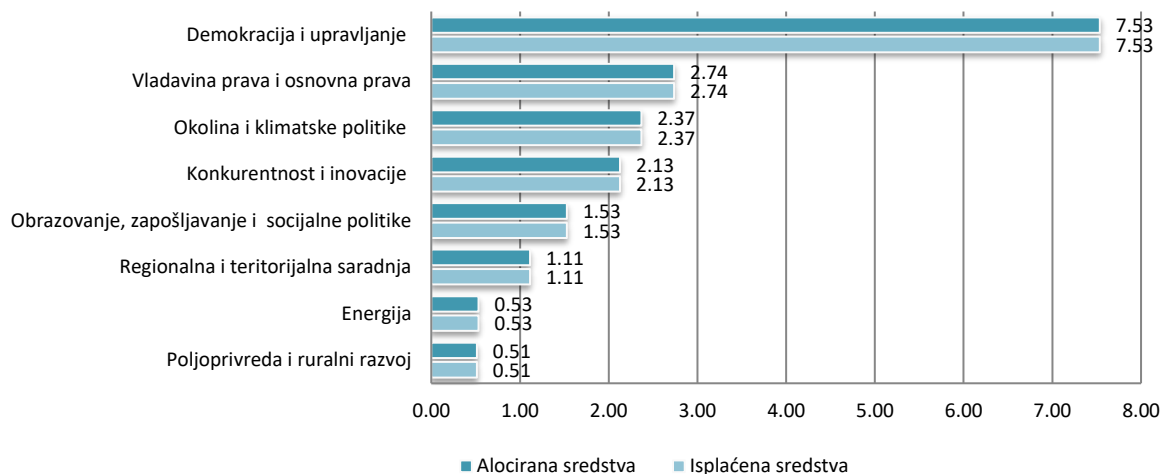
Zaštita okoline i klima: u 2023. godini podrška Švedske bila je usmjerena na provođenje reformi i poboljšanje upravljanja i vođenja u području zaštite okoline i klimatskih promjena. Ovo uključuje inicijative za povećanje ulaganja Bosne i Hercegovine u infrastrukturu za zaštitu životne sredine i da ih učini dugoročno održivima. Švedska podrška je takođe ojačala ulogu civilnog društva u pozivanju vlada na odgovornost, kao i u izgradnji ekološke svijesti i predanosti među građanima u zemlji.

Inkluzivni ekonomski razvoj: podrška Švedske varira od pružanja direktne podrške malim i srednjim preduzećima (MSP) kako bi ih učinila konkurentnima, do promovisanja inovacija i pružanja podrške za mlade preduzetnike, kao i uticanja na politiku kreiranja povoljnijeg poslovnog okruženja. Podrška je takođe bila usmjerena prema marginalizovanim grupama i pojedincima koji su udaljeni od tržišta rada kako bi imali bolje ekonomske mogućnosti. Dodatno, podrška je uključivala napore da se poveća pristup povoljnim kreditima kako bi se omogućio prelazak sa zavisnosti o razvojnoj pomoći na komercijalno finansiranje.

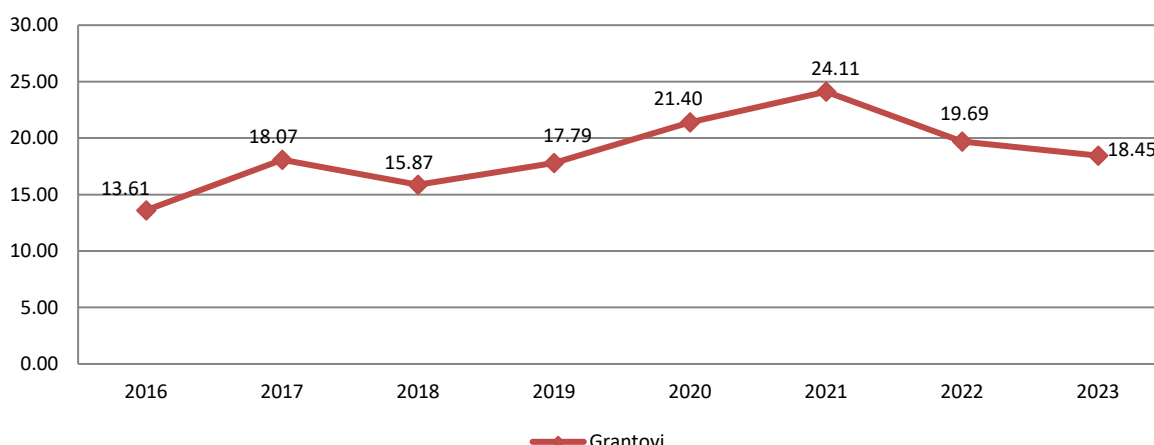
Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Švedske je alocirala € 18.45 mil i isplatila € 18.45 mil u 2023. godini u formi granta u sljedeće sektore: Demokratija i upravljanje, Vladavina prava i osnovna prava, Okolina i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Regionalna i teritorijalna saradnja, Energija i Poljoprivreda i ruralni razvoj.

Švedska- Alocirana i isplaćena sredstva po sektorima u 2023. godini (milioni evra)

Švedska - Istorijski prikaz tokova pomoći alociranih grant sredstava (milioni evra)

Srednjoročni i dugoročni pristup

Švedska perspektiva je dugoročna i zasnovana na evropskim i globalnim normama i vrijednostima, kao što su demokratija, ljudska prava i vladavina prava, ravnopravnost polova i održivi razvoj (ekološki, društveni i ekonomski), koje uvijek nastoji integrisati u aktivnosti razvojne saradnje. Švedska teži da razvije odnos povjerenja sa širokim spektrom različitih partnera, pri čemu otvoreno razgovara o različitim pitanjima, kao što su transparentnost i borba protiv korupcije. Takođe nastoji da ostvari inkluzivan pristup i traži promjene koje uključuju ugrožene i marginalizovane grupe u društvu. Vjeruje da se održiva promjena najbolje postiže kada se ideje i rješenja definišu i pokreću lokalno, te se stoga naglašava važnost lokalnog vlasništva. Dodatno, Švedska podržava inicijative koje nadilaze geografske podjele, radeći na promovisanju pozitivnih promjena u cijeloj zemlji.

Gledajući unaprijed, Vlada Švedske će usvojiti novu strategiju početkom 2025. godine, u kojoj će biti istaknuti obnovljeni prioriteti za angažman Švedske u Bosni i Hercegovini.

Više informacija o Švedskoj razvojnoj saradnji možete naći na [Sida.se](https://sida.se) i [Openaid.se](https://openaid.se)

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Švedska nastavlja u potpunosti da podržava sve inicijative koje imaju za cilj koordinaciju intervencija razvojnih partnera i sprečavanje preklapanja aktivnosti. Švedska aktivno učestvuje u različitim inicijativama koordinacije razvojnih partnera, uključujući forume za koordinaciju razvojnih partnera za Lokalnu upravu, Borbu protiv korupcije, Vladavinu prava, EU savjetnika, u UN Women međunarodnoj radnoj grupi za ravnopravnost polova (IWGE), Radnoj grupi za izgradnju povjerenja, Koordinacionoj grupi za civilno društvo, u koordinacionim sastancima razvojnih partnera Ujedinjenih nacija, u Forumu za koordinaciju razvojnih partnera u BiH i drugim relevantnim koordinacionim sastancima.

Kontakt informacije:

Ambasada Švedske

Adresa: Ambasada Švedske, Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 276 030

Faks: +387 33 267 060

E-mail: ambassaden.sarajevo@gov.se

Web adrese: www.sida.se; www.swedenabroad.se; [Home page](#) | [Openaid](#)

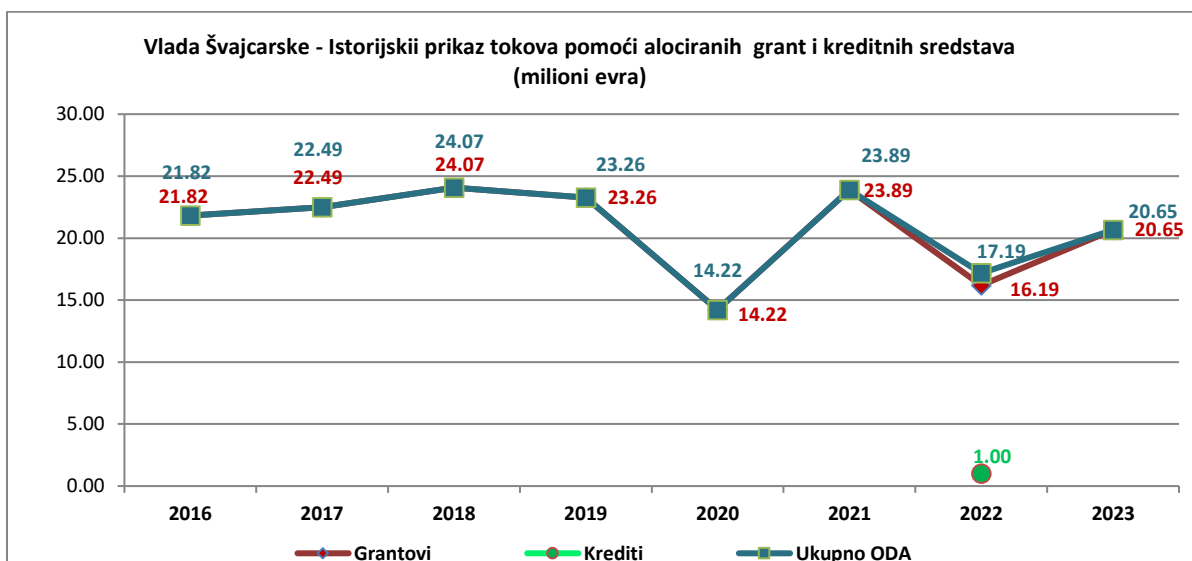
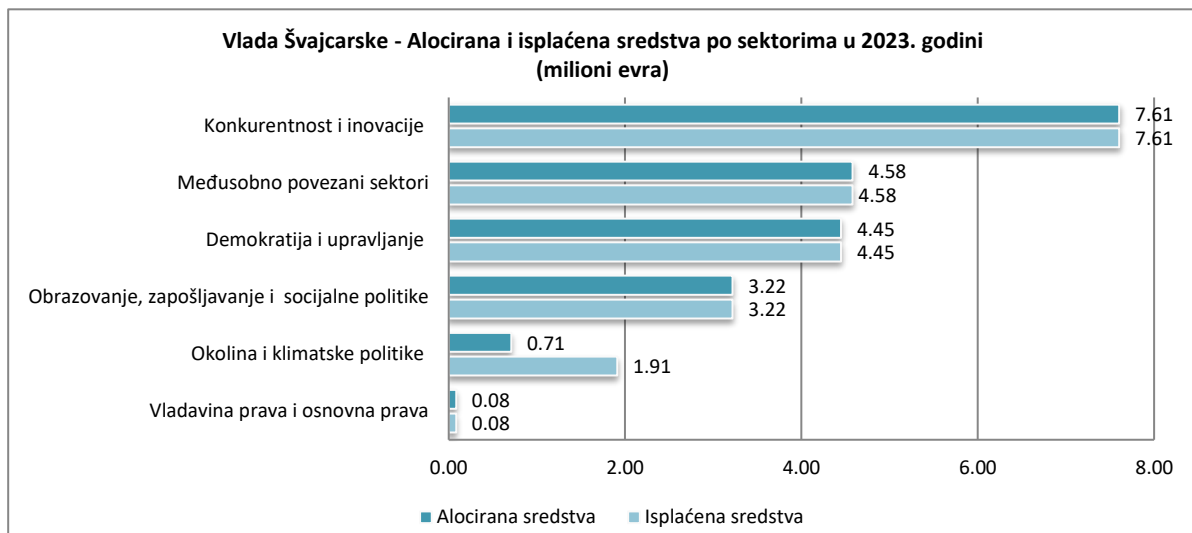
Švajcarska

Politički pristup

Vlada Švajcarske pruža podršku reformama u Bosni i Hercegovini u okviru Strategije saradnje Švajcarske za BiH za period od 2021.-2024. godine. Poseban naglasak stavljen je na pružanje podrške da se uspostave normativni okviri za podršku na svim institucionalnim nivoima i pružanje kvalitetnih usluga građanima, koje odgovaraju njihovim potrebama, posebno najugroženijoj i isključenoj populaciji.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Švajcarske **alocirala je € 20.65 mil i isplatila € 21.85 mil u 2023. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Konkurentnost i inovacije, Međusobno povezani sektori, Demokratija i upravljanje, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okolina i klimatske politike i Vladavina prava i osnovna prava.

U *Sektoru demokratije i upravljanja*, Švajcarski program podržava uspostavljanje sistema strateškog planiranja razvoja u BiH i uvođenje inovativnih metodologija planiranja i upravljanja na opštinskom nivou. Podrška je pružena za poboljšanje rada lokalnih uprava, pristup uslugama za građane, posebno za socijalno isključene grupe, te veće učestovanje građana u relevantnim procesima donošenja odluka. U svim aktivnostima poseban naglasak stavljen je da se obezbjedi ravnopravnost polova i socijalna uključenost.

U *Sektoru zaštite okoline i klimatskih politika*, Švajcarska je pružala podršku za sanaciju sistema vodosnabdijevanja i odvodnje kao i izgradnju novih postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. U zajedničkom programu koji se provodi u saradnji sa agencijama UN-a, pružena je podrška za uvođenje i operacionaliziranje integrisanog modela upravljanja rizikom od katastrofa.

U *Sektoru vladavine prava i osnovnih prava*, pružena je podrška Visokom sudskom i tužilačkom savjetu u BiH, s ciljem podizanja djelotvornosti i odgovornosti tužilačkog sistema i poboljšanja pristupa pravdi za sve građane. Pristup pravdi za djecu posebno je usmjeren kroz uspostavu funkcionalne i održive institucionalne organizacije u Sistemu maloljetničkog pravosuđa u BiH. Podrška državnim vlastima u BiH biće usmjerena na dalje poboljšanje upravljanja regularnim i neregularnim migracijama. Konačno, podrška je pružena za izradu efikasnih mehanizama za saradnju sa dijasporom, pružanje boljih usluga za dijasporu na različitim nivoima, te poslovnu saradnju među kompanijama i prenos znanja sa dijasporom.

U oblasti *Zapošljavanja*, intervencije će se baviti novim i boljim mogućnostima zapošljavanja putem stvaranja povoljnog ekonomskog okruženja za poslovne subjekte uz angažman javnog i privatnog sektora, uključujući i dijasporu. Švajcarski Projekat zapošljavanja mladih nastavio je raditi u tri glavna aspekta vezana za tržište rada (nedostatak vještina, nedostatak veza i radnih mjesta) čiji je cilj stvaranje kvalitetnih i održivih radnih mjesta za mlade ljude. Takođe se nastavljaju aktivnosti na razvoju društvenih preduzeća i pružanju podrške za samozapošljavanje mladih i njihovo angažovanje u projektima lokalnih zajednica.

U *Sektoru konkurentnosti i inovacija*, Švajcarska svoj angažman nastavlja preko Međunarodnih finansijskih institucija i drugih partnera na stvaranju boljih regulatornih okvira na nacionalnom i entitetskim nivoima u cilju rasta privatnog sektora i boljih mogućnosti izvoza, kao rezultat više transparentnih i efikasnih programa upravljanja javnim finansijama. Švajcarska takođe podržava inovacije kroz unapređenje preduzetničkih eko sistema i pruža podršku za pokretanje *start-up* preduzeća. Takođe su uspostavljeni i mehanizmi za ulaganja u održivu infrastrukturu u vodnom sektoru, primjenom pristupa zasnovanog na uspješnosti.

U *Međusobno povezanim sektorima*, podrška se pruža reformama u Sektoru zdravstva i poboljšanju usluga primarne zdravstvene zaštite. Nastavlja se i pružanje podrške službama mentalnog zdravlja u zajednici. Podrška u formi malih grantova pružena je za inicijative civilnog društva, javne i privatne organizacije, uključujući izgradnju institucionalnih kapaciteta i rješavanje potreba ugroženih grupa.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U srednjoročnom periodu, Švajcarski program saradnje u BiH 2021-2024 je fokusiran na sljedeća područja intervencije: lokalna uprava i opštinske usluge, ekonomija i zapošljavanje, zaštita okoline i socijalna inkluzija kao i zdravstvo. Švajcarska će da ojača i proširi pristup koji se zasniva na uspješnosti

kroz cijeli svoj program. Švajcarska će da radi sa predanim građanima, aktivistima, preduzetnicima, dužnosnicima i političarima koji nastoje da djeluju protiv opšte apatije, istovremeno zalažući se za interese građana, zahtijevajući odgovornu vladu, te promovisanjem promjene u cijeloj zemlji. Promjena društvenih normi prema rodnoj ravnopravnosti, socijalnoj uključenosti i učestvovanju građana postaće sastavni dio programa. Nadalje, sistemski će se iskoristiti potencijal digitalne transformacije u svim intervencijama.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Vlada Švajcarske učestvuje u radu sljedećih grupa za koordinaciju rada razvojnih partnera:

- Lokalna uprava
- Jednakost polova i osnaživanje žena
- Sektor pravosuđa
- Tužilačka služba
- Smanjenje rizika od katastrofa

Kontakt informacije:

Ambasada Švajcarske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Zmaja od Bosne 11 (RBBH, zgrada B)

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 275 850

Faks: +387 33 570 120

E-mail: sarajevo@eda.admin.ch

Web-adresa: www.eda.admin.ch/sarajevo

Vlada Ujedinjenog Kraljevstva

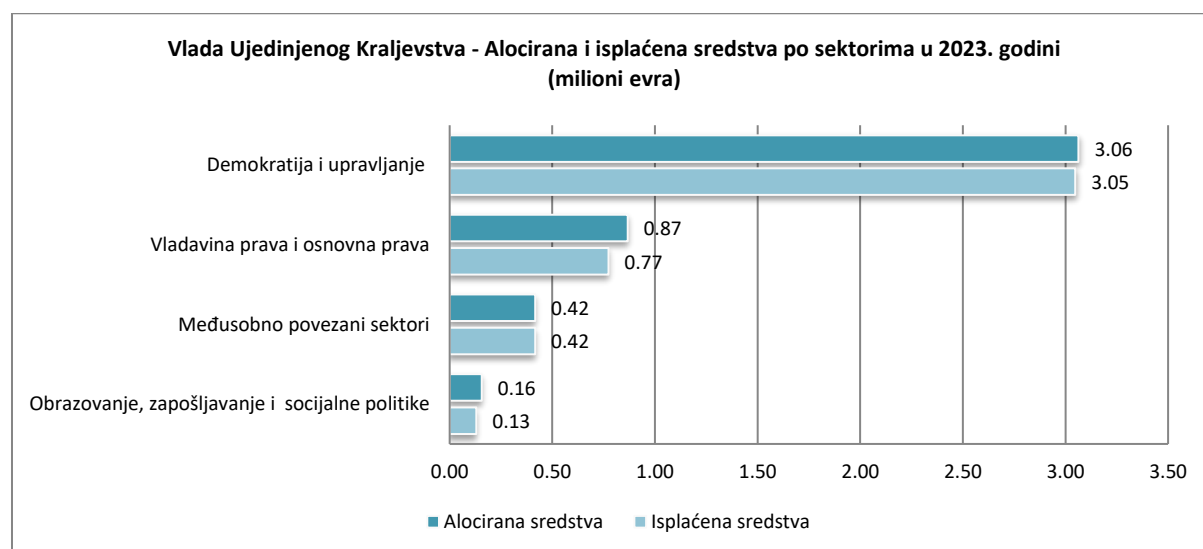
Politički pristup

Ujedinjeno Kraljevstvo provodi aktivnosti da pomogne BiH da se razvije kao bezbjedna, stabilna i prosperitetna zemlja sa sve većom otpornošću na bezbjednosne prijetnje.

Ujedinjeno Kraljevstvo će raditi na ostvarivanju ovih ciljeva kroz diplomatiju, partnerstva i efikasno programiranje finansijske podrške kako bi pokrenulo reforme, ojačalo bezbjednost BiH i povećalo ekonomsku sigurnost i trgovinu.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Vlada Ujedinjenog Kraljevstva **alocirala je € 4.50 mil i isplatila € 4.37 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Međusobno povezani sektori, Vladavina prava i osnovna prava i Demokratija i upravljanje.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Ujedinjeno Kraljevstvo ostaje predano u nastojanju da pruža podršku inicijativama koje jačaju demokratiju, promovišu ekonomski rast; omogućavaju veću stabilnost i bezbjednost.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Vlada Ujedinjenog Kraljevstva učestvuje u brojnim sastancima za koordinaciju razvojnih partnera. Većina koordinacionih sastanaka u kojima učestvuje dogovorena je unutar međunarodne zajednice, često na *ad-hoc* osnovi, uključujući (i) koordinacionu grupu za vladavinu prava (ii) sastanke radne grupe za rodna pitanja i (iii) CT / koordinacioni sastanci u oblasti bezbjednosti.

Kontakt informacije:

Ambasada Ujedinjenog Kraljevstva u Sarajevu

Adresa: Hamdije Čemerlića 39 a

71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 282 200

Fax: +387 33 282 203

Web-adresa: <http://ukinbih.fco.gov.uk/>

Sjedinjene Američke Države / Američka agencija za međunarodni razvoj (SAD/USAID)

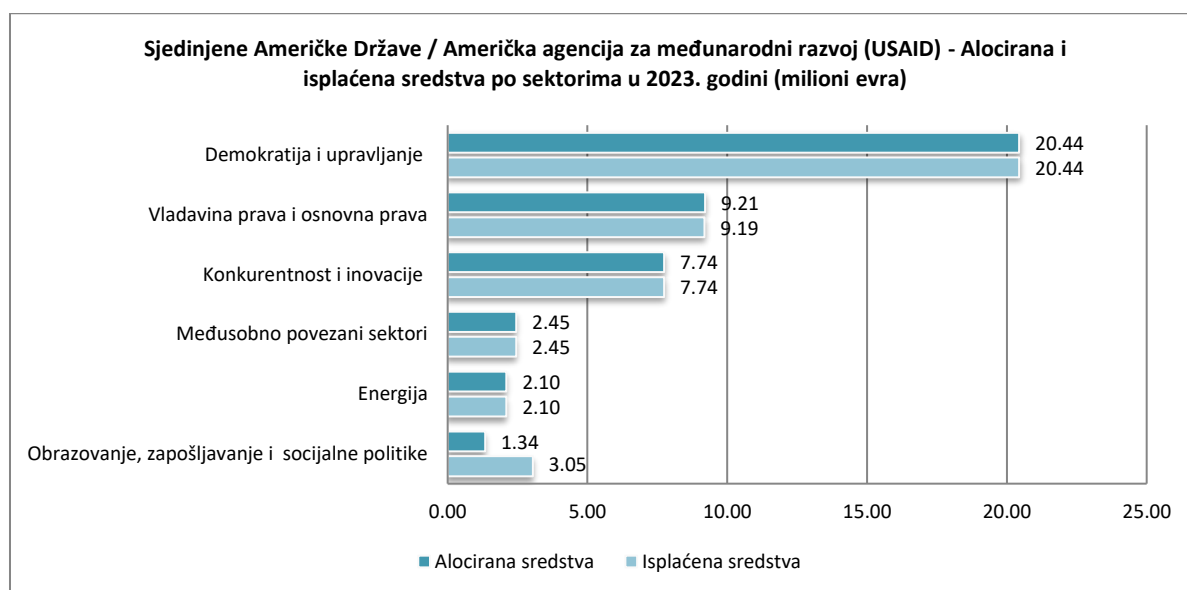
Politički pristup

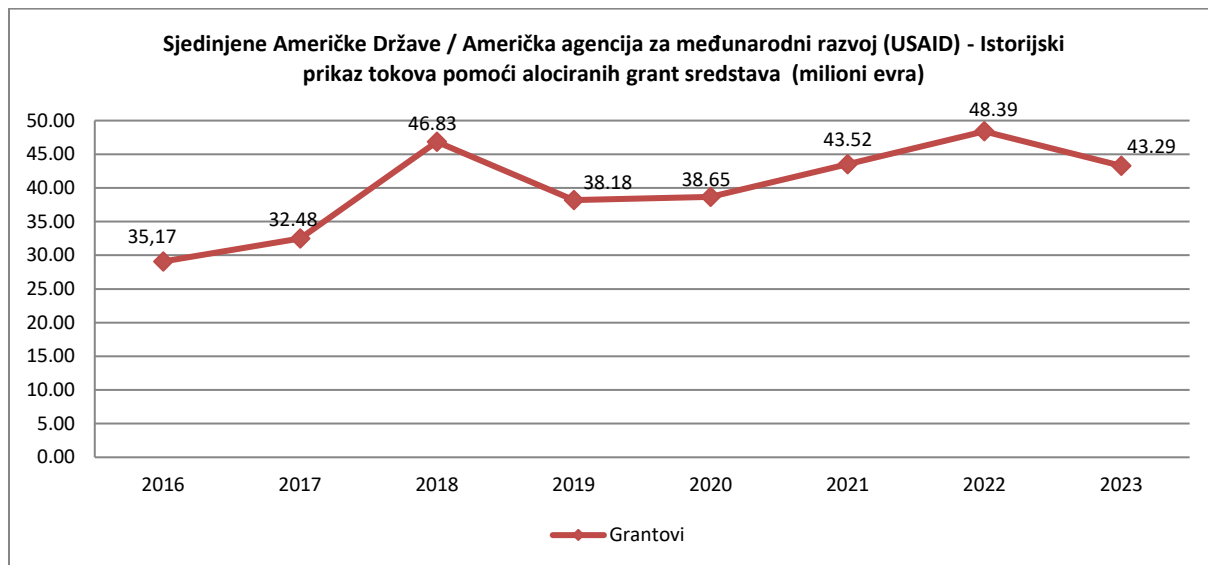
Pomoć koju Vlada Sjedinjenih Američkih Država pruža Bosni i Hercegovini ima za cilj da u potpunosti učvrsti zemlju u europskim i zapadnim institucijama, ojača multietničke demokratske institucije i civilno društvo, podrži snažno državno pravosuđe i sektore za provođenje zakona, ojača slobodno i nezavisno novinarstvo, suzbije korupciju, podrži građansko obrazovanje, promoviše multietničko i pluralističko društvo, te da poveća prosperitet i privlačnost stranim investitorima.

Pristup SAD/USAID radu na demokratiji i upravljanju u BiH fokusira se na odgovorne institucije koje zadovoljavaju potrebe građana. Pristup SAD/USAID radu na ekonomskom rastu fokusira se na konkurentnu, tržišno orijentisanu ekonomiju koja pruža bolje mogućnosti za sve.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvoj (SAD/USAID) **alocirali su € 43.29 mil i isplatili € 44.98 mil u 2023. godini u formi granta**, u sljedeće sektore: Demokratija i upravljanje, Vladavina prava i osnovna prava, Konkurentnost i inovacije, Međusobno povezani sektori, Energija i Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Projekti će se i dalje razvijati u skladu sa promjenjivim potrebama Bosne i Hercegovine i promovisati inicijative koje će uključivati i sredstva drugih razvojnih partnera. Tokom sljedećeg petogodišnjeg perioda, Vlada Sjedinjenih Država očekuje da će poboljšati društveno-ekonomske uslove u BiH, angažujući civilno društvo i zainteresovane aktere na svim nivoima vlasti kako bi se potakla društvena kohezija i inkluzivni razvoj, osnažili ugroženi i marginalizovani građani i 'produbilo' pomirenje. Pomoć će se fokusirati na podršku izbornim institucijama BiH da ojačaju finansijsku transparentnost i minimiziraju zloupotrebu javnih finansija u izbornim procesima, te na pružanje pomoći izbornim institucijama i političkim akterima u transparentnom širenju informacija vezanih za izbore u skladu sa zakonom. Intervencije u oblasti vladavine prava i civilnog društva unaprijediće stabilnost i integraciju BiH u evroatlantske institucije. Kroz projekte u istraživačkom novinarstvu, vladavini prava i borbi protiv korupcije, Vlada SAD će da proširi podršku građanima služeći kao tijelo za upozoravanje u borbi protiv korupcije, nadzirati vladine aktivnosti koje su podložne korupciji i zalagati se za zakonodavne promjene kako bi se ojačali antikorupcioni zakoni. Dodatna pomoć medijima i aktivnosti angažmana podržaće napore on-line medija da otkriju značajne slučajeve korupcije i prošire pristup pro-demokratskom sadržaju za male, lokalne javne medije. Programi Vlade SAD će pomoći lokalnim preduzećima u sektorima s visokim rastom i velikim izvoznim potencijalom, kao što su turizam, IT i digitalna ekonomija, da se prošire i integrišu u EU tržišta. Aktivnosti će pomoći u poboljšanju konkurentnosti, stvaranju radnih mjesta i povećanju prihoda.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Osoblje Ambasade SAD učestvuje na sastancima opšte koordinacije, bilateralnim sastancima i drugim forumima. Osoblje Ambasade SAD će nastaviti da učestvuje u sastancima koordinacije razvojnih partnera i na sektorskim sastancima uključujući civilno društvo, lokalnu upravu, vladavinu zakona i energiju, kako bi se izbjeglo preklapanje ili dupliranje aktivnosti od drugih donatora.

Kontakt informacije:**Ambasada Sjedinjenih Američkih Država**

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704 000

Faks: +387 33 659 722

E-mail: ReichertA@state.gov

Web-adresa: <http://sarajevo.usembassy.gov>

Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID)

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704 000

Faks: +387 33 219 298

E-mail: schetraru@usaid.gov

Web-adresa: <https://www.usaid.gov/bosnia-and-herzegovina>

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Politički pristup

EBRD je multilateralna razvojna banka u vlasništvu 73 zemlje sa pet kontinenata, kao i Evropske unije i Evropske investicione banke. Svaki od ovih dioničara uložio je kapital, što čini osnovni kapital banke. Misija EBRD ima za cilj da razvije otvorene i održive tržišne ekonomije u zemljama koje su tome posvećene i koje primjenjuju demokratske principe.

Odbor direktora EBRD-a odobrio je novu strategiju za Bosnu i Hercegovinu 06.04.2022. godine. Strategijom su definisana ulaganja Banke u periodu od 2022.-2027. godine a javno je dostupna na <https://www.ebrd.com/home>. EBRD se u Bosni i Hercegovini fokusira na pružanje podrške u restrukturisanju i širenju lokalnog privatnog sektora, stvaranje bližih veza sa širim regionalnim tržištima i promovisanje efikasnijeg i održivog korištenja resursa, dok istovremeno nastavlja koordinisati svoje aktivnosti sa partnerima iz EU i Međunarodnih finansijskih institucija (IFIs). Širi pristup EBRD u rješavanju tranzicionih izazova i rad banke navedeni su u sektorskim i korporativnim politikama i procedurama koji su dostupni na web stranici EBRD-a.

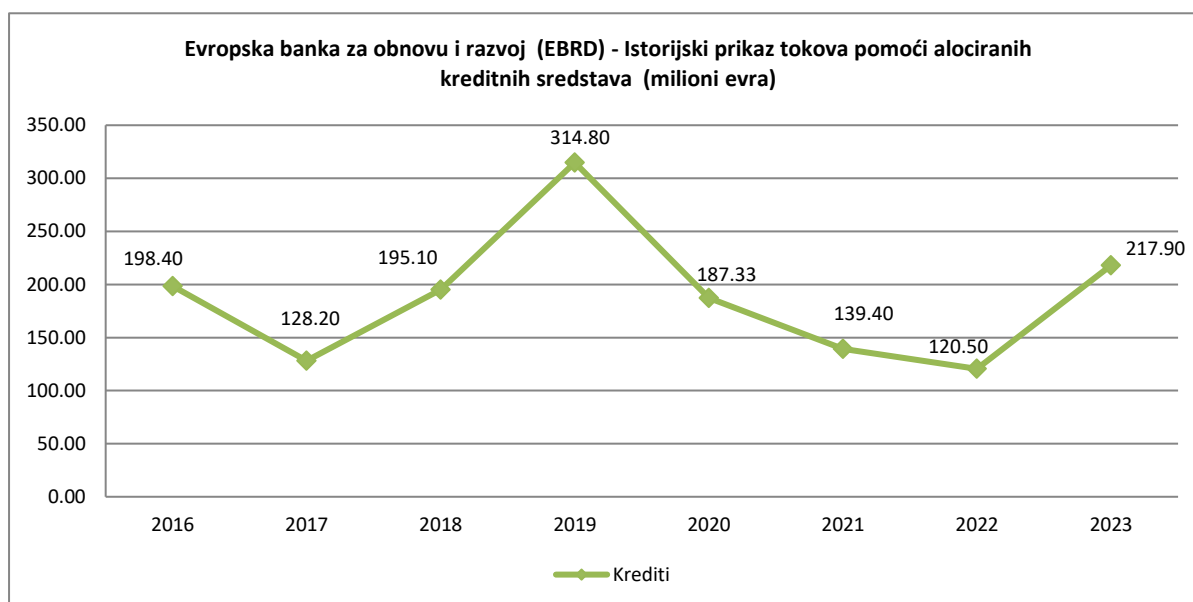
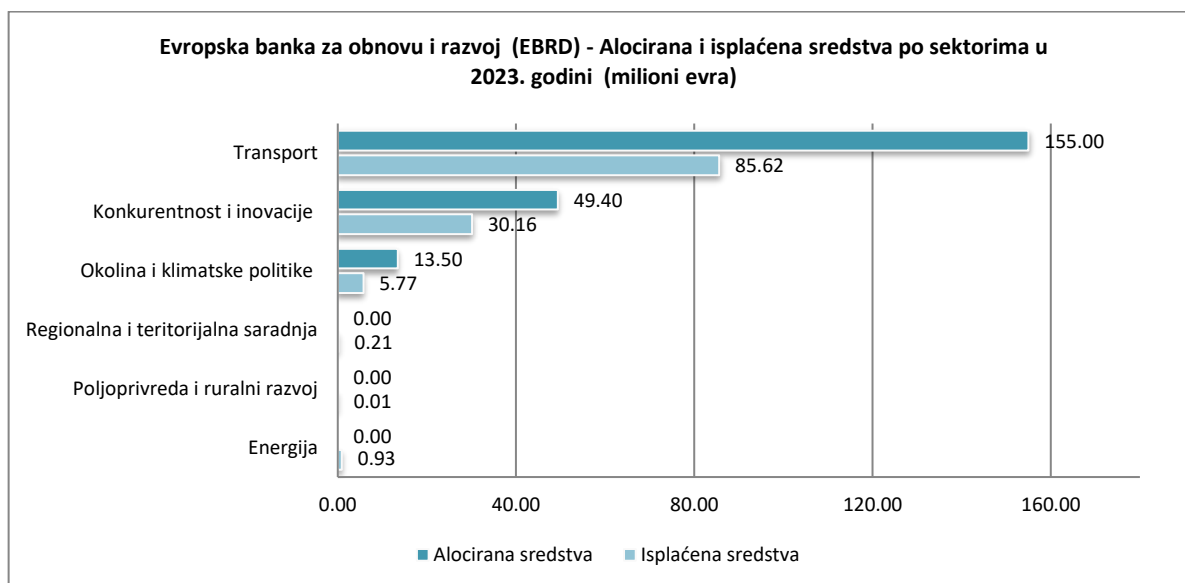
Banka vjeruje da je ekološka i društvena održivost ključni aspekt za postizanje rezultata u skladu s njezinim tranzicionim mandatom, te prepoznaje projekte koji potiču ekološku i društvenu održivost rangirane kao najveće prioritete u okviru svojih aktivnosti.

EBRD ima za cilj da promoviše “ekološki prihvatljiv i održivi razvoj” u cijelom nizu svojih ulaganja i aktivnostima tehničke saradnje, te na taj način takođe pruža podršku za izradu procjene i plana za dekarbonizaciju do 2050. godine, zagovaranje politike za jasan Nacionalni klimatski i energetske plan i politiku Mehanizama prekograničnog poravnjanja emisije ugljika (CBAM).

Drugi dio podrške politici odnosi se na poboljšanje upravljanja državnim preduzećima, a posebno upravljanje cestovnim sektorom, kroz podršku u izradi 'izjave' o politici cestovnog sektora, poboljšanje upravljanja imovinom puteva i jačanje korporativnog i ekonomskog upravljanja. Nadalje, EBRD zagovara i podupire poboljšanje praksi državnih preduzeća u transportnom i opštinskom sektoru kroz povećanje njihove efikasnosti, praksi upravljanja i transparentnosti.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) **alocirala je € 217.90 mil i isplatila € 122.70 mil u 2023. godini u formi kredita** u sljedeće sektore: Transport, Konkurentnost i inovacije, Okolina i klimatske politike, Energija, Poljoprivreda i ruralni razvoj i Regionalana i teritorijalna saradnja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Odbor direktora EBRD je odobrio novu strategiju za Bosnu i Hercegovinu 06.04.2022. godine. Strategija definiše ulaganja Banke u periodu od 2022.-2027. godine a javno je dostupna na <https://www.ebrd.com/home>.

Strateški prioriteti EBRD definisani Strategijom biće da se ojača uloga privatnog sektora, uključujući putem unapređenja vještina i digitalizacije; da se zatvare ključni nedostaci u infrastrukturi, nastojeći poboljšati upravljanje i dalju regionalnu integraciju; i da se podrži diverzifikacija energije napuštanjem ugljena i promovisanjem tranzicije na niski udio ugljika.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

EBRD učestvuje u sastancima za koordinaciju razvojnih partnera koje organizuju vlasti, kao i u *ad hoc* sastancima za koordinaciju razvojnih partnera u različitim sektorima, uključujući poboljšanje infrastrukture, te energetske i poslovnog okruženja. Postoji veoma dobra koordinacija na nivou pojedinačnih projekata i generalno bliska koordinacija između međunarodnih finansijskih institucija i drugih aktera.

Kontakt informacije:

Evropska banka za obnovu i razvoj

Adresa: Fra Andela Zvizdovica 1, B/15

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 257 900

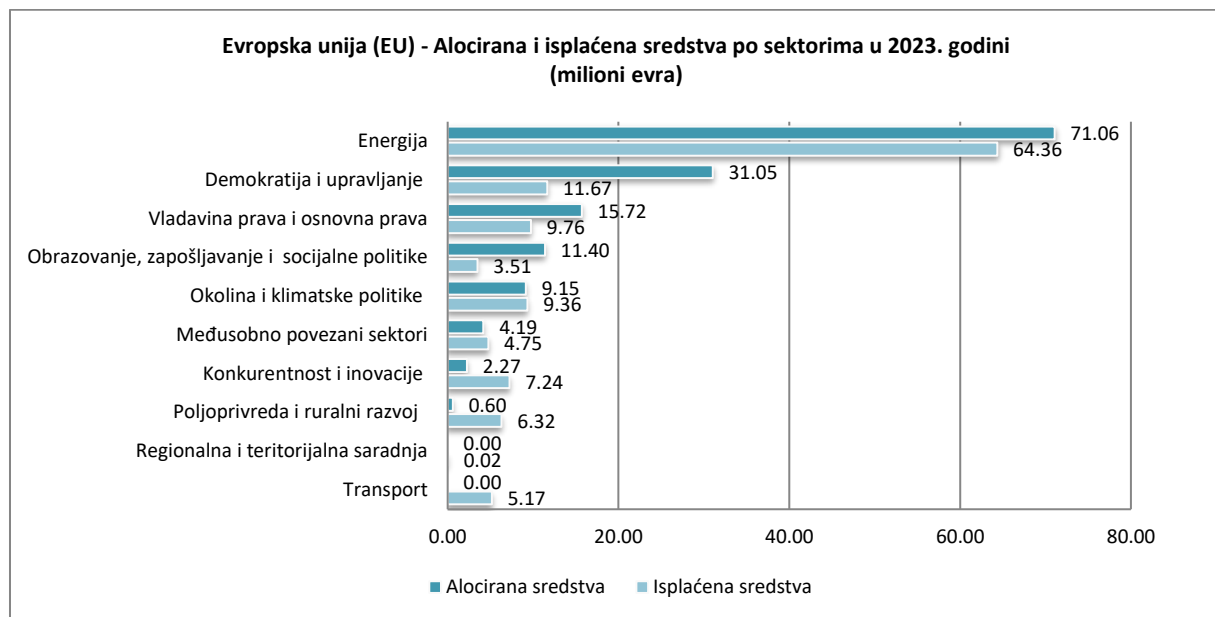
E-mail: hardagas@ebrd.com

Web adresa: <http://www.ebrd.com>

Evropska unija (EU)

Politički pristup i Glavne aktivnosti u 2023. godini

Evropska unija (EU) je **alocirala je € 145.42 mil i isplatila € 122.15 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Energija, Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i osnovna prava, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okolina i klimatske politike, Međusobno povezani sektori, Konkurentnost i inovacije, Poljoprivreda i ruralni razvoj, Transport i Regionalna i teritorijalna saradnja.

Bosna i Hercegovina je zemlja kandidat za pristupanje u EU od decembra 2022. godine. Evropski savjet je u decembru 2023. godine odlučio da će otvoriti pristupne pregovore sa Bosnom i Hercegovinom, jednom kada se postigne neophodan stepen usklađenosti sa kriterijumima za članstvo.

U okviru IPA III (2021-2027) programirano je EUR 252,4 mil, što pokriva izdvajanja iz godišnjih programa za 2021., 2022. i 2023. godinu (EUR 188,5 mil), alokacije za civilno društvo i medije (EUR 15,4 mil), za učešće u sindikalnim programima (EUR 2,1 mil) i za rješavanje izazova u vezi sa migracijama (EUR 46,4 mil).

U aprilu 2023. godine, potpisan je i stupio na snagu Ugovor o finansiranju Paketa energetske podrške (EUR 70 mil). Paket energetske podrške ima za cilj da pruži pomoć najugroženijim domaćinstvima u Bosni i Hercegovini da se izbore sa rastućim cijenama i da podrže energetska tranziciju. Prva tranša sredstava (EUR 63 mil) isplaćena je u maju 2023. godine.

Sporazum o finansiranju Godišnjeg akcionog plana IPA 2022 je potpisan i stupio na snagu u septembru 2023. godine. Obuhvata 6 Akcija sa ukupnim finansiranjem EU u iznosu od EUR 45,5 mil.

IPA 2024 pomoć programirana je i odobrena tokom 2023. godine od strane Evropske komisije (EK) u maju 2024. godine.

Uključuje 5 Akcija sa ukupnim finansiranjem od strane EU u iznosu od EUR 50,7 mil. Sredstva će biti operativna jednom kada BiH potpiše i ratifikuje odgovarajući Sporazum o finansiranju s EK (očekuje se u drugom kvartalu 2025. godine).

Bosna i Hercegovina je jedan od najvećih primalaca grant sredstava EU koja su alocirana putem Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF), sa 21 odobrenim investicionim projektom u saobraćajnoj povezanosti u vrijednosti većoj od EUR 919 mil EU grant sredstava koja solidno doprinose implementaciji Ekonomskog i investicionog plana. U izvještajnom periodu, nastavljena je priprema i realizacija ovih projekata. U 2023. godini počeli su radovi na TEN-T Koridoru 5c na jednoj od poddionica, dok su na drugoj završeni radovi. Delegacija EU je pažljivo pratila razvoj WBIF projekata, organizovala nekoliko tehničkih sastanaka za prevazilaženje uskih grla i doprinijela u pripremi nekoliko događaja 'vidljivosti'. Obnovljiva energija je još jedna ključna oblast koja je u izveštajnom periodu primila finansiranje za ukupno EUR 73 mil grant sredstava, finansiranje dva vjetroparka i dogradnju hidroelektrane.

U oblasti pravosuđa, dva granta (EUR 5.8 mil i EUR 1 mil), jačanje institucionalnih kapaciteta Visokog sudskog i tužilačkog savjeta, usklađivanje sudske prakse, poboljšanje pristupa javnosti sudskim odlukama, jačanje strateškog planiranja i poboljšane komunikacije i poticanje integriteta sudskog osoblja značajno je doprinio digitalnoj transformaciji u pravosuđu. Druga faza Programa *EUforJustice* (EUR 4,5 mil) pružila je sveobuhvatnu podršku reformi pravosuđa i ojačala nezavisnost, transparentnost, efikasnost, odgovornost i omogućila povoljno okruženje za EU put Bosne i Hercegovine. Projektom vrijednim EUR 3,8 mil opremljene su zgrade pravosuđa i sudske policije. U oblasti izvršenja krivičnih sankcija, završen je novi zatvor u Sarajevu koji može prihvatiti 150 zatvorenika (EUR 4,6 mil), pri čemu je tretman pritvorenih i osuđenih lica podržan od strane Programa *Horizontal Facility III*, koji provodi Savjet Evrope (EUR 1,4 mil).

U oblasti borbe protiv korupcije osmišljen je twinning (EUR 1 mil) kako bi se unaprijedili institucionalni i upravljački kapaciteti Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine.

U oblasti ratnih zločina, grantovi (EUR 4,5 mil i EUR 1,5 mil) za tranzicionu pravdu i za ciljeve revidirane nacionalne Strategije za ratne zločine doprinijeli su procesuiranju najsloženijih predmeta ratnih zločina. Štaviše, pomoć koja je pružena putem Međunarodne komisije za nestala lica (EUR 3 mil) podržala je Institut za nestala lica i tužilaštva.

U oblasti unutrašnjih poslova pokrenuta je Policijska pomoć Evropske unije za Bosnu i Hercegovinu (EUR 10 mil) za borbu protiv transnacionalnog organizovanog i teškog kriminala.

U oblasti migracija, pojedinačnom mjerom od EUR 39,5 mil dodatno su obezbjeđeni prihvatni kapaciteti, kao i dobrovoljni i nedobrovoljni povratak (207 povrataka). Potpisana je nova mjera u vrijednosti od EUR 6,4 mil za integrisano upravljanje granicom. Delegacija EU pokrenula je proces tranzicije za pomoć u migraciji ka sistemu u vlasništvu države.

U oblasti Reforme javne uprave (RJU), Delegacija EU je podržala finalizaciju i usvajanje Strateškog okvira za period 2018.-2022. godina, koji je produžen do 2027. godine. Uloženi su dodatni napor za digitalnu transformaciju kao kamen temeljac za Reformu javne uprave. Pokrenuta je tehnička pomoć u vrijednosti od EUR 1 mil za studije o pravnom okruženju, rješenja za međusobno povezivanje, registre i sektorsku politiku, čime je otvoren put budućem IPA programiranju i Planu rasta i njegovom stubu o Zelenoj i digitalnoj tranziciji.

U oblasti statistike, započeta su 3 nova projekta tehničke pomoći u ukupnoj vrednosti od EUR 5 mil. Takođe su započeti Twinning projekti u oblasti statistike i indirektnog oporezivanja.

Delegacija EU uspjela je vlastima Bosne i Hercegovine i drugim međunarodnim donatorima skrenuti pažnju na značaj reformi i ulaganja u obrazovni sektor. Kvalitet obrazovanja istaknut je kao glavna tema o kojoj treba razmišljati prilikom planiranja reformi u oblasti obrazovanja. Učinak je, da će pri programiranju buduće finansijske podrške i vlasti i međunarodna zajednica uzeti u obzir kvalitet obrazovanja kao jedan od najvažnijih prioriteta. Delegacija EU je uspjela da u potpunosti ugovori finansijsku pomoć predviđenu u okviru IPA 2019 i 2020 za sektor obrazovanja počevši da sprovedi program koji će pokrivati stručno obrazovanje, predškolsko, osnovne škole i univerzitete.

U oblasti politike zapošljavanja, nakon što je Vlada FBiH usvojila svoju Strategiju zapošljavanja za period 2023.-2030. godina, Bosna i Hercegovina bi sada trebala pripremiti i usvojiti cjelodržavnu strategiju zapošljavanja. U toku je izrada Plana implementacije Garancije za mlade u BiH.

Na području socijalne politike, zajedno s lokalnim akterima i UNICEF-om, te u okviru našeg političkog dijaloga i finansijske pomoći, razvijena je Mapa puta za deinstitucionalizaciju, čiji je cilj transformacija ustanova za brigu o djeci u Bosni i Hercegovini i ukidanje institucionalizovane skrbi. Ovdje je cilj univerzalni pristup odgovarajućoj zdravstvenoj zaštiti, kao i socijalnoj pomoći i socijalnim uslugama.

U sektoru trgovine, EU pomoć značajno je doprinijela poboljšanju regulatornog i proceduralnog okvira za trgovinu robom, kao i provedbi sveobuhvatnih mjera za olakšavanje trgovine kako bi se poboljšali sistemi zasnovani na riziku i povezani s uvozom/izvozom i procedure donošenja odluka vezane za tranzit.

U oblasti poljoprivrede, projekat koji finansira EU „Podrška EU za konkurentnost poljoprivrede i ruralni razvoj u Bosni i Hercegovini (EU4AGRI)“ pomogao je Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa i svim nadležnim organima sa nižih nivoa u izradi nacрта državnog zakona o „Organizaciji tržišta vina u Bosni i Hercegovini“, koji je usvojen krajem avgusta 2023. godine. Državni zakon predstavlja jedan od prioriteta koji se dugo čekaju u okviru *acquis* Poglavlja 11.

U sektoru energije, tokom 2023. godine održano je nekoliko sastanaka na visokom nivou sa državnim i entitetskim ministarstvima, privrednim komorama i predstavnicima industrije o spajanju tržišta električne energije i kriterijumima izuzeća za Mehanizam prilagođavanja granice ugljenika. Ove diskusije su rezultirale ponovnim otvaranjem procesa izrade državnog zakonodavstva o električnoj energiji i gasu u skladu sa energetske *acquis*-om EU, kao što je obaveza u Akcionom planu Paketa energetske podrške, u novembru 2023. godine.

U domeni civilne zaštite, uz pomoć IPA-e, završena je studija izvodljivosti za uspostavljanje jedinstvenog evropskog broja za hitne slučajeve 112 i dostavljena sva potrebna dokumentacija organima vlasti Bosne i Hercegovine (entitetima, državnim organima i Brčko distriktu) za usvajanje i sprovođenje. Dijalog o daljim politikama je u toku i Delegacija EU očekuje da će reforma biti sprovedena tokom 2024.godine.

IPA pomoć za prekograničnu saradnju nastavlja da promoviše teritorijalnu saradnju i jačanje dobrosusjedskih odnosa i izgradnju poverenja na Zapadnom Balkanu, kao i prevazilaženje geografskih i kulturnih barijera. IPA II Prekogranični program Bosna i Hercegovina – Crna Gora održao je svoju završnu konferenciju 2023. godine, iako se nastavlja implementacija nekoliko projekata. Poziv u okviru Tematskog programa o ljudskim pravima i demokratiji za 2022./2023. godinu bavio se zaštitom ljudskih prava i borbom protiv diskriminacije kroz pružanje podrške u korištenju novih tehnologija i angažovanjem u poslovnom sektoru. To je rezultiralo ugovaranjem 13 projekata u vrijednosti od preko EUR 2,3 mil.

Vezano za podršku civilnom društvu, završena je evaluacija Fonda civilnog društva sa 14 zaključenih ugovora iz oblasti medija, zdravstva, gendera, socijalne uključenosti, borbe protiv korupcije, izbora i zapošljavanja.

Od ljeta 2023. godine, dijalog o politikama bio je fokusiran na razvoj analize konteksta i diskusije sa institucijama Bosne i Hercegovine o ključnim sektorskim reformama koje će poduprijeti Plan rasta za Zapadni Balkan. Bosna i Hercegovina je 6. decembra 2023. godine predala prvi nacrt liste reformi koje se prostiru na četiri prioritetne oblasti: zelena i digitalna tranzicija, poslovno okruženje, ljudski kapital i Vladavina prava/osnove.

Srednjoročni i dugoročni pristup

EU će nastaviti da podržava napore BiH u reformama (uključujući Reformsku agendu povezanu sa Planom rasta za Zapadni Balkan) i prema usklađenosti sa pravom EU kako bi mogla u potpunosti postala spremna da preuzme obaveze u sklopu članstva u Evropskoj uniji.

Naime, pomoć EU će dodatno podržati Reformu javne uprave, uključujući robusnu statistiku, veću odgovornost u javnoj upravi i mogućnost pružanja e-usluga u skladu sa EU standardima. Nastaviće da podržava upravljanje javnim finansijama kroz izgradnju kapaciteta u sferi prikupljanja prihoda, kao i učešće BiH u različitim programima EU u okviru Sektora demokratije i upravljanja. Podržati će efektivno pravosuđe, jačanjem nezavisnosti, transparentnosti, efikasnosti, odgovornosti i konačno povjerenja javnosti u pravosudni sistem BiH i jačanjem saradnje između službi za provođenje zakona i tužilaštva. Međutim, pomoć EU je povezana sa spremnošću BiH da usvoji novi zakon o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu i novi zakon o sudovima Bosne i Hercegovine, u skladu s evropskim standardima; uspostavi kredibilan i rigorozan sistem provjere imovinskih kartona sudija i tužilaca i članova Visokog sudskog i tužilačkog savjeta; da dosljedno i značajno unaprijede pravila i prakse o imenovanju, integritetu i obuci sudija i tužilaca i da osiguraju da postoji sistem ocijenjivanja rada. Bez ovih reformi, efikasnost pomoći EU će ostati ograničena.

U pogledu životne sredine, klimatskih akcija i energetskeg sektora, u okviru Zelene agende EU, pomoć EU će da podrži ključne prioritete koji uključuju energetske efikasnost u skladu s pravednom tranzicijom, dekarbonizacijom, principima cirkularne ekonomije. Nadalje će podržati usklađivanje propisa i politika sa *acquis-om* EU u oblasti životne sredine i razvoj prioritetne infrastrukture životne sredine. Takođe će pomoći u reformiranju energetskeg sektora i poboljšanju njihovih energetskeg i klimatskeg politika, implementaciji mjera energetske efikasnosti, kao i podršci zelenim pilot investicijama u lokalnim zajednicama.

U oblasti Obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike, pomoć EU smatra neophodnim da se rješe lekcije naučene iz pandemije COVID-a u sektoru obrazovanja, osiguranjem pristupa internetu školama u udaljenim oblastima, obukom nastavnika da na najbolji način iskoriste digitalnu učionicu i on-line alate i unapređenje medijske pismenosti među mladim studentima; Nastaviće da pruža podršku za poboljšanje socio-ekonomske situacije i uslova života u Bosni i Hercegovini jačanjem odgovora obrazovanja na potrebe tržišta rada, nudeći BiH novi instrument - Šemu garancija za mlade - za rješavanje izazova mlade nezaposlene populacije u BiH. Pomoć EU će nadalje nastaviti da unapređuje internacionalizaciju i mobilnost u visokom obrazovanju, doprinoseći razvoju politika socijalne inkluzije u sportu i predškolskom obrazovanju na relevantnim nivoima i boljim mogućnostima za zaposlenje u lokalnim zajednicama.

Konačno, u srednjoročnom i dugoročnom periodu, EU će nastaviti da pruža podršku, bolje definisanu u tri preostale programske godine IPA III 2025-2027, u sljedećim prioritetnim oblastima: pravosuđe, borba protiv korupcije, migracije, nestala lica, izgradnja poverenja i pomirenje i civilno društvo i mediji; dobro upravljanje, administrativni kapacitet za usklađivanje sa *acquis-om* EU i uvođenje jedinstvenog evropskog broja za hitne slučajeve 112; klimatske promjene i zaštita prirode; kritične lance vrednosti, kvalitet osnovnih usluga u zdravstvenom sektoru i održivu poljoprivredu sa procijenjenim ukupnim budžetom od EUR 140 mil.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Kako bi se unaprijedila efikasnost i djelotvorost u pružanju pomoći, kroz koordinaciju rada razvojnih partnera, Evropska komisija i zemlje članice EU obezbjeđuju koordinaciju programa pomoći za koje su nadležni. Ova se koordinacija proširila i na Međunarodne finansijske institucije i na druge razvojne partnere izvan EU, uključujući međunarodne organizacije (UN i njene agencije, OEBS, VE, itd.). Fokus sastanaka prvenstveno je usmjeren na stratešku orijentaciju i nacionalnu i regionalnu dimenziju IPA planiranja i programiranja. Pored toga, u kontekstu IPA odbora, redovno se održava koordinacija između Evropske komisije i država članica EU.

Bliska koordinacija se takođe održava sa organizacijama UN, Svjetskom bankom, EBRD, EIB, te Njemačkom razvojnom bankom (KfW) i GIZ-om, posebno u oblastima transporta, energije i okolišne infrastrukture u sklopu kojih EU finansira projektovanje, studije, radove i tehničku pomoć, kako bi se ispunili uslovi za dobivanje finansijskih sredstava od Međunarodnih finansijskih institucija. Štaviše, EU i Međunarodne finansijske institucije sarađuju i u okviru Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF).

Pored toga, EU Delegacija održava redovnu saradnju sa drugim razvojnim partnerima, kroz bilateralne sastanke i/ili sektorske radne grupe u oblastima kao što su reforma pravosuđa i maloljetničko pravosuđe, borba protiv korupcije, reforma javne uprave, upravljanje javnim finansijama, poljoprivreda i ruralni razvoj, razvoj privatnog sektora, energetska efikasnost, okolina, gender, ljudska prava, socijalna zaštita, zapošljavanje i obrazovanje, deminiranje, civilno društvo, te u brojnim drugim oblastima. Prethodno opisani mehanizmi koordinacije osiguravaju da pomoć koju pruža EU i drugi razvojni partneri, djeluje u sinergiji, te da se u najvećoj mogućoj mjeri, međusobno nadopunjuju.

Delegacija EU takođe pruža podršku lokalnim institucijama, kao što su Direkcija za evropske integracije BiH i Ministarstvo finansija i trezora BiH u njihovim nastojanjima na koordinaciji rada razvojnih partnera.

Kontakt informacije:

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini

Adresa: Skenderija 3a

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 254 700

Faks: +387 33 666 037

E-mail: delegation-bih@eeas.europa.eu

Web-adresa: <http://www.europa.ba/>

Evropska investiciona banka (EIB)

Politički pristup

Generalno: financiranje EIB-a ima za cilj da potakne veći prosperitet, zelenu tranziciju i povezanost u Bosni i Hercegovini. Ulaganja EIB-a usmjerena su na pružanje podrške u ključnim područjima, kao što su energija, transport, voda i zdravstvena infrastruktura kao i na usklađivanje s Strategijom EU Global Gateway za poboljšanje kvaliteta života.

Klima i energija: EIB predano pruža podršku u tranziciji BiH na obnovljive izvore energije putem finansiranja zelenih projekata, kao što je izgradnja prvih velikih vjetroelektrana u zemlji. EIB također pruža opsežnu podršku za zaštitu životne sredine ulaganjem u vode i otpadne vode, kao i u mjere i infrastrukturu zaštite od poplava.

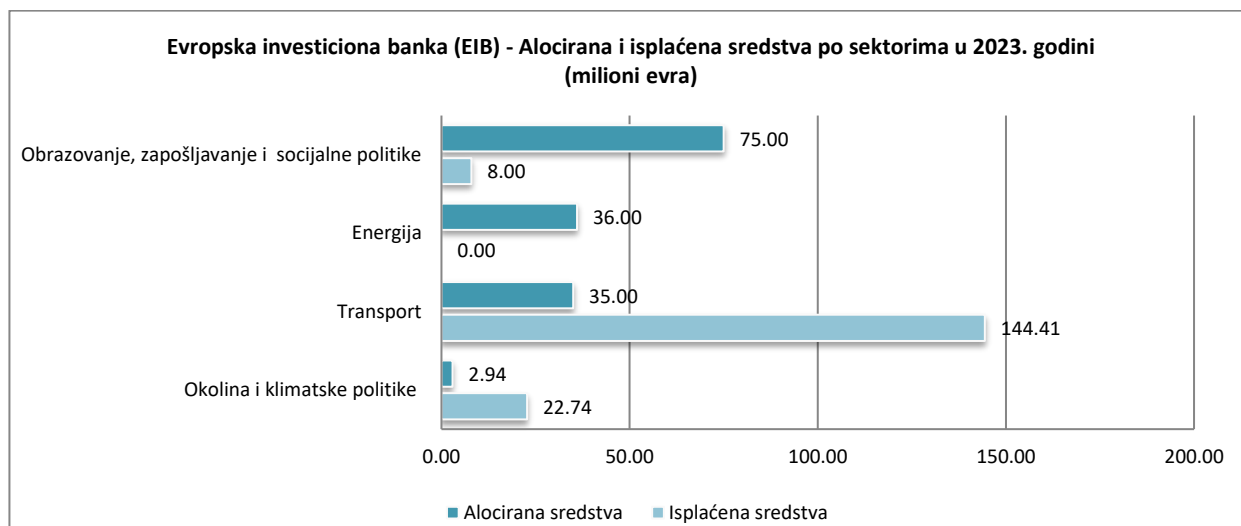
Transport: EIB je finansirao modernizaciju i poboljšanje glavnih cesta u Bosni i Hercegovini duž Koridora Vc, omogućavajući bezbjednije i brže putovanje na posao za stanovništvo zemlje. EIB je također pomogao u obnovi dijelova željezničke mreže Bosne i Hercegovine i modernizaciji javnog prevoza u Sarajevu, čineći ga praktičnijim, a istovremeno smanjujući zagađenje uzrokovano saobraćajem. Ova ulaganja su pomogla zemlji da poveća povezanost i potakne trgovinu, kao i da poboljša prekogranični transport i regionalnu integraciju.

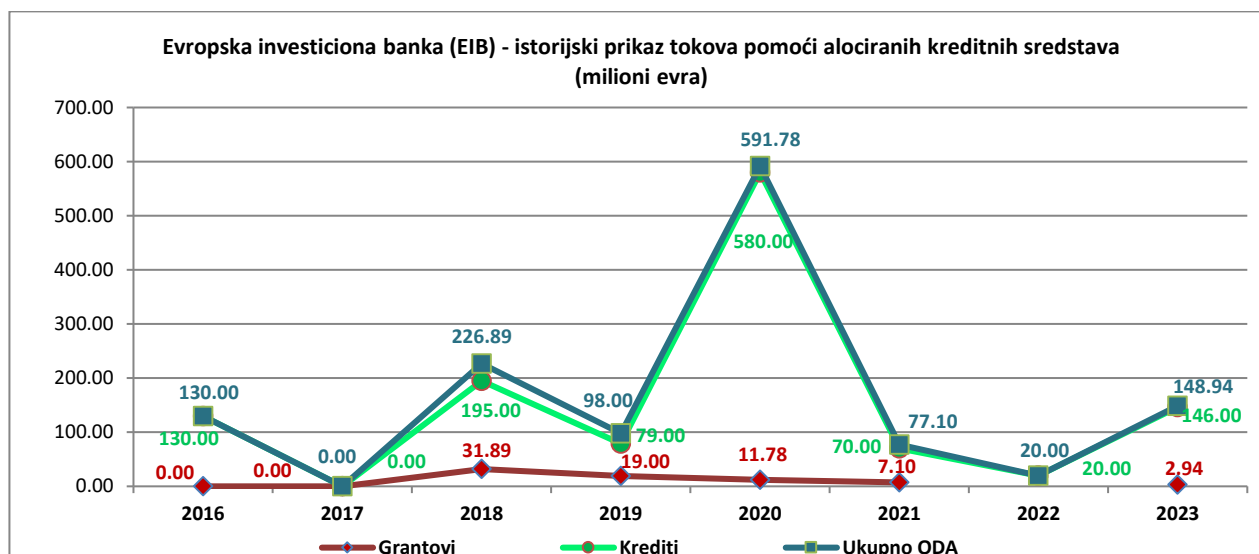
Zdravstvo: EIB je pomogao da se ojača zdravstveni sistem Bosne i Hercegovine finansiranjem modernizacije zdravstvenih ustanova i podrškom u izgradnji novih zdravstvenih ustanova u Banjoj Luci i Bijeljini.

Razvoj privatnog sektora: EIB je podržao rast i zapošljavanje u privatnom sektoru povećanjem pristupa za povoljno finansiranje za mala preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije, čineći ih konkurentnijima. Zajmovi EIB-a za poticaje također su potaknuli veću raznolikost, pravednost i uključenost u malim preduzećima i preduzećima srednje tržišne kapitalizacije, pomažući u stvaranju prilika za žene, mlade i segmente stanovništva koji se suočavaju s preprekama pri zapošljavanju.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Evropska investiciona banka (EIB) **alocirala je € 148.94 mil i isplatila € 175.15 mil u 2023. godini u formi kredita** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Energija, Transport i Zaštita okoline i klimatske politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

EIB će nastaviti da podupire ulaganja u preostale dionice autoceste duž Koridora Vc, koji je dio produžetka TEN-T Mediteranskog koridora na Zapadni Balkan. Uz izgradnju saobraćajnica, prioritet Banke je takođe i sanacija postojeće infrastrukture kako bi bila bezbjednija i otpornija na klimatske promjene. EIB će takođe podržati prelazak na druge, bezbjednije i klimatski prihvatljivije načine transporta u BiH, što je prioritet za postizanje održivog transporta. Takvi projekti uključuju elektrifikaciju i modernizaciju željeznica, zamjenu dizelaša električnom vučom, održivi gradski transport/mobilnost, transport unutrašnjim plovim putevima, itd.

Kao klimatska banka EU, EIB planira da poveća finansijsku i tehničku podršku za energetska bezbjednost i zelenu tranziciju u BiH ulaganjem u obnovljive izvore energije, oslobađanjem energetske efikasnosti i obezbjeđivanjem prateće infrastrukture. To uključuje razvoj i povećanje otpornosti distributivnih i prenosnih mreža, instaliranje stanica za punjenje električnih vozila) i podržavanje inovativnih tehnologija (npr. vodonik, hvatanje ugljika, skladištenje itd.).

EIB planira da podrži BiH u razvoju ključne društvene infrastrukture, posebno u zdravstvenom i obrazovnom sektoru, kao i pristupačnim stambenim rješenjima za ugrožene grupe.

U sektoru životne sredine, EIB planira dalje ulaganje u projekte vodosnabdijevanja i kanalizacije, tretman otpadnih voda, upravljanje čvrstim otpadom i zaštitu od poplava s fokusom na prilagođavanje klimi.

Dugoročno, za BiH će biti od suštinske važnosti da krene u digitalnu tranziciju u skladu s prioritetima i ciljevima Digitalne agende za Zapadni Balkan. EIB može podržati ovu tranziciju ulaganjima u digitalnu infrastrukturu, unapređenje vještina i digitalnu pismenost, kao i pružanjem pristupa finansijama za inovativne kompanije koje žele ulagati u digitalnu bezbjednost i automatizovane procese.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

EIB je dio inicijative Saveza za vode (Water Alliance) sa grupom drugih donatora u BiH (uključujući Delegaciju EU, EBRD, SB, UNDP, Republiku Češku, Švedsku, Švajcarsku). Ova grupa donatora udružila je

snage kako bi podržali zemlju u njezinim reformskim naporima u oblasti reformi vodosnabdijevanja i kanalizacije.

EIB također prisustvuje sastancima za koordinaciju donatora u organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH koji imaju za cilj usmjeravanje doprinosa različitih međunarodnih finansijskih organizacija i bilateralnih donatora u tranziciji zelene energije u BiH.

Na nivou investicija i pripreme sektorskih strategija, EIB sarađuje sa drugim finansijerima, domaćim i međunarodnim organizacijama u podršci koju pružaju BiH u realizaciji projekata i nacionalnih strategija koje su u skladu s politikama pristupanja u EU i prioritetima ulaganja.

EIB je potpisao okvirne sporazume o uzajamnom povjerenju sa većinom međunarodnih finansijskih institucija (npr. EBRD, AFD, KfW, CEB, itd.), što omogućava EIB-u i drugim partnerima da udruže resurse i stručnost, kao i da pojednostave standarde i procedure, čime se postiže veći uticaj i finansijske koristi tokom čitavog ciklusa projekta (priprema, finansiranje, implementacija).

Kontakt informacije:

Evropska investiciona banka

Adresa: 98-100, boulevard Konrad Adenauer,

L-2950 Luxembourg

Telefon: (+352) 43 79 1

Faks: (+352) 43 77 04

Web-adresa: www.eib.org

Ujedinjene nacije (UN)

Politički pristup

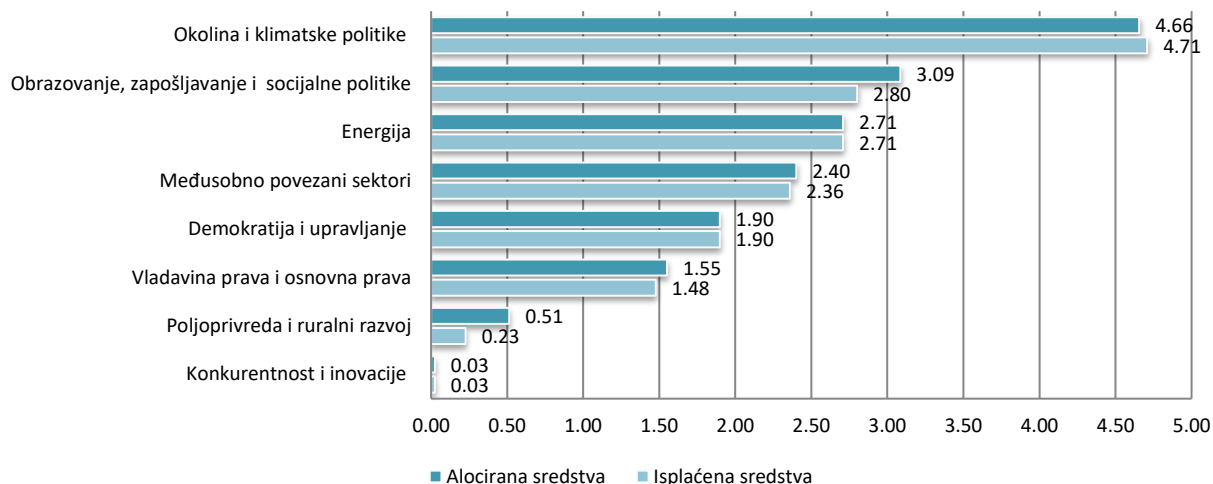
Politički pristup Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini definisan je kroz Okvir saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj (UNSDCF) za Bosnu i Hercegovinu (BiH) kojeg je odobrio Savjet ministara BiH u decembru 2020. godine. U skladu sa njegovim odredbama, UNSDCF ima za cilj da uskladi kolektivni angažman Ujedinjenih nacija sa prioritetima Agende 2030 u Bosni i Hercegovini, kako je definisano Okvirom ciljeva održivog razvoja (SDGs) u Bosni i Hercegovini koji su vlasti u Bosni i Hercegovini usvojile u aprilu 2021. godine, kao i sa programom EU integracija a kako je definisano u Mišljenju EK o zahtjevu za članstvo Bosne i Hercegovine. Fokus saradnje usmjeren je na održivi ekonomski rast, kvalitet obrazovanja u skladu s vještinama 21. vijeka, pristupačne i kvalitetne zdravstvene i socijalne sisteme zaštite, inkluzivno upravljanje i vladavinu prava, te socijalnu koheziju. Imajući na umu međusektorski princip, Ujedinjene nacije primjenjuju pristup i sveobuhvatne normativne okvire kako bi osigurale da politički dijalog sa vlastima u Bosni i Hercegovini bude usklađen prema međunarodnim obavezama Bosne i Hercegovine i da odgovara međunarodnoj kvaliteti i očekivanjima. U pogledu realizovanja UNSDCF okvira, Ujedinjene nacije primjenjuju inkluzivan i usklađen pristup i na taj način obezbjeđuju da su sva relevantna tijela sa različitih nivoa vlasti konsultovana i angažovana u skladu s njihovim nadležnostima na kohezivan način.

Vlasti u BiH i sistem Ujedinjenih nacija međusobno su odgovorni za postizanje planiranih rezultata UNSDCF okvira. Na osnovu svojih komparativnih prednosti, agencije UN sistema daju savjete o politici, u skladu s međunarodnim normama, standardima i najboljom praksom, te pomažu u razvoju novih kapaciteta na svim nivoima vlasti u BiH za provođenje i praćenje strategija, politika i planova u BiH. S obzirom da je sveobuhvatan fokus stavljen na ugrožene grupe u svim prioritetima i naporima UNDCF okvira kako bi se obezbjedilo da te grupe ne budu zenemarene, ovdje se primjenjuje šira saradnja i partnerstvo uključujući grupe civilnog društva, NVO organizacije, grupe u zajednici, institucije za ljudska prava, međunarodne finansijske institucije, akademsku zajednicu, medije, privatni sektor i međunarodne partnere. Očekuje se kako će to uticati na veće kapacitete i resurse, uključujući finansiranje, za postizanje rezultata UNSDCF okvira i SDG ciljeva u BiH. Cjelokupno finansiranje i strategije finansiranja promovišu dijeljenje troškova i jača partnerstva sa vlastima u Bosni i Hercegovini, privatnim sektorom, uključujući pojedinačne donatore i korporativne partnere. Identifikuju se novi izvori finansiranja, uključujući opcije za kombinovano finansiranje i uticanje na političko okruženje, kako bi se omogućio veći protok sredstava za prioritete zemalja koji se odnose na SDG ciljeve.

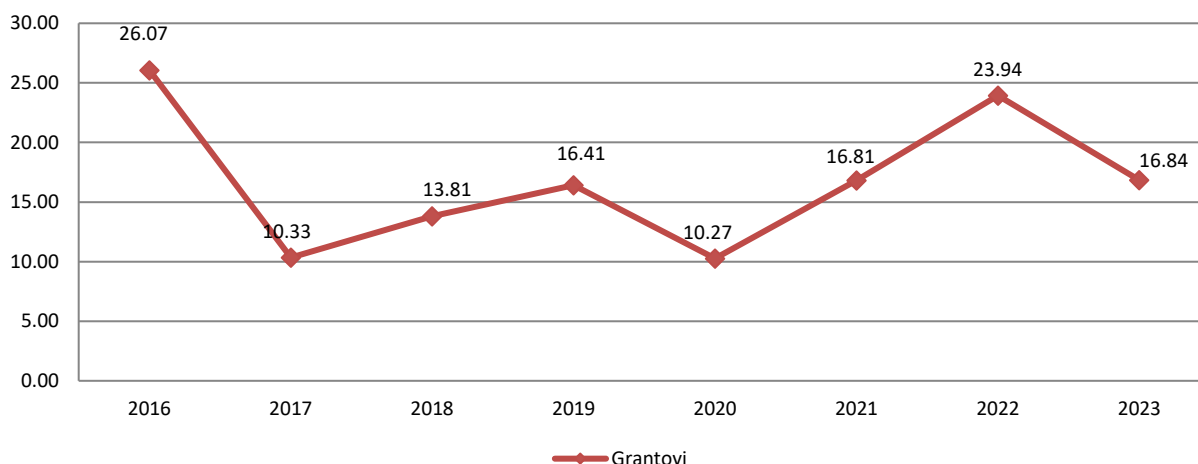
Glavne aktivnosti u 2023. godini

Ujedinjene nacije (UN) **alocirale su € 16.84 mil i isplatile € 16.21 mil u 2023. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Okolina i klimatske politike, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Energija, Međusobno povezani sektori, Demokratija i upravljanje, Vladavina prava i osnovna prava, Poljoprivreda i ruralni razvoj i Konkurentnost i inovacije. U tom smislu, važno je da se napomene kako su Ujedinjene nacije u Bosni i Hercegovini u 2023. godini realizovale sredstva u ukupnom iznosu od **€ 84.52 mil**.

Ujedinjene nacije (UN) - Alocirana i isplaćena sredstva po sektorima u 2023. godini (milioni evra)

Ujedinjene nacije (UN) - istorijski prikaz tokova pomoći alociranih grant sredstava (milioni evra)

Srednjoročni i dugoročni pristup

U 2024. godini, Tim UN u BiH (UNCT) će započeti pripremu i formulaciju sljedećeg Okvira saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj (UNSDCF) za BiH koji će služiti kao naredna strategija partnerstva za period 2026.–2030. godina. Proces će da bude pokrenut konačnom evaluacijom postojećeg UNSDCF okvira i pripremom Zajedničke analize UN za BiH kao analitičke osnove za pripremu Okvira. To će kulminirati u formulisanju i operacionalizaciji UNSDCF okvira u skladu sa prioritetima SDG ciljeva navedenim u Okviru SDG ciljeva u BiH, koji su odobrile vlasti na svim nivoima u aprilu 2021. godine, rezultatima Univerzalnog periodičnog pregleda za 2024. godinu i novonastalim Planom rasta reformske Agende EK u BiH, te u bliskoj koordinaciji sa Savjetom SDG ciljeva i drugim relevantnim vlastima, međunarodnim partnerima, OCD organizacijama, privatnim sektorom i akademskim krugovima.

Kako zemlja nadalje napreduje u procesu EU integracija, u 2024. godini UN u BiH će nastaviti da jača svoje napore u saradnji sa EU, fokusirajući se na usklađivanje Agende 2030 sa strateškim ciljevima EU za BiH i informisanje o pripremi UNSDCF okvira za period 2026.–2030. godina u pogledu prioriteta EU integracija za zemlju. Ovo će uključivati jačanje zajedničkih inicijativa u ključnim sektorima kao što su energija i zelena tranzicija, digitalizacija, ljudska prava i rodna ravnopravnost, kao i razvoj ljudskog kapitala, koji obuhvata obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu. Partnerstvo UN-EU trebalo bi da proširi svoj obim, podstičući veću vidljivost i zagovaranje i uspostavljajući inovativna partnerstva sa više zainteresovanih aktera koja pokreću održivi razvoj i podržavaju napredak BiH ka integraciji u EU.

U skladu sa Političkim izvještajem generalnog sekretara o UN 2.0, UN BiH će se fokusirati na promovisanje najsavremenije ekspertize u oblastima kao što su podaci, inovacije, digitalne tehnologije, nauka o ponašanju i strateško predviđanje. Izvještaj UN 2.0 pruža sveobuhvatan okvir za integraciju tehnologije i podataka u operacije i ciljeve UN-a. Kako bi podstakle ove nove vrste stručnosti, UN su posvećene njegovanju organizacionih kultura koje su agilne, kreativne, radoznale, mlade, inkluzivne i zasnovane na rodnoj ravnopravnosti. UN će 2024. godinu započeti digitalnom transformacijom internih procesa UN, sa ciljem da poboljša digitalnu saradnju i komunikaciju među agencijama.

Aktivnosti na koordinaciji razvojnih partnera

U pogledu sektorskih mehanizama koordinacije, UN su učestvovala u sljedećim sastancima koordinacije:

- Savez za vode
- Lokalna uprava i Lokalni razvoj
- Zdravstvo
- Međunarodna radna grupa za rodnu ravnopravnost
- Mješovita radna grupa za migracije
- Radna grupa u Sektoru za zaštitu
- Koordinacioni mehanizam 'Pravda za djecu'
- Energija
- Obrazovanje
- Smanjenje rizika od katastrofa
- Upravni odbor (OHR)
- UN/Koordinacioni mehanizam razvojnih partnera

Kontakt informacije:

Ujedinjene nacije (UN)

Adresa: Zmaja od Bosne b.b.

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 293 400

Faks: +387 33 552 330

E-mail: rco.ba@un.org

Web-adresa: <https://bosniaherzegovina.un.org/en>

Svjetska banka

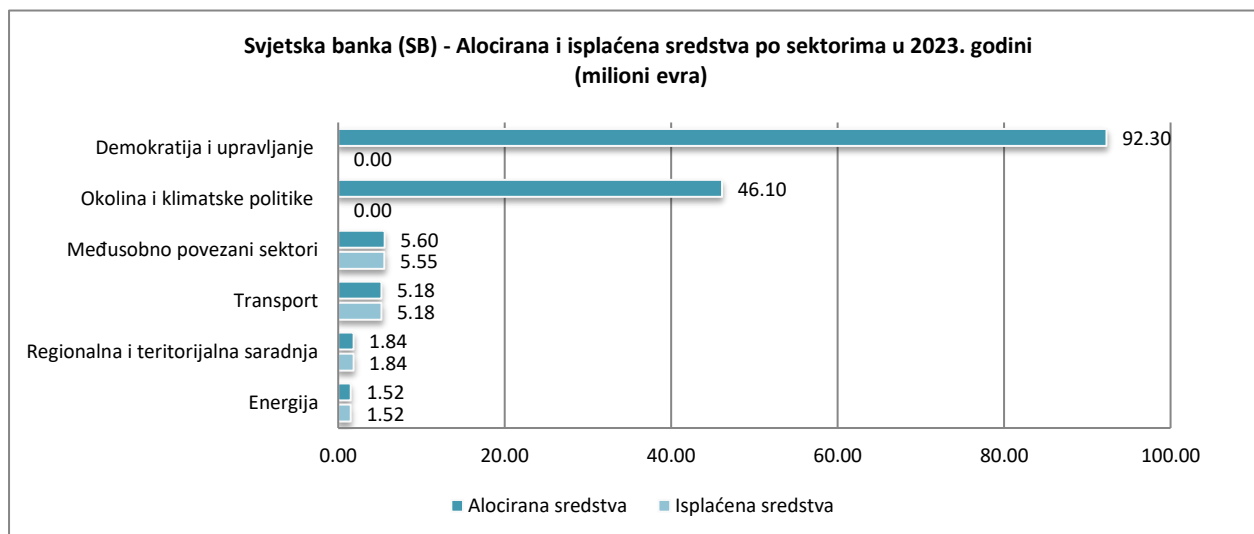
Politički pristup

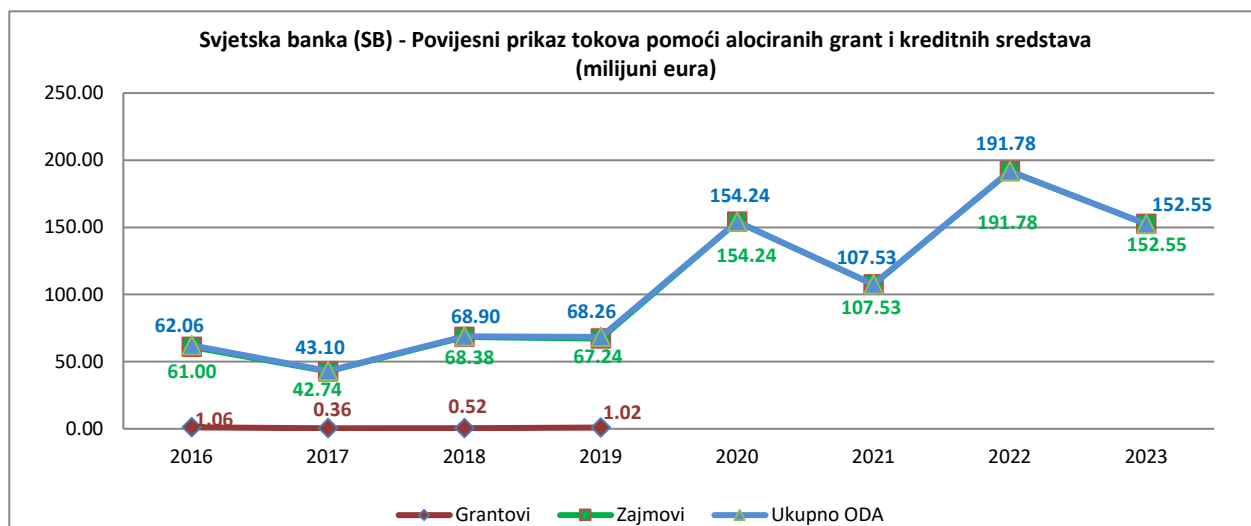
Okvir partnerstva Grupe Svjetske banke sa zemljom za period 2023.-2027. godina za Bosnu i Hercegovinu (CPF) predstavljen je Izvršnom odboru direktora Svjetske banke u julu 2022. godine. Okvir partnerstva zasnovan je na Sistematskoj dijagnostici zemlje (SCD), te rastućem uticaju COVID-a 19, pri čemu su utvrđena tri stuba djelovanja, tj. ishoda višeg nivoa (HLO) prema kojima će voditi angažman Grupe Svjetske banke čak i nakon ovog ciklusa Okvira partnerstva. Aktivnosti Grupe Svjetske banke doprinijeće inkluzivnom razvoju u okviru prvog ishoda (HLO1), fokusiranjem na povećani rast zasnovan na izvozu koji predvodi privatni sektor i povećane izgleda za zapošljavanje relevantne za inkluzivno tržište, s posebnim naglaskom na žensku populaciju i marginalizovane grupe. Okvir partnerstva u sklopu drugog ishoda višeg nivoa (HLO2) će da podržava poboljšane rezultate javnih usluga koje grade otporan ljudski kapital, te fizičku i institucionalnu infrastrukturu. Aktivnosti će se fokusirati na rješavanje nedostataka u pružanju usluga putem poboljšanog kvaliteta i efikasnosti zdravstvenih usluga i usluga u sektoru voda, te poboljšani učinak odabranih državnih preduzeća i javnih institucija u svrhu boljeg pružanje usluga. Konačno, kako bi se smanjili rizici od uticaja klimatskih promjena i zaštitio prirodni kapital BiH, Okvir partnerstva za zemlju (CPF) promovisaće bolje rezultate u domeni zaštite okoline i otpornosti na klimu u okviru trećeg ishoda višeg nivoa (HLO 3) putem ulaganja u poboljšani kvalitet vazduha i unaprijeđeno korištenje prirodnih resursa. Sva tri ishoda i prateći ciljevi Okvira partnerstva uzajamno se podupiru.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Svjetska banka (SB) **alocirala je € 152.55 mil i isplatila € 14.06 mil u 2023. godini u formi kredita** u sljedeće sektore: Demokratija i upravljanje, Okolina i klimatske politike, Međusobno povezani sektori, Transport, Regionalna i teritorijalna saradnja i Energija.

Tokom 2023. godine, Svetska banka pružila je dodatnu pomoć za reformu zdravstvenog sektora obezbjeđujući sveobuhvatan program, uključujući zajam za investicioni projekat i zajam za razvojnu politiku koji ima za cilj da unaprijedi finansijsku održivost, upravljanje i kvalitet usluga. Pored toga, pregovarano je o kvalitetu vazduha i dodatnom finansiranju za regionalni Program Sava Drina kako bi se pomoglo Bosni i Hercegovini da unaprijedi ekološka i klimatska pitanja.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U 2024. godini, glavne aktivnosti Banke biće usmjerene na pružanju podrške implementaciji tekućih poslova i pružanju pomoći subjektima za implementaciju u postizanju njihovih razvojnih ciljeva. Ključne oblasti angažmana uključuju registraciju nekretnina, oporavak malih i srednjih preduzeća, zapošljavanje i razvoj tržišta rada, cestovnu infrastrukturu u Federaciji BiH, restrukturisanje željeznica u Republici Srpskoj, unapređenje zdravstvenog sistema, modernizaciju sektora voda, konkurentnost poljoprivrede i poboljšanje kvaliteta vazduha u odabranim područjima.

Pored ovih aktivnosti, Banka će sarađivati s relevantnim partnerima na pripremi inicijativa u energetsom sektoru, fokusirajući se na 'pravednu tranziciju' sa zavisnosti od uglja na pristupačan, pouzdan i čist energetske sistem, kao i na unapređenje reformi upravljanja čvrstim otpadom. Savjetodavna podrška će se fokusirati na kritične oblasti kao što su modernizacija državnih preduzeća (SOE), produbljivanje i diverzifikacija finansijskog sektora, zapošljavanje u javnom sektoru i reforme tržišta rada, te na napore u reformi zdravstvenog sektora.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

Pored učestvovanja na kvartalnim sastancima Foruma za koordinaciju razvojnih partnera (DCF), Svjetska banka učestvuje u više sektorskih koordinacionih sastanaka razvojnih partnera zajedno sa međunarodnim finansijskim organizacijama aktivnima u Bosni i Hercegovini uključujući EU, EBRD, EIB, KfW, USAID, MMF, UN i UNDP. Banka takođe sarađuje i sa ostalim razvojnim partnerima, kao što su Sida, USAID, ambasada Velike Britanije, OEBS, kako bi povećala razvojne rezultate različitih programa kroz bolju koordinaciju i partnerstva.

Banka je u bliskoj saradnji sa EU i drugim partnerima koordinisala aktivnosti vezane za Program „pravedne tranzicije“. Nadalje, Banka je sarađivala sa MMF-om u širokom rasponu komplementarnih pitanja u fiskalnom i finansijskom sektoru. U oblasti usluga u sektoru voda, Svjetska banka aktivno koordiniše aktivnosti sa EU, ambasadama Švajcarske i Švedske, kao i UNDP-om kako bi uskladili strategije i resurse radi veće efikasnosti.

Kontakt informacije:**Svjetska banka**

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1, B-17

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 500

Faks: +387 33 226 945

E-mail: mail_to_bosnia@worldbank.org

Web adresa: www.worldbank.ba

Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini

Politički pristup

Međunarodna finansijska korporacija (IFC), član Grupe Svjetske banke, pruža sveobuhvatna rješenja za najveće izazove sa kojima se suočavaju zemlje u razvoju, kroz podršku koja je osmišljena kako bi se zadovoljile konkretne potrebe svojih partnera, posebno u oblastima infrastrukture, proizvodnje, agrobiznisa, usluga i finansijskih tržišta.

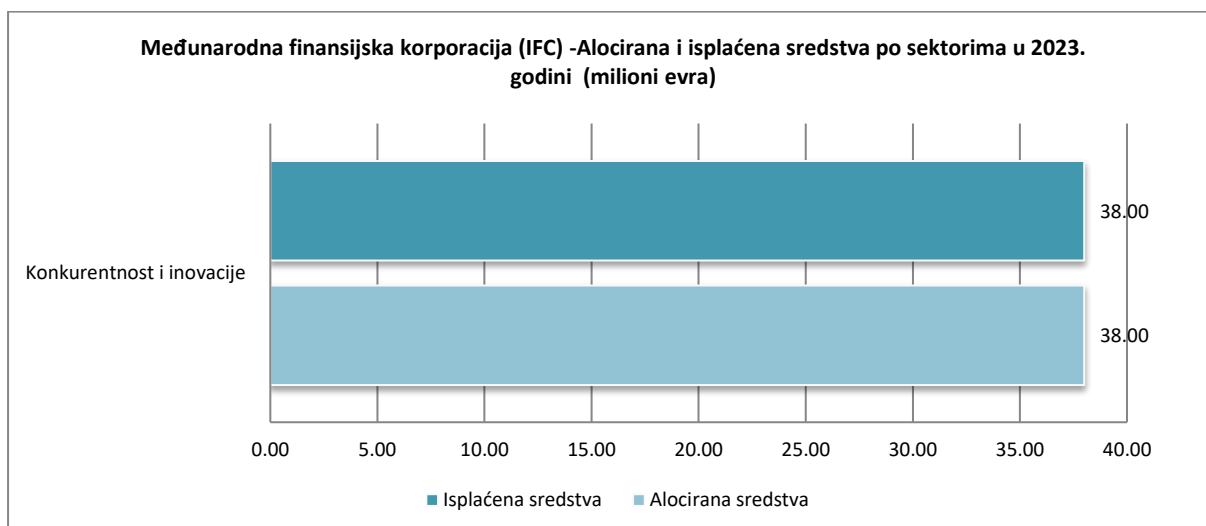
IFC najčešće sarađuje s privatnim sektorom na poticanju preduzetništva i izgradnji održivog poslovanja, kroz pružanje savjetodavnih usluga širokog spektra, uključujući ekološke, društvene standarde i standarde upravljanja, energetska efikasnost i lance snabdjevanja.

Kroz finansijsku podršku kompanijama u privatnom sektoru, IFC im omogućava da prošire svoj pristup inostranim i domaćim tržištima kapitala, dok kroz savjetodavne usluge IFC pomaže da se iniciraju investicije privatnog sektora, koje su neophodne za širenje poslovanja, otvaranje novih radnih mesta i rast ekonomije.

Bosna i Hercegovina postala je član i dioničar IFC korporacije 1996. godine. Od tada, dugoročno finansijsko ulaganje IFC u Bosni i Hercegovini premašilo je \$400 mil, uključujući \$23.1 mil mobilisanih od IFC partnera. Zaključno sa 31.12.2023. godine, investicioni portfolio IFC u Bosni i Hercegovini iznosio je \$56.3 mil, uključujući 9 aktivnih savjetodavnih projekata u domenama investicione klime, rješavanja dugova i ESG-a.

Glavne aktivnosti u 2023. godini

Međunarodna finansijska korporacija (IFC) **alocirala je € 38.00 mil i isplatila € 38.00 mil u 2023. godini u formi granta** u sektor Konkurentnost i inovacije.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Ažurirana Sistematska dijagnostika zemlje (SCD) za Bosnu i Hercegovinu odobrena je u maju 2020. godine, nakon čega je uslijedila IFC 3.0 Strategija za zemlju FG21-25, odobrena u februaru 2022. godine, s ciljem da se podrži povezanost zemlje kako bi se otvorio izvozni potencijal, potakla konkurentnost privatnog sektora i rješavale klimatske promjene. U julu 2022. godine odobren je *Okvir partnerstva Grupe Svjetske banke sa državom za FG23-27 godinu*. Kao dio nove Sistematske dijagnostike zemlje (SCD), IFC planira da se angažuje u razvoju finansijskog sektora, poveća zaposlenost u privatnom sektoru, poboljša kvalitet javnih usluga i učinak državnih preduzeća, promoviše zelena finansijska rešenja, poveća ulaganja u obnovljivu energiju i energetske efikasnost i da pruži podršku opštinama u promovisanju urbanih klimatski povoljnih rešenja. Prioritetne oblasti za reformu uključuju tranziciju energetskog sektora, restrukturisanje društvenih preduzeća i jačanje nebankarskih finansijskih institucija. Timovi IFC i Svjetske banke započeli su pripremu novog *Izveštaja o klimatskom razvoju zemlje (CCDR) za Zapadni Balkan*, koji će identifikovati ključne oblasti u reformama koje su potrebne za privlačenje svježih zelenih investicija kako bi se ubrzalo približavanje regije klimatskim ciljevima.

Aktivnosti na koordinaciji rada razvojnih partnera

IFC korporacija aktivno koordiniše svoje aktivnosti u temama vezanim za oporavak ekonomije, bolje poslovno upravljanje i energiju putem EU. U ovim aktivnostima zastupljene su sve međunarodne finansijske institucije i ključni bilateralni partneri.

Kontakt informacije:

Međunarodna finansijska korporacija

Adresa: Zmaja od Bosne bb, Raiffeisen building (B building):

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 555

Faks: +387 33 217 762

E-mail: adedic@ifc.org

Web-adresa: <http://www.ifc.org>